

153.94173

๗๘๒๘๗

๗.๓

การสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทดแทน
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ปริญญานิพนธ์

ของ

ทวีศักดิ์ จงประคับเกียรติ

1.2 ก.ย. 2533

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการวัดผลการศึกษา

กุมภาพันธ์ 2533

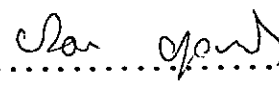
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

170381

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการวัดผล
การศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้

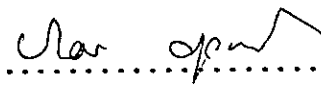
คณะกรรมการที่ปรึกษา

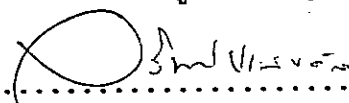

.....ประธาน
(รศ.ล้วน สายยศ)

.....กรรมการ
(รศ.บังอร ภาวภิรมย์ขวัญ)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(รศ.ล้วน สายยศ)

.....กรรมการ
(รศ.บังอร ภาวภิรมย์ขวัญ)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผศ.จรินทร์ ประสงค์สม)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการวัดผลการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่ .. 7 .. เดือน .. ๗๒๓๓ .. พ.ศ. ... ๒๕๓๓ ..

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือ ให้ข้อเสนอแนะ เป็นผู้เชี่ยวชาญ
ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ล้วน สายยศ รองศาสตราจารย์
บังอร ภูวภิรมย์ขวัญ และผู้ช่วยศาสตราจารย์จรินทร์ ประสงค์สม ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง
ไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบนิมัสการขอบพระคุณ พระมหา ดร.สำเร็จ ธรรมานนโท ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ
ในการเขียนข้อสอบ และเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแบบทดสอบในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ ธรรมแสง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์
ชลโกสม และอาจารย์ทองสุข วันแสน ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ
ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้เป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ และคณะครูของโรงเรียนที่เป็น
กลุ่มตัวอย่าง และขอขอบใจนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ คุณชาติชาย กุ๊กคิโมตรี คุณวิชชกร มาลาวิทยา คุณสุรัชย์ มีชาญ คุณวัฒนา
ชัคสี คุณบุญชิต รอคแก้ว คุณวิมลพร พันธุมนตรี และเพื่อน ๆ ที่มีส่วนช่วยให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วง
โดยเร็วยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ คุณปัทมา คำพล คุณสาวิทย์ ปุระณะสุคนธ์ และคุณกรแก้ว สุขศรี ที่ได้อุทิศ
เวลาให้ความช่วยเหลือในการพิมพ์งานวิจัยให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอโน้มราศีถึงพระคุณของบิดา มารดา ครู อาจารย์ ตลอดคนผู้มี
พระคุณทั้งหมดที่ได้อบรม สั่งสอน ให้ความเมตตา และให้กำลังใจสนับสนุนการศึกษาตลอดมา
พระคุณหาที่เปรียบมิได้

ทวีศักดิ์ จงประทับเกียรติ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 ✓ บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
✓ ความมุ่งหมายในการศึกษาครั้งนี้.....	4
✓ ความสำคัญของ การศึกษาครั้งนี้.....	4
ขอบเขตของการศึกษาครั้งนี้.....	4
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
✓ ความหมายของความกตัญญูทเวที่.....	9
ขอบข่ายของความกตัญญูทเวที่.....	11
หลักการกตัญญูทเวที่ในพุทธศาสนา.....	14
ทฤษฎีสันับสนุนพื้นฐานการ เกิดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวที่.....	19
✓ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	26
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	40
ประชากร.....	40
กลุ่มตัวอย่าง.....	40
✓ วิธีดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวที่.....	42
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	45
วิธีดำเนินการ เก็บรวบรวมข้อมูล.....	49
วิธีจัดกระทำข้อมูล.....	49

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
ตอนที่ 1 การประเมินคุณภาพของแบบทดสอบขั้นต้น.....	54
ตอนที่ 2 การทดลองสอบครั้งที่ 1.....	54
ตอนที่ 3 การทดลองสอบครั้งที่ 2.....	71
ตอนที่ 4 การทดลองสอบครั้งที่ 3.....	85
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	116
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า.....	116
กลุ่มตัวอย่าง.....	116
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	116
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	117
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	117
อภิปรายผล.....	122
ข้อเสนอแนะ.....	129
บรรณานุกรม.....	130
ภาคผนวก.....	136
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	188

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก.....	23
2 รายชื่อโรงเรียนและจำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบ แต่ละครั้ง.....	41
3 ค่าสถิติพื้นฐานและค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งสองฉบับ จากการทดสอบ ครั้งที่ 1.....	55
4 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดจริยธรรม ด้านความกตัญญูตเวทีต่อบุคคลชนิดข้อความ จากการทดลองสอบครั้งที่ 1.....	56
5 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดจริยธรรม ด้านความกตัญญูตเวทีต่อสัตว์ชนิดข้อความ จากการทดลองสอบครั้งที่ 1.....	59
6 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดจริยธรรม ด้านความกตัญญูตเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อม จากการทดลองสอบครั้งที่ 1....	61
7 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดจริยธรรม ด้านความกตัญญูตเวทีต่อบุคคลชนิดสถานการณ์ จากการทดลองสอบครั้งที่ 1.....	63
8 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดจริยธรรม ด้านความกตัญญูตเวทีต่อสัตว์ชนิดสถานการณ์ จากการทดลองสอบครั้งที่ 1.....	66
9 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดจริยธรรม ด้านความกตัญญูตเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อมชนิดสถานการณ์ จากการ ทดลองสอบครั้งที่ 1.....	68
10 ค่าสถิติพื้นฐานและค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ จากการทดลองสอบครั้งที่ 2....	71
11 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดจริยธรรม ด้านความกตัญญูตเวทีต่อบุคคลชนิดข้อความ จากการทดลองสอบครั้งที่ 2.....	73

12	ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดจริยธรรม ด้านความกตัญญูทศเวทีต่อสัตว์ชนิดข้อความ จากการทดลองสอบครั้งที่ 2.....	75
13	ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดจริยธรรม ด้านความกตัญญูทศเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อมชนิดข้อความ จากการทดลอง สอบครั้งที่ 2	77
14	ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดจริยธรรม ด้านความกตัญญูทศเวทีต่อบุคคลชนิดสถานการณ จากการทดลองสอบครั้งที่ 2	79
15	ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดจริยธรรม ด้านความกตัญญูทศเวทีต่อสัตว์ชนิดสถานการณ จากการทดลองสอบครั้งที่ 2	81
16	ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดจริยธรรม ด้านความกตัญญูทศเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อมชนิดสถานการณ จากการทดลอง สอบครั้งที่ 2	83
17	ค่าสถิติพื้นฐาน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแต่ละด้าน และรวมทั้งฉบับ จากการทดลองสอบครั้งที่ 3	85
18	ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดจริยธรรม ด้านความกตัญญูทศเวทีต่อบุคคลชนิดข้อความ จากการทดลองสอบครั้งที่ 3	87
19	ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดจริยธรรม ด้านความกตัญญูทศเวทีต่อสัตว์ชนิดข้อความ จากการทดลองสอบครั้งที่ 3	88
20	ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดจริยธรรม ด้านความกตัญญูทศเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อมชนิดข้อความ จากการทดลอง สอบครั้งที่ 3	90
21	ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดจริยธรรม ด้านความกตัญญูทศเวทีต่อสัตว์ชนิดสถานการณ จากการทดลองสอบครั้งที่ 3	92

22	ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดจริยธรรม ด้านความกตัญญูตเวทีต่อสัตว์ชนิดสถานการณ จากการศึกษาครั้งที่ 3	94
23	ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดจริยธรรม ด้านความกตัญญูตเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อมชนิดสถานการณ จากการศึกษาครั้งที่ 3	95
24	ค่าความเที่ยงตรงความสภาพของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูตเวที ทั้งสองฉบับ แยกเป็นรายด้าน รวมทั้งฉบับ และรวมทั้งสองฉบับ	97
25	ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูตเวที ชนิดข้อความ แยกเป็นรายด้านและรวมทั้งฉบับ	99
26	ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูตเวที ชนิดสถานการณ แยกเป็นรายด้านและรวมทั้งฉบับ	100
27	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูตเวที ชนิดข้อความแต่ละด้าน และรวมทั้งฉบับ	101
28	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูตเวที ชนิดสถานการณแต่ละด้าน และรวมทั้งฉบับ	102
29	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูตเวทีชนิด ข้อความกับชนิดสถานการณแต่ละด้าน รวมทั้งฉบับ และรวมทั้งสองฉบับ	103
30	เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูตเวทีชนิดข้อความ	105
31	เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูตเวทีชนิดสถานการณ	107
32	เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูตเวทีชนิดข้อความรวม ทั้งฉบับ	109
33	เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูตเวทีชนิดสถานการณรวม ทั้งฉบับ	112
34	เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูตเวทีรวมทั้งสองฉบับ	114

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 แสดงลำดับขั้นในการสร้างแบบทดสอบ	42
---	----

ภูมิหลัง

คนทุกคนในโลกมีชีวิตอยู่ได้และมีความสุขสบายอยู่ได้ เพราะอาศัยความรู้ สติปัญญา และความสามารถของผู้อื่น อันมีจำนวนมากมาย หากไร้ปัจจัยอันสำคัญนี้เสียแล้ว คนเหล่านั้นอาจสิ้นชีวิตแล้วตั้งแต่ออกจากครรภ์มารดาใหม่ ๆ เพราะไม่มียาจะรับประทาน ไม่มีผ้าจะห่ม ไม่มีที่อยู่อาศัย จึงนับได้ว่าคนที่เกิดมาทีหลังเป็นหนี้บุญคุณของบุคคลที่เกิดมาก่อนนั้นเสียแล้ว ตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา ฉะนั้นทุกคนมีความผูกพันในทางหนี้บุญคุณต่อกันและกันจนนับไม่ไหว คนที่ไม่ยอมรับว่าทุกคนในโลกเป็นหนี้บุญคุณต่อกัน เรียกว่า คนอกตัญญูอย่างยิ่ง ส่วนคนที่ยอมรับรู้ในบุญคุณของผู้อื่นที่มีอยู่เหนือตนเอง และพยายามทำตอบแทนบุญคุณนั้นเรียกว่า คนมีความกตัญญูกตเวที (พุทธทาส ภิกขุ. 2499 : 1)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในรัชกาลปัจจุบันได้ทรงตระหนักถึงความสำคัญของความกตัญญูกตเวที และได้มีพระราชดำรัสแก่คณะกรรมการวันกตัญญูกตเวที ตอนหนึ่งดังต่อไปนี้

ความกตัญญูกตเวที คือสภาพจิตที่รับรู้ความดี และยินดีที่จะกระทำความดีโดยศรัทธามั่นใจ คนมีกตัญญูกตเวทีจึงไม่โลภล้างทำลายความดี และไม่ลบหลู่ผู้ที่ให้ทำความดีมาก่อน หากเพียรพยายามรักษาความดีทั้งปวงไว้ให้เป็นพื้นฐานในความประพฤติปฏิบัติทุกอย่างของตนเอง เมื่อเต็มใจและจงใจกระทำทุกสิ่งทุกอย่างด้วยความดีดังนี้ ก็ย่อมมีแต่ความเจริญมั่นคงและรุ่งเรืองก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้น จึงอาจกล่าวได้ว่าความกตัญญูกตเวทีเป็นคุณสมบัติอันสำคัญยิ่งสำหรับนักพัฒนา และผู้ปรารถนาความเจริญก้าวหน้าทุกคน (พระพยอม กัลยาโณ. 2529 : 87 ; อ้างอิงมาจาก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช. ม.ป.ป.)

ในปัจจุบันวัฒนธรรมทางตะวันตกเข้ามามีบทบาทต่อการดำรงชีวิตของคนไทยมากขึ้น คนไทยจำนวนไม่น้อยหันไปดำเนินชีวิตแบบตะวันตก ซึ่งเป็นไปในรูปต่างคนต่างอยู่ ทำให้การมีน้ำใจหรือการเอื้อเฟื้อเกื้อกูลต่อกันลดน้อยลง ความสัมาการะกันลดน้อยลง ความมีสัมาการะต่อบิฑามารดา

และผู้อาวุโสเปลี่ยนเป็นมีความเสมอภาคขึ้น นอกจากนี้อาวุโสเศรษฐกิจที่บีบคั้น ทำให้คนไทยทุกคนต้องชวนชวายเป็นเรื่องทำมาหากิน คนส่วนมากจึงไม่ค่อยมีเวลาดูแลเอาใจใส่รับใช้บิดามารดา ทั้งเวลาที่จะให้การอบรมสั่งสอนบุตรก็ลดน้อยลงไปด้วย จากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่กล่าวถึงทำให้คุณธรรมและจริยธรรมของคนไทยที่ดั้งเดิม เช่น ความเอื้อเฟื้อ การมีสัมมาคารวะ ความซื่อสัตย์ ความกตัญญูทวด และการยึดถือในบาปบุญ กำลังเสื่อมลง (ลัดดาวัลย์ พรศรีสมุทร และวิลาสลักษณ์ ชิวาลลี. 2524 : 1 - 2) ดังนั้นการพัฒนาบุคคลในระดับเยาวชนให้มีคุณธรรมและจริยธรรมจึงเป็นสิ่งที่จำเป็น ทั้งจะเห็นได้จากการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาเยาวชนระยะยาว ซึ่งมุ่งให้หน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน รวมทั้งบุคคลที่มีส่วนได้ร่วมมือกันพัฒนาเยาวชน พร้อมทั้งร่วมกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้ครอบคลุมทั่วถึง (สัมพันธ์ ทองสมัคร. 2527 : 30 - 31)

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) ซึ่งถือว่าเป็นแม่บทของการจัดการศึกษาของประเทศ ได้เล็งเห็นความสำคัญของคุณธรรมและจริยธรรมที่ควรปลูกฝังและพัฒนาในระดับเยาวชน จึงได้กำหนดความมุ่งหมายทั่วไปว่า "เพื่อพัฒนาบุคคลให้มีความรู้ ความคิด คุณธรรม аланามัยที่สมบูรณ์ มีทักษะในการประกอบอาชีพ เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ..." นอกจากนี้เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา ได้กำหนดนโยบายในการที่จะเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ผู้เรียนได้รับความรู้และทักษะพร้อมทั้งความเจริญงอกงามทางคุณธรรมและจริยธรรม โดยการปรับปรุงการนิเทศ การวัดผล การติดตาม และประเมินผลการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2529 : 25 - 27)

จากหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 จริยศึกษาคืออยู่ในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยนั้นมีจุดประสงค์ทั่วไปว่าเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาและสร้างนิสัยให้เป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม โดยกำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้คุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมต่าง ๆ รวม 30 ประการ เพื่อปลูกฝังให้ทำความดี ละเว้นความชั่ว ทำจิตใจให้สงบ อารมณ์แจ่มใส และส่งเสริมความเข้าใจและการปฏิบัติที่เหมาะสมตามวัย ซึ่งจริยธรรมที่สำคัญประการหนึ่งที่หลักสูตรต้องการปลูกฝังและพัฒนาให้กับผู้เรียน คือ จริยธรรมด้านความกตัญญูทวด ซึ่งกำหนดไว้ในมวลประสบการณ์การสอน จริยศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 6 คือ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้เน้นความสำคัญของจริยธรรมด้านความกตัญญูทวด โดยจัดไว้เป็นจริยธรรมลำดับที่ 16 ปรากฏในแผนการสอนที่ 14 เรื่อง ความกตัญญูทวด ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จริยธรรมด้านความกตัญญูทวดที่ได้สอดแทรกไว้ใน

กลุ่มทักษะวิชาภาษาไทย บทเรียนที่ 12 เรื่อง สุวรรณสาม และในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จริยธรรมด้านความกตัญญูทเวที่ถูกกำหนดไว้ในกลุ่มเสริมสร้างลักษณะนิสัย
แผนการสอนที่ 12 และแผนการสอนที่ 9 ตามลำดับ (หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช. 2521 :
279 - 323)

กระทรวงศึกษาธิการต่างก็ให้ความสำคัญของจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวที่ ได้บรรจุไว้
ในแผนการสอนทั้งสิ้น (ชม ภูมิภาค กล่าวไว้ว่า ความกตัญญูทเวที่เป็นจริยธรรมที่สร้างความสงบสุข
แก่สังคม เป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับการต่างตอบแทนซึ่งกันและกัน (ชม ภูมิภาค. 2525 : 110 - 111)
เช่นเดียวกับ สุชีพ ปุญญานุภาพ กล่าวว่า หลักการของจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวที่นั้น สอนให้
วางตนชอบต่อบุคคลในสังคม เป็นจริยธรรมเกี่ยวกับการรู้จักคุณและรู้จักตอบแทนคุณผู้อื่น ถือเป็นมงคล
และเป็นสิ่งที่มีค่าถ้าปลูกฝังให้เด็กก็สามารถทำเยาวชนของประเทศชาติให้ดูแลตนเอง สร้างความเจริญ
รุ่งเรืองให้แก่ตนเอง เป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ เป็นศิษย์ที่ดีของครูอาจารย์ได้ (สุชีพ ปุญญานุภาพ. 2524 :
24 - 25) นอกจากนั้นความกตัญญูทเวที่ยังเป็นจริยธรรมที่ช่วยให้สังคมและโลกให้ดำรงอยู่ได้ด้วย ความ
สงบสุข เพราะถ้าทุกคนต่างไม่ยอมรับว่าต่างเป็นหนี้บุญคุณกัน ก็จะทำให้คนในโลกไม่เข้าใจกัน เกิด
การแข่งขัน ชิงดี โศคร้าย ทารุณ ทำลายกัน ไม่มีเอื้อเฟื้อต่อกัน ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา
และบุตร ครูกับศิษย์ ฯลฯ ก็จะไม่มี จึงอาจถือได้ว่า ความกตัญญูทเวที่เป็นโยที่ส่านให้มนุษย์ในอดีต
ปัจจุบัน และอนาคต ให้ดำรงและเจริญงอกงามต่อไป (การศาสนา. 2521 : 13)

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวที่ มีความสำคัญต่อการเป็นพลเมือง
ดีของประเทศชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นคุณธรรมที่ทุกสถาบันในสังคมตั้งแต่ครอบครัว โรงเรียน
ศาสนา และรัฐ พยายามถ่ายทอดและปลูกฝังจริยธรรมนี้ (สุพัตรา สุภาพ. 2520 : 10) ๓๖๗
ประกอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นเยาวชนและเป็นวัยที่กำลังเฝ้าหาความรู้ในทุก ๆ ด้าน
สมควรได้รับการเอาใจใส่และปลูกฝังจริยธรรมที่พึงประสงค์ แต่การที่จะทราบถึงระดับจริยธรรมใน
แต่ละด้านของนักเรียนได้นั้น ต้องสร้างเครื่องมือวัดที่มีคุณภาพเพื่อให้ผลที่ได้รับมีความเชื่อถือได้
กรมศาสนาได้กำหนดแนวทางการจัดจริยศึกษาสำหรับโรงเรียนขึ้นทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา
หรือเทียบเท่า โดยกล่าวไว้ในข้อ 9 ว่า "จัดให้มีการประเมินผลและวัดผลการจัดและการสอน
จริยศึกษาทุกระยะ และนำผลการประเมินผลและวัดผลมาปรับปรุงการจัดและการสอนจริยศึกษาใน

โรงเรียน ให้นักเรียนได้มีคุณสมบัติสมบูรณ์ตามจุดหมายของการศึกษาในแผนการศึกษาแห่งชาติ" (ข้าเลื่อง วุฒิจันทร์. 2524 : 90) จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้สร้างแบบทดสอบ วัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวที สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อให้ครู ปรึกษา มารดา ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องได้ใช้ประโยชน์จากแบบทดสอบวัดความกตัญญูทเวที ที่สร้างในการที่จะตรวจสอบจริยธรรมด้านนี้ว่ามีมากน้อยเพียงใด เพื่อจะปลูกฝังและพัฒนาให้ผู้เรียนได้ถูกต้อง อันจะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนและประเทศชาติในภายหน้า

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวที สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อหาคุณภาพแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีที่สร้างขึ้น
3. เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) สำหรับตีความหมายของคะแนนจากผลการสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวที

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ทำให้ได้แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีที่มีคุณภาพ เหมาะกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอน ครูแนะแนว ผู้บริหารการศึกษา ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องที่จะนำแบบทดสอบนี้ไปใช้ในการตรวจสอบว่า นักเรียนแต่ละคนมีจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีมากน้อยเพียงใด เพื่อจะได้ปลูกฝังและพัฒนาให้กับนักเรียนได้ถูกต้องตามความมุ่งหมายของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 นอกจากนี้ยังเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านอื่น ๆ ต่อไป

ขอบเขตในการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2532 ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตภาษีเจริญ จำนวน 2,446 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2532 ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตภาษีเจริญ ซึ่งเลือกมาโดยวิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) จำนวน 1,276 คน

ค่านิยมค้ำพเฉพาะ

1. จริยธรรมด้านความกตัญญูทวที่ หมายถึง ความรู้สึกสำนึกหรือการกระทำสิ่งที่เป็นความดีหรือเป็นประโยชน์เพื่อตอบแทนในบุญคุณหรือประโยชน์หรือความดีของผู้อื่น และสิ่งอื่นที่มีต่อการตอบแทนไม่จำเป็นต้องตอบแทนด้วยการกระทำ หรือตอบแทนด้วยสิ่งของเสมอไป อาจตอบแทนด้วยวาจาหรือคำพูดก็ได้

ซึ่งในการศึกษาค้างนี้จะวัดความกตัญญูทวที่ ภายในขอบข่ายที่กระทรวงศึกษาธิการต้องการปลูกฝังและพัฒนา สำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ดังต่อไปนี้

1.1 ความกตัญญูทวที่ต่อบุคคล หมายถึง ความรู้สึกสำนึกหรือการกระทำสิ่งที่เป็นความดีหรือเป็นประโยชน์เพื่อตอบแทนคุณความดีของบุพการี ครู อาจารย์ และบุคคลอื่น ๆ ที่มีบุญคุณ

ตัวอย่างพฤติกรรม

- 1.1.1 แสดงความเคารพนับถือ ยกย่องเชิดชู ไม่ลบหลู่ดูหมิ่น
- 1.1.2 ชักนำคนอื่นให้นิยมยินดีในการทำคุณความดีตอบแทนผู้มีพระคุณ
- 1.1.3 ปฏิบัติต่อผู้มีพระคุณด้วยความซื่อตรง ไม่มีลับลมคมใน หรือมีสิ่งใดแอบแฝง
- 1.1.4 ไม่ละทิ้งผู้มีพระคุณในคราวที่ผู้มีพระคุณเดือดร้อน ลำบาก
- 1.1.5 เคารพรักใคร่ ไว้ใจ และเชื่อถือในผู้มีพระคุณที่ไม่ผิดศีลธรรม
- 1.1.6 ไม่ทำตนให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงแก่วงศ์ตระกูล และผู้มีพระคุณ

1.2 ความกตัญญูทวที่ต่อสัตว์ หมายถึง ความรู้สึกสำนึกหรือการกระทำสิ่งที่เป็นความดีหรือเป็นประโยชน์เพื่อตอบแทนบุญคุณหรือประโยชน์หรือความดีของสัตว์ที่มีบุญคุณ เช่น ช้าง ม้า วัว

ควาย

ตัวอย่างพฤติกรรม

- 1.2.1 ไม่ประพฤติเหี้ยมโหดต่อสัตว์ที่มีบุญคุณ
- 1.2.2 ใช้ด้วยความกรุณาปราณี ไม่ใช่เกินกำลัง
- 1.2.3 ไม่ปล่อยยัให้ออกยากอดโรย
- 1.2.4 บำรุงเลี้ยงดูให้เป็นสุข ให้ได้กินได้นอน พักผ่อนตามวาระ
- 1.2.5 ให้การดูแลและรักษาไม่ทอดทิ้งเมื่อเจ็บป่วย
- 1.2.6 ไม่ผลักไสไล่ส่งหรือทำลาย เมื่อสัตว์นั้นไม่สามารถทำประโยชน์ให้ได้

1.3 ความกตัญญูต่องูที่ต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อม หมายถึง ความรู้สึกสำนึกหรือการกระทำสิ่งที่เป็นความดีหรือเป็นประโยชน์เพื่อตอบแทนคุณประโยชน์ของ สถาบัน และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน ประเทศชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ทรัพยากรธรรมชาติ และ สาธารณสมบัติ

ตัวอย่างพฤติกรรม

- 1.3.1 จงรักภักดีต่อประเทศชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
- 1.3.2 เชิดชูชาติ และรักษาเกียรติของประเทศชาติ
- 1.3.3 ทำนุ - บำรุงศาสนา
- 1.3.4 หมั่นประกอบกิจอันเป็นหน้าที่ของตน เพื่อให้ตนมีหลักฐานและประเทศชาติ

รู้เรื่อง

- 1.3.5 รักษาและสงวนทรัพยากรธรรมชาติ.
- 1.3.6 เพิ่มเติมและบำรุงทรัพยากรธรรมชาติ ให้มีปริมาณและคุณภาพเพิ่มขึ้น
- 1.3.7 รักษาเกียรติยศ และนำชื่อเสียงมาสู่ครอบครัว โรงเรียน และ

ประเทศชาติ

- 1.3.8 แสดงความเคารพต่อสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ทางศาสนา

2. แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูต่องูที่ หมายถึง แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูต่องูที่ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มี 2 ฉบับย่อย คือ

ฉบับที่ 1 แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีชนิดข้อความ

ฉบับที่ 2 แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีชนิดสถานการณ์

3. คุณภาพของแบบทดสอบ หมายถึง คุณภาพของแบบทดสอบด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

3.1 อำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบทดสอบ หมายถึง คุณสมบัตินี้ของแบบทดสอบที่สามารถจำแนกหรือแยกผู้ตอบออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ กัน ในเรื่องความกตัญญูทเวที ซึ่งอาศัยการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย โดยใช้ t-test

3.2 ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบ หมายถึง คุณสมบัตินี้ของแบบทดสอบที่สามารถวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวที ของนักเรียนได้คงที่แน่นอน ซึ่งคำนวณค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha Coefficient)

3.3 ความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบทดสอบ หมายถึง คุณสมบัตินี้ของแบบทดสอบที่สามารถวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีได้ตรงตามที่นิยามไว้ในการศึกษาครั้งนี้ หากความเที่ยงตรงของแบบทดสอบโดยวิธีต่อไปนี้

3.3.1 ความเที่ยงตรงเชิงพื้นผิว (Face Validity) หมายถึง คุณสมบัตินี้ของแบบทดสอบที่สามารถวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีได้ตรงในแต่ละด้าน ซึ่งหาโดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

3.3.2 ความเที่ยงตรงค่าสัมภาพ (Concurrent Validity) หมายถึง คุณสมบัตินี้ของแบบทดสอบที่สามารถวัดได้ตรงตามสภาพที่เป็นจริงของผู้ตอบ หาได้โดยนำเอาคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบไปหาความสัมพันธ์กับคะแนนจากการสังเกตของครูร่วมกับนักเรียนอีก 4 คน

3.3.3 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) หมายถึง คุณสมบัตินี้ของแบบทดสอบที่สามารถวัดได้ตรงตามลักษณะ (Traits) โครงสร้างของความกตัญญูทเวทีนั้นหาได้โดยวิธีเทคนิคกลุ่มที่รู้จักอยู่แล้ว (Known Group Technique) แล้วใช้ t-test ในการตรวจสอบ

4. เกณฑ์ปกติ (Norms) หมายถึง ข้อเท็จจริงทางสถิติที่บรรยายการแจกแจงของคะแนนตัวแทนประชากรที่นิยามไว้ดีแล้ว ซึ่งได้จากการสอบของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวที และคะแนนตัวแทนนี้แสดงเป็นคะแนนมาตรฐานที่ปกติ (Normalized T-Score) เพื่อบอกระดับการสอบว่าอยู่ในระดับใดของกลุ่มประชากร

5. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่มีวุฒิปริญญาโทหรือปริญญาเอกทางการวัดผลการศึกษา หรือด้านจิตวิทยา ซึ่งมีประสบการณ์ในการทำงานมาแล้วไม่ต่ำกว่า 5 ปี และพระภิกษุชั้นเปรียญ ซึ่งเคร่งครัดในธรรมวินัยและการปฏิบัติ จำนวน 5 ท่าน ได้แก่ พระมหา คร.สำเร็จ ธรรมานนโท รองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ ธรรมแสง รองศาสตราจารย์บึงอร ภูวภิรมย์ขวัญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร.สุนันท์ ศลโกสุม และอาจารย์ทองสุข วันแสน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้านี้เป็นการสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทดแทน เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้านี้ ขอเสนอทั้งต่อไปนี้

1. ความหมายของความกตัญญูทดแทน
2. ขอบข่ายของความกตัญญูทดแทน
3. หลักการกตัญญูทดแทนในพุทธศาสนา
4. ทฤษฎีสัมพันธสัมพันธ์การเกิดจริยธรรมด้านความกตัญญูทดแทน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับความกตัญญูทดแทน
 - 5.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบชนิดข้อความ
 - 5.3 งานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบชนิดสถานการณ์
 - 5.4 งานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบที่ใช้ทั้งชนิดข้อความและสถานการณ์

ความหมายของความกตัญญูทดแทน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในรัชกาลปัจจุบัน ทรงมีพระราชดำรัสแก่คณะกรรมการวันกตัญญูทดแทนว่า

ความกตัญญูทดแทนคือสภาพจิตใจที่รับรู้ความดี และไม่คิดที่จะกระทำความดีโดยสรีรธำมัญญ์ คณมีกตัญญูทดแทนจึงไม่ลบล้างทำลายความดี และไม่ลบหลู่ผู้ที่ได้ทำความดีมาก่อน หากเพียรพยายามรักษาความดีที่ง่วงไว้ให้เป็นพื้นฐานในความประพฤติปฏิบัติทุกอย่างของตนเอง เมื่อเต็มใจและจงใจกระทำสิ่งทุกอย่างด้วยความคิดนี้ ก็ย่อมมีแต่ความเจริญมั่นคงและรุ่งเรืองก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้น จึงอาจกล่าวได้ว่าความกตัญญูทดแทนเป็นคุณสมบัติอันสำคัญยิ่งสำหรับนักพัฒนาและผู้ปรารถนาความเจริญก้าวหน้าทุกคน (พระพยอม กัลยาโณ. 2529 : 87 ;

อ้างอิงมาจาก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช. ม.ป.ป.)

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายความกตัญญูทกเวทไว้ว่า "กตัญญู หมายถึง รู้อุปการะคุณที่ท่านทำให้ การรู้คุณท่าน "กตเวที หมายถึง สมองคุณท่าน ประกาศคุณท่าน การตอบแทนผู้มีอุปการะคุณ

แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (2524:99) ให้ความหมายความกตัญญูทกเวทไว้ว่า ความกตัญญู คือ ความรู้สึกในบุญคุณหรือประโยชน์หรือความดีของผู้อื่นที่มีต่อตน กตเวที คือ การกระทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ตอบแทน โดยหวังจะให้ผู้นั้นมีความปลื้มใจ การตอบแทนไม่จำเป็นต้องตอบแทนด้วยการกระทำ หรือตอบแทนด้วยสิ่งของเสมอไป อาจตอบแทนด้วยวาจาหรือคำพูดก็ได้

กระทรวงศึกษาธิการ (2520 : 56) ให้ความหมายความกตัญญูทกเวทไว้ในคู่มือจริยศึกษาว่า กตัญญู แปลว่า ผู้รู้อุปการะที่คนอื่นกระทำแก่ตน หมายถึง คนที่รู้คุณคน คือ ได้รับอุปการะช่วยเหลือจากท่านผู้ใด ก็ซาบซึ้งในบุญคุณของท่านผู้นั้น และจงจำพระคุณของท่านผู้นั้น กตเวที แปลว่า ผู้ประกาศบุญคุณที่ท่านมีให้ปรากฏแก่คนอื่น การประกาศคุณ คือ การตอบแทน และความยกย่องนับถือต่อผู้มีพระคุณ รวมความแล้ว ความกตัญญูทกเวท หมายถึง คนรู้คุณและสมองคุณ เป็นคนมีจิตใจสูงระ คณานันไม่ไหลตกไฟไม่ไหม้ ได้รับการยกย่องเป็นคนดี ความกตัญญูทกเวทเป็นเหตุให้เกิดความรักใคร่เอ็นดู มีความไว้วางใจและความสรรเสริญ นำมาซึ่งความสุขความเจริญ จะนับพระคุณเจ้าจึงตรัสว่าเป็นเครื่องหมายของคนดี ดังบาลีพุทธภาษิตที่ว่า "นมิขสฺส สาธูรูปานํ กตตญญูกตเวทิตา" ความกตัญญูทกเวทเป็นเครื่องหมายแห่งคนดี

สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย (2520 : 9) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความกตัญญู คือ ความรู้สึกสำนึกในอุปการะคุณหรือความดีที่ผู้อื่นหรือสิ่งอื่นมีต่อเรา อันแสดงออกมาจากความนึกคิดของแต่ละคน (มโธธรรม). กตเวทีก่อ การแสดงออกและการตอบแทนบุญคุณต่อความดีที่ผู้อื่นทำนั้นโดยการแสดงออกทางการกระทำหรือคำพูด (กายกรรมและวจีกรรม) ดังนั้น ความกตัญญูทกเวท หมายถึง ความรู้สึกสำนึกในบุญคุณและตอบแทนต่อคนอื่นและสิ่งอื่นที่มีบุญคุณ

ชม ภูมิภาค (2525 : 102 - 103) ให้ความหมายว่า กตัญญู แปลว่า รู้คุณคน หมายความว่า ใครทำอะไรให้ก็ไม่ลืม ระลึกถึงบุญคุณได้อยู่เสมอ กตเวที แปลว่า แทนคุณคน หมายความว่า ตอบแทนบุญคุณท่าน หรือสนองคุณท่าน รวมความว่า กตัญญูทกเวท หมายความว่า ผู้อุปการะคุณท่านแล้วและตอบแทน คนที่ดีต้องมีคุณธรรมข้อนี้เป็นเครื่องหมาย ถ้าไม่มีคุณธรรมข้อนี้เป็นเครื่องหมายก็ยังไม่ถือว่าเป็นคนดี

พุทธศาสนิกชน (2499 : 10) ได้ให้ความหมายว่า กตัญญู หมายถึง ความรู้และยอมรับรู้ ในบุญคุณของผู้ที่มีอยู่เหนือตน กตเวทิตา หมายถึง การพยายามทำตอบแทนบุญคุณนั้น ๆ รวมความว่า กตัญญูกตเวทิตา หมายความว่า ความรู้บุญคุณท่านแล้วตอบแทนให้ปรากฏ

ฐานวุฒโฆ ภิกขุ (2530 : 67 - 69) ได้ให้ความหมายว่า กตัญญู คือ ความรู้คุณ หมายถึง ความเป็นผู้มีใจกระจ่าง มีสติ ปัญญาบริบูรณ์ รู้อุปการะคุณที่ผู้อื่นกระทำแล้วแก่ตน ผู้ใดก็ตามที่ทำคุณ แก่ตนแล้ว ไม่ว่าจะมากหรือน้อยก็ตาม เช่น เลี้ยงดู สั่งสอน ให้ที่พัก ให้งานทำ ฯลฯ ย่อมระลึกถึง ด้วยความซาบซึ้งอยู่เสมอไม่ลืมอุปการะคุณนั้นเลย อีกนัยหนึ่ง ความกตัญญู หมายถึง ความรู้บุญ หรือ รู้อุปการะคุณของบุญที่ท่านทำไว้แล้ว รู้ว่าที่ตนเองพ้นจากภัยอันตรายทั้งหลายได้ก็มีสุขอยู่ในปัจจุบันก็เพราะ บุญทั้งหลายที่เคยทำไว้ในอดีตส่งผลให้ จึงไม่ลืมอุปการะของบุญนั้นเลย และสร้างสมบุญใหม่ให้ยิ่ง ๆ ขึ้นไป

ขอบข่ายของความกตัญญูกตเวทิตา

กระทรวงศึกษาธิการ (2523 : 52 - 53) ได้กล่าวถึงผู้มีบุญคุณ สิ่งที่มีบุญคุณ และวิธี ตอบแทนไว้ในแผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังนี้

บิดา-มารดา เป็นผู้ให้ชีวิตแก่เรา เลี้ยงดูเราด้วยความรัก ความเมตตา ไม่มีใครเสมอเหมือน เราต้องตอบแทนคุณด้วยการเคารพเชื่อฟัง ประพฤติตนอยู่ในโอวาทคำสั่งสอน เมื่อท่านแก่ชราต้องเลี้ยง ท่านเป็นการตอบแทน

ครู-อาจารย์ เป็นผู้อบรมสั่งสอนให้วิชาความรู้ เพื่อให้เราเติบโตเป็นคนดี มีความรู้ ความสามารถที่จะไปประกอบอาชีพในวันข้างหน้า ฉะนั้น เราต้องตอบแทนพระคุณท่านโดยการตั้งใจศึกษา เล่าเรียน เชื่อฟังคำสั่งสอน แสดงความเคารพอ่อนน้อม รับผิดชอบต่อหน้าที่ ไม่ลบหลู่บุญคุณท่าน

บ้านและครอบครัวให้ความสุขกายสบายใจ ฉะนั้น เราต้องคอยระวังรักษาความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่ทำลายให้ชำรุดทรุดโทรม หรือก่อความไม่สงบสุขขึ้นภายในครอบครัว ต้องให้ความรักความร่วมมือนอกกับสมาชิกทุกคน

โรงเรียน เป็นสถาบันให้การศึกษาแก่นักเรียนทุกคน ถ้าไม่มีโรงเรียนก็ไม่มีสถานที่ศึกษา หาความรู้ จึงนับว่า เราได้รับประโยชน์จากโรงเรียนมาก ซึ่งเราอาจตอบแทนได้โดยการบำรุงรักษา ทำความสะอาด ไม่ทำให้ห้องเรียนอาคารเรียน ตลอดจนบริเวณโรงเรียนสกปรกเลอะเทอะ ต้องคอยดูแลให้สะอาดเรียบร้อยอยู่เสมอ

ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เป็นสถาบันอันยิ่งใหญ่ที่มีคุณค่าต่อเราทุกคน เราอยู่ได้อย่างมีความสุขเพราะเรามีชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์เป็นหลัก เป็นที่พึ่งทางจิตใจ ฉะนั้น เราต้องตอบแทนบุญคุณโดยปฏิบัติและหน้าที่ภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี มีจริยธรรมบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ ปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาด้วยความเลื่อมใส ไม่ลบล้างและละเลยต่อการเป็นศาสนิกชนที่ดี และถวายความจงรักภักดีต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระบรมราชวงศ์ ด้วยการเทิดพระเกียรติ ถวายอารักขา ตลอดจนพร้อมใจกันปฏิบัติตามพระราชประสงค์ อันมุ่งความเจริญและความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง

ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ต้นไม้ ลำธาร แม่น้ำ ภูเขา ถนน สัตว์เลี้ยง เป็นสิ่งที่มีคุณค่า มีประโยชน์ต่อเราเป็นอย่างมาก เพราะให้ความร่มเย็นเป็นสุขแก่เรา ให้ผลิตผลทางเกษตรทางอุตสาหกรรม รวมทั้งอาหารแก่เรา ฉะนั้นเราต้องตอบแทนคุณโดยไม่ทำลายสิ่งเหล่านี้ เราต้องช่วยกันต่อต้านการกระทำดังกล่าวด้วย

สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย (2520 : 9 - 12) ได้กล่าวถึงผู้มีบุญคุณ คือ บุคคลที่ทำอุปการะก่อนได้แก่ บิดา-มารดา ครู-อาจารย์ ผู้เป็นประมุขของประเทศ พระศาสนา และสาวกในศาสนาที่ตนนับถือ และสิ่งที่มีบุญคุณ คือ สถาบันและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน ประเทศชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ทรัพยากรธรรมชาติ และสาธารณสมบัติ

นอกจากนี้ยังมีผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอประเภทและพฤติกรรมของความกตัญญูทวดไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2523 : 150 - 151)

ประเภทและพฤติกรรมของความกตัญญูทวด แบ่งออกได้เป็น 3 ด้าน คือ

1. ความกตัญญูทวดคือบุคคล ได้แก่ บุพการี ครู-อาจารย์ และผู้อื่นที่ทำประโยชน์ให้พฤติกรรม
 - 1.1 แสดงความเคารพนับถือยกย่องเชิดชู ไม่ลบล้างคุณหมิ่น
 - 1.2 ชักนำคนอื่นให้นิยมยินดี ในการทำความดีตอบแทนผู้มีพระคุณ
 - 1.3 ปฏิบัติต่อผู้มีพระคุณด้วยความซื่อตรง ไม่มีลบล้างใน หรือมีสิ่งใดแอบแฝงอยู่

๕
เบื้องหลัง

- 1.4 ไม่ละทิ้งผู้มีพระคุณในคราวที่ผู้มีพระคุณเดือดร้อน ลำบาก
- 1.5 เคารพรักใคร่ ไว้วางใจ และเชื่อถือในผู้มีพระคุณที่ไม่ผิดศีลธรรม
- 1.6 ไม่ทำตนให้เป็นທີ່เสื่อมเสียชื่อเสียงแก่วงศ์ตระกูล และผู้มีพระคุณ
- 1.7 ทำให้ผู้มีพระคุณสุขใจ อิ่มใจ และไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ

2. ความกตัญญูทวนเวียนต่อสัตว์

พฤติกรรม

- 2.1 ไม่ประพฤตินิยมโทคต่อสัตว์ที่มีบุญคุณ
- 2.2 ใช้ด้วยความกรุณาปราณี ไม่ใช้เกินกำลัง
- 2.3 ไม่ปล่อยให้ออกอยากอีกโรย
- 2.4 บำรุงเลี้ยงดูจนเปรี๊ยะให้เป็นสุข ให้ได้กินได้นอน พักผ่อนตามวาระ
- 2.5 ให้การดูแลรักษาไม่ทอดทิ้งเมื่อเจ็บป่วย
- 2.6 ไม่ผลักไสไล่ส่งหรือทำลาย เมื่อสัตว์นั้นไม่สามารถทำประโยชน์ให้ได้

3. ความกตัญญูทวนเวียนต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน ประเทศชาติ

ศาสนา พระมหากษัตริย์ ทรัพยากรธรรมชาติ และสาธารณสุข

- 3.1 จงรักภักดีต่อประเทศชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
- 3.2 เชิดชูชาติ และรักษาเกียรติของประเทศชาติ
- 3.3 ทำนุ - บำรุงศาสนา
- 3.4 หมั่นประกอบกิจอันเป็นหน้าที่ของตน เพื่อให้คนมีหลักฐานและประเทศชาติรุ่งเรือง
- 3.5 รักษาและสงวนทรัพยากรธรรมชาติ
- 3.6 เพิ่มเติมและบำรุงทรัพยากรธรรมชาติ ให้มีปริมาณและคุณภาพเพิ่มขึ้น
- 3.7 รักษาเกียรติยศ และนำชื่อเสียงมาสู่ครอบครัว โรงเรียนและประเทศชาติ
- 3.8 แสดงความเคารพต่อ สถาบันศักดิ์สิทธิ์ทางศาสนา

หลักการกตัญญูทเวทีในพุทธศาสนา

พระไตรปิฎกฯ (สิทธิพงศ์ คันทยาพิศาลสุทธิ. 2531 : 3 - 4 ; อ้างอิงมาจาก พระไตรปิฎกฯ. 2515) ได้กล่าวถึงหลักการกตัญญูทเวที ในพุทธศาสนาไว้ดังต่อไปนี้

พระพุทธศาสนาถือว่าความกตัญญูทเวทีเป็นธรรมจรรยาอันสำคัญข้อหนึ่ง ที่มนุษย์พึงปฏิบัติต่อกัน ดังพุทธคำรัสว่า "ความกตัญญูเป็นมงคลอันสูงสุด บุคคลที่กตัญญู (รู้คุณที่คนอื่นทำแล้ว) กตเวที (ประกาศหรือคบแทนคุณที่คนอื่นทำแล้ว) เป็นผู้ที่ทำให้ยากในโลกนี้" พระพุทธเจ้าทรงรับรองและตรัสสรรเสริญคุณของมารดาบิดาไว้มาก เช่น ทรงตรัสสรรเสริญพระคุณของมารดาบิดา และทรงตรัสเปรียบเทียบพระคุณของมารดาบิดาเสมอด้วยท้าวมหาพรหมซึ่งเป็นผู้วิเศษ เป็นต้นวงศ์ของพวกพราหมณ์ เพราะเป็นผู้ทรงสร้าง เป็นผู้อุปการะ และประกอบด้วยพรหมวิหารธรรม อันได้แก่ มีเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ต่อบุตรธิดาเป็นนิคย ไม่เปลี่ยนแปลง ทรงเปรียบเทียบว่าเป็นบุรพเทพ คือ เทวดาองค์แรกของบุตรธิดา เพราะมีเทวธรรมประจำใจอย่างเช่นเทวดา มีแต่มุ่งความดีงามให้บังเกิดขึ้นแก่บุตรธิดา มิได้มีจิตประทุษร้าย ทรงเปรียบเทียบว่าเป็นบูรพาจารย์ คือ อาจารย์องค์แรกผู้พร่ำสอนบุตรธิดาก่อนกว่าอาจารย์อื่น ๆ นอกจากนี้พระพุทธเจ้ายังทรงยกย่องคุณมารดาบิดาเสมอด้วยสิ่งพระรัตนะว่า มารดาบิดาชื่อว่า เป็น "อาहुเนยยา" เพราะเป็นผู้ควรแก่ของค่านับ ชื่อว่า "ปาहुเนยยา" เพราะเป็นผู้ควรแก่การต้อนรับอันบุตรธิดาทั้งหลาย ชื่อว่า "อัญชลีกรณียา" เป็นผู้ควรกราบไหว้บูชา และเป็นบุญเขต คือ เนืองนบุญอย่างเลิศของบุตรธิดา ดังที่ตรัสไว้ในพรหมสูตรว่า มารดาและบิดาเรากล่าวว่า "เป็นพรหม เป็นบูรพาจารย์ เป็นอาहुเนยบุคคลของบุตร เพราะเป็นผู้อนุเคราะห์บุตร เพราะเหตุนั้นแหละบังเกิดทั้งนอบน้อมและทั้งสักการะมารดาและบิดาทั้งสองนั้น ด้วยข้าว น้ำ-ผ้า ที่นอน การขัดสี การให้อาบน้ำ และการล้างเท้า บัณฑิตทั้งหลายย่อมสรรเสริญบุคคลนั้นในโลกนี้ที่เดียว เพราะการปฏิบัติในมารดาและบิดา บุคคลนั้นละโลกไปแล้วย่อมบันเทิงในสวรรค์"

ในปริกูปสูตรและเขตสูตร ทรงยกย่องคุณมารดาบิดาไว้ในฐานะคุณพระอรหันต์ผู้ประเสริฐองค์หนึ่ง และตรัสว่าเป็นผู้ปฏิบัติดีในมารดาบิดาเท่ากับปฏิบัติดีในพระชินาสัพพัญญูผู้มีคุณเลิศ มีบาปหนักแต่ตรงกันข้าม คือ บุชาเคารพในมารดาบิดาก็ย่อมมีผลดีเลิศเสมอกับการบูชาเคารพในพระอรหันต์

ประสพบุญเป็นอันมาก เช่นเดียวกัน ดังข้อความในพระสูตรว่า "นรชนใด ปฏิบัติดีในมารคาบิคา พระตถาคตสัมมาสัมพุทธเจ้า หรือในสวากของพระตถาคต นรชนเหล่านั้นย่อมประสพกรรมมีโชติบุญเป็นอันมาก บัณฑิตทั้งหลายย่อมติเตียนนรชนนั้น ในโลกนี้ที่เดียว เพราะเหตุที่ไม่ประพฤติธรรมในมารคาบิคา และเขาจะโลกนี้ไปแล้วย่อมลุ่มบ้าย ส่วนนรชนใดปฏิบัติชอบในมารคาบิคาในพระตถาคต สัมมาสัมพุทธเจ้า หรือในสวากของพระตถาคต นรชนเช่นนั้น ย่อมประสพบุญเป็นอันมาก บัณฑิตทั้งหลายย่อมสรรเสริญนรชนนั้นในโลกนี้ที่เดียว เพราะเหตุที่ประพฤติธรรมในมารคาบิคา และเขาจะโลกนี้ไปแล้ว ย่อมบันเทิงในสวรรค์"

พระคุณของมารคาบิคาหาประมาณมิได้ดังกล่าวนั้น ถ้าบุตรธิดาคนใดไม่กตัญญูทเวทไม่รู้จักการะคุณของท่าน พระพุทธศาสนาถือเป็นคนชั่วแท้ และไม่นับว่าเป็นบุตรของท่าน จะเห็นได้จากข้อความในพระสูตรว่า "บุตรเหล่าใดไม่เลี้ยงมารคาบิคาผู้แก่แล้ว บุตรเหล่านั้นไม่ชื่อว่า 'เป็นบุตร' " บุตรธิดาที่มีความสามารถแต่ไม่เลี้ยงมารคาบิคา ยามเมื่อท่านแก่เฒ่าพระพุทธศาสนาถือว่าเป็นคนสารเลวเป็นคนด้อย ดังพุทธคำรัสว่า "คนผู้สามารถ แต่ไม่เลี้ยงมารคาหรือบิดาผู้แก่เฒ่า ผ่านวัยหนุ่มสาวไปแล้ว หึงรู้ว่าเป็นคนด้อย "พระพุทธศาสนาสรรเสริญบุตรธิดาที่มีความกตัญญูทเวท และถือว่าคนกตัญญูทเวทที่เป็นเครื่องหมายของกตติ บุตรธิดาคนใดเป็นผู้เลี้ยงมารคาบิคา ท่านกล่าวว่า เป็นผู้ที่ได้รับการยกย่องโดยทั่วไป และเมื่อตายแล้วยังไปสู่สุคติอีกด้วย ดังข้อความในพระไตรปิฎกว่า "บุคคลใดเลี้ยงมารคาและบิดาโดยธรรมแม้เทวดาและมนุษย์ย่อมสรรเสริญผู้เลี้ยงมารคาบิคา นั้น บุคคลใดเลี้ยงมารคาและบิดาโดยธรรม นักปราชญ์ทั้งหลายย่อมสรรเสริญบุคคลผู้เลี้ยงมารคาและบิดานั้นในโลกนี้ บุคคลนั้นละโลกนี้ไปแล้วบันเทิงในสวรรค์ บุตรผู้เป็นสัปบุรุษ ผู้สงบ มีกตัญญูทเวท เมื่อระลึกถึงบุรพคุณของท่าน จึงเลี้ยงมารคา บิดา ทำกิจแทนท่านสมดังที่ท่านเป็นบุรพการี คำรังวงศ์สกุล บุตรผู้มีศรัทธาสมบูรณ์ด้วยศีล ย่อมเป็นที่สรรเสริญทั่วไป" การเลี้ยงมารคาและบิดาให้ได้รับความสุขนั้นจะต้องเป็นการเลี้ยงดูโดยธรรม จะต้องแสวงหาโภภพรพโยโดยชอบธรรม ไม่เป็นการหาพรพโยด้วยการเบียดเบียนคนอื่น หรือได้มาโดยผิดศีลธรรม ดังสุภาษิตที่ว่า "พึงเลี้ยงมารคาและบิดาด้วยโภภพรพโยที่ได้มาโดยชอบธรรม หึงประกอบการค้าขายอันชอบธรรม ไม่ประมาท"

การตอบแทนอุปการะคุณของมารคาบิคา พระพุทธเจ้าตรัสไว้ในสังคาสกสูตร โดยยกย่องมารคาบิคาว่าเป็นบุรพทิศ ทิศเบื้องหน้าอันบุตรธิดาพึงบำรุงด้วยสถาน 5 คือ

1. ด้วยตั้งใจไว้ว่า ท่านเลี้ยงเราแล้ว เราจักเลี้ยงท่านตอบ
2. จักรับทำกิจของท่าน
3. จักดำรงวงศ์สกุล
4. จักปฏิบัติตนให้เป็นผู้สมควรรับทรัพย์มรดก
5. เมื่อท่านทำกาลล่วงลับไปแล้ว จักเพิ่มทักษิณาทานเพื่อท่าน

ตามพระสูตรที่กล่าวมา กิจที่บุตรธิดาจะพึงสนองคุณมารดาบิดาได้มี 2 กราว คือ เมื่อท่านยังมีชีวิตอยู่และเมื่อท่านล่วงลับไปแล้ว โดยทำบุญอุทิศส่วนกุศลไปให้ ถ้าจะกล่าวด้วยลักษณะการตอบแทนสนองคุณก็มี 2 อย่าง คือ 1) ตอบแทนด้วยอามิส เช่น ปฏิบัติท่านด้วย ข้าว น้ำ เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย 2) ตอบแทนด้วยธรรม เช่น เว้นจากความชั่ว ประพฤติแต่ความดี มีสามัคคีในหมู่พี่น้อง ประพฤติตามโอวาทของท่าน และถ้ามารดาบิดาประพฤติดีเป็นมิจฉาปฏิภูมิ ก็พยายามชักจูงให้ท่านหันกลับมาประพฤติปฏิบัติถูกต้องเป็นสัมมาปฏิภูมิ การตอบแทนพระคุณของมารดาบิดาด้วยธรรม พระพุทธเจ้าทรงสรรเสริญว่าเลิศกว่าการตอบแทนด้วยอามิส สิ่งของ จะเห็นได้จากข้อความในมาตตปิณฑสูตร พระพุทธเจ้าทรงแสดงว่า พระคุณของมารดาบิดานี้ใหญ่หลวงนัก ไม่สามารถที่บุตรธิดาจะหาสิ่งใด ๆ ในโลกมาตอบแทนได้ นอกจากจะตอบแทนด้วยธรรม คือ การประคองฐานท่านทั้งสองให้ตั้งอยู่ในสัมมาปฏิภูมิ ซึ่งทางสวรรค์และนิพพานให้ ดังที่ตรัสกับภิกษุทั้งหลายว่า

ภิกษุทั้งหลาย เรากล่าวว่าการกระทำตอบแทนไม่ได้ง่ายแก่ท่านทั้ง 2 คือ มารดา 1 บิดา 1 ภิกษุทั้งหลาย บุตรพึงประทับประคองมารดาด้วยบ่าข้างหนึ่ง พึงประคองบิดาด้วยบ่าข้างหนึ่ง เขามีอายุอยู่ตลอดร้อยปี และเขาพึงปฏิบัติท่านทั้ง 2 นั้นด้วยการอบกลิ่น การนวด การให้อาบน้ำและการตัด และท่านทั้ง 2 นั้น พึงถ่ายอุจจาระปัสสาวะบนบ่าทั้งสองข้างของเขานั้นแหละ ภิกษุทั้งหลาย การกระทำอย่างนั้น ยังไม่ชื่อว่าอันบุตรทำแล้ว หรือทำตอบแทนแล้วแก่มารดาบิดาเลย ภิกษุทั้งหลาย อนึ่งบุตรพึงสถาปนามารดาบิดาในราชสมบัติอันเป็นอิสราธิบดี ในแผ่นดินใหญ่อันมีรัตนะ 7 ประการ มากหลายนี่ การกระทำอย่างนั้น ยังไม่ชื่อว่าอันบุตรทำแล้ว หรือตอบแทนแล้วแก่มารดาบิดาเลยชื่อนั้น เพราะเหตุไร เพราะมารดาบิดามีอุปการะมาก บำรุงเลี้ยง แสวงโลกนี้แก่บุตรทั้งหลาย

ส่วนบุตรคนใดยังมารดาบิดาผู้ไม่มีศรัทธา ให้สมทานตั้งมั่นในศรัทธาสัมปทา ยังมารดาบิดาผู้หิโศก ให้สมทานตั้งมั่นในศีลสัมปทา ยังมารดาบิดาผู้มีความตระหนี่ให้สมทานตั้งมั่นใน

จากสัมปทา ยังมารดาบิดาทราบปัญญา ให้สมทานตั้งมั่นในปัญญาสัมปทา กุศลภิกษุทั้งหลาย ด้วย
เหตุมีประมาณเท่านั้นแล การกระทำอย่างนั้น ย่อมเชื่อว่าอันบุตรนั้นทำแล้วและทำตอบแทนแล้วแก่
มารดาบิดา

พระราชวรมณี (กระทรวงศึกษาธิการ. 2523 : 128 - 130 ; อ้างอิงมาจาก
พระราชวรมณี. ม.ป.ป.) ได้กล่าวถึงความกตัญญูทเวที่ไว้ว่า ความกตัญญูทเวที่มีหลักการที่สำคัญคือ
ยอมรับการกระทำความดีของผู้อื่น การแสดงออกให้เห็นว่ามองเห็นคุณค่าและความสำคัญแห่งการกระทำ
ความดีงามของบุคคลอื่น ตลอดจนการช่วยเหลือเกื้อหนุนแก่บุคคลนั้นในฐานะที่เคยพิสูจน์ตนว่าเป็นผู้มี
คุณความดี สมควรที่เกี่ยวข้องจะเอาใจใส่คอยช่วยเหลือ รวมถึงการช่วยเหลือตอบแทนแก่กันและกัน

การแสดงความกตัญญูทเวที่ แบ่งได้เป็น 2 ระดับ คือ

1. ความกตัญญูทเวที่เนื่องด้วยความดีงามหรือความช่วยเหลือส่วนบุคคล
2. ความกตัญญูทเวที่เนื่องด้วยความดีงามหรือความช่วยเหลือส่วนรวม

ส่วนวิธีแสดงความกตัญญูทเวที่ แบ่งได้เป็น 2 อย่างคือ

1. ตอบแทนด้วยผลประโยชน์ทางวัตถุ
2. ตอบแทนด้วยความกตัญญูทเวที่สูงส่ง คือ ทำผู้มีพระคุณผู้ไม่มีคุณธรรมให้ตั้งอยู่ในคุณธรรม

เช่น ไม่มีศีล-ทำให้มีศีล ไม่มีปัญญา-ทำให้มีปัญญา เป็นต้น

แต่การตอบแทนผู้มีพระคุณนั้นถ้าไม่ได้อยู่บนพื้นฐานแห่งความถูกต้องดีงามหรือหลักศีลธรรมแล้ว
ก็ไม่อาจเรียกได้ว่าเป็นความกตัญญูทเวที่ เพราะเป็นการช่วยให้ผู้มีพระคุณทำความผิด หรือได้บาป
กลับกลายเป็นความอกตัญญู

ฐานวุฑโฒ ภิกษุ (2530 : 67 - 69) ได้กล่าวถึงสิ่งที่ควรแก่การกตัญญู แบ่งได้เป็น
5 ประการ ได้แก่

1. กตัญญูต่อบุคคล บุคคลใดก็ตามที่เคยมีพระคุณต่อเรา ไม่ว่าจะมีมากหรือน้อยเพียงใด
จะต้องกตัญญูรู้คุณท่าน ดิถีตามระลึกถึงเสมอด้วยความซาบซึ้ง และพยายามหาโอกาสตอบแทนคุณ
2. กตัญญูต่อสัตว์ สัตว์ที่มีบุญคุณต่อเรา จะต้องเลี้ยงดู ให้อาหารอย่าให้ออกอยาก ให้ได้
พักผ่อนตามเวลา อย่าใช้งานหรือเข็นต้อนเกินควร
3. กตัญญูต่อสิ่งของ สิ่งใดที่มีคุณต่อเรา จะต้องปฏิบัติต่อสิ่งเหล่านั้นให้ดี ไม่ลบหลู่ดูแคลน

ไม่ทำลาย

4. กัตถุญห่อบุญ รู้ว่าคนเราเกิดมามีร่างกายแข็งแรง มีอายุยืนยาว มีความสุขความเจริญก็เนื่องมาจากผลของบุญรู้ว่าทุกสิ่งทุกอย่างสำเร็จได้ด้วยบุญ ทั้งบุญเก่าที่สะสมมาดีแล้ว และบุญใหม่ที่ต้องสร้างขึ้นประกอบกัน ฉะนั้นจึงควรมีความรู้คุณของบุญ ไม่ดูถูกบุญตามระลึกถึงบุญเก่าให้จิตใจชุ่มชื้น และไม่ประมาทในการสร้างบุญใหม่ให้ยิ่งขึ้นไป

5. กัตถุญห่อก่อนเอง รู้ว่าร่างกายเรานี้เป็นอุปกรณ์สำคัญในการทำความดี จึงควรทะนุถนอมดูแลร่างกายรักษาสุขภาพให้ดี ไม่นำร่างกายไปประกอบความชั่วอันเป็นการทำลายตนเอง

นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงอานิสงส์การมีความกัตถุญไว้ดังนี้

1. ทำให้รักษาคุณความดีเดิมไว้ได้
2. ทำให้สร้างคุณความดีใหม่ได้อีก
3. ทำให้เกิดสติ ไม่ประมาท
4. ทำให้เกิดหิริโอตตัมปะ
5. ทำให้เกิดขันติ
6. ทำให้จิตใจผ่องใส มองโลกในแง่ดี
7. ทำให้เป็นที่สรรเสริญของคนดี
8. ทำให้มีคนอยากคบหาสมาคม
9. ทำให้ทั้งมนุษย์และเทวดาอยากช่วยเหลือ
10. ทำให้ลามผลทั้งหลายเกิดขึ้นโดยง่าย
11. ทำให้ไม่มีเวรไม่มีภัย
12. ทำให้บรรลุผลนิพพานโดยง่าย

จากท้าววิเคราะหฺ์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความกัตถุญกตเวที อันประกอบด้วยความหมายของความกัตถุญกตเวที ขอบข่ายของความกัตถุญกตเวที และหลักการกัตถุญกตเวที ในพุทธศาสนา ผู้วิจัยพอสรุปได้ว่าความกัตถุญกตเวที หมายถึงความรู้สึกสำนึกหรือการกระทำสิ่งที่เป็นความดี หรือเป็นประโยชน์เพื่อตอบแทนในบุญคุณหรือประโยชน์หรือความดีของผู้อื่น และสิ่งอื่นที่มีต่อคน การตอบแทนไม่จำเป็นต้องตอบแทนด้วยการกระทำหรือตอบแทนด้วยสิ่งของเสมอไป อาจตอบแทนด้วยวาจาหรือคำพูดก็ได้ โดยกำหนดขอบข่ายที่จะวัดความกัตถุญกตเวที 3 ด้าน คือ ความกัตถุญกตเวทีต่อบุคคล

ความกตัญญูทวดที่ต่อสัตว์ และความกตัญญูทวดที่ต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อม ซึ่งครอบคลุมทุกด้านที่นักเรียนพึงได้รับการปลูกฝังและพัฒนาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 6 ตามหลักสูตรการประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

ทฤษฎีสนับสนุนพื้นฐานการเกิดจริยธรรมด้านความกตัญญูทวด

การปลูกฝังและพัฒนาความกตัญญูทวดที่นี่จะต้องเริ่มจากบ้าน คือ บิดามารดาจะต้องเป็นครูคนแรกในการอบรมสั่งสอนจริยธรรมข้อนี้แก่ลูกหลานเป็นตัวอย่างที่ดีให้เด็กเห็นอยู่เสมอ เช่น การแสดงการเวทต่อผู้ที่ทำประโยชน์หรือความดีให้ สิ่งเหล่านี้จะเป็นบันไดขั้นต้นของการปลูกฝังความกตัญญูทวด และเมื่อเด็กไปโรงเรียน ทางโรงเรียนก็สามารถที่จะแทรกจริยธรรมด้านนี้ในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อเป็นการส่งเสริมอีกทางหนึ่ง (กรมการศาสนา. 2521 : 16) นอกจากนี้ขนบธรรมเนียมประเพณีไทยที่ดำรงมาทั้งหลายล้วนแต่มีความกตัญญูทวดที่เป็นพื้นฐานสำคัญ แม้แต่ในวรรณคดีไทยก็มักมีเนื้อความสอนให้รู้พระคุณของบุพการีและยกย่องผู้มีความกตัญญูทวดอยู่เสมอ (ล่ายอง วิมุกตะลพ. 2521 : 13) จากการศึกษาวัฒนธรรมทางจิตใจของคนไทยของลัดดาวัลย์ พรศรีสมุทร พบว่า ลักษณะของครอบครัวมีอิทธิพลต่อจริยธรรมด้านความกตัญญูทวดมากคือ เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักน้อย และครอบครัวที่มีฐานะความเป็นอยู่ต่ำ จะได้รับการถ่ายทอดจริยธรรมด้านความกตัญญูทวดมากกว่าครอบครัวที่มีฐานะความเป็นอยู่สูง (ลัดดาวัลย์ พรศรีสมุทร และวิลาสลักษณ์ ชีววลลี. 2524 : 148)

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า จริยธรรมด้านความกตัญญูทวด มีต้นเหตุมาจากอิทธิพลของสังคม และพันธุกรรม คำว่าสังคมในที่นี้ คือ สิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็กทั้งที่เป็นบุคคล และสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติอื่น ๆ ส่วนพันธุกรรม ได้แก่ ความสามารถในการรู้คิด และพัฒนาขึ้นตามลำดับ ขึ้นอายุ วุฒิภาวะ หรือประสบการณ์ที่ผู้นั้นได้ประสบอยู่ สำหรับการวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะวัดความรู้สึกละแวกติกรรมของบุคคล ด้านความกตัญญูทวด ซึ่งทำให้เกิดความเจริญต่อตนเองและสังคม ดังนั้นทฤษฎีที่ผู้วิจัยนำมาเป็นข้อสนับสนุนในการสร้างแบบทดสอบครั้งนี้ คือ ทฤษฎีการเรียนรู้ ทางสังคม และทฤษฎีพัฒนาการทางพุทธิปัญญา

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory)

นักจิตวิทยาในกลุ่มทฤษฎีนี้เห็นว่าสิ่งแวดล้อมทางสังคมหรือวัฒนธรรมเป็นตัวการในการกำหนดเงื่อนไขทางสังคม (Social Contingency) ให้แก่เด็กตั้งแต่เกิดโดยนำเอาหลักการเสริมแรงและหลักการเชื่อมโยงมาอธิบายวิธีการ โดยมีความเชื่อเบื้องต้น ดังนี้ (Skinner. 1971 : 101 - 128)

1. พัฒนาการทางจริยธรรมเกิดจากการเจริญเติบโตของการคล้อยตามกฎเกณฑ์จริยธรรมของสังคม ทั้งทางความประพฤติและอารมณ์มากกว่าเกิดจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสมอง (Cognitive Structure Change)
2. แรงจูงใจพื้นฐานที่ทำให้เกิดพัฒนาการทางจริยธรรมทุกจุดมีรากฐานจากความต้องการทางชีวภาพหรือความต้องการรางวัลจากสังคมและการหลีกเลี่ยงการลงโทษ
3. พัฒนาการทางจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรม
4. พื้นฐานทางจริยธรรม (Basic Moral Norm) เกิดขึ้นภายในจิตใจโดยมีสาเหตุจากกฎเกณฑ์ วัฒนธรรมภายนอก
5. สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางจริยธรรมมากเท่าใด ขึ้นกับปริมาณของรางวัล การลงโทษ การห้ามและการเห็นแบบอย่างของพ่อแม่และบุคคลอื่น ซึ่งเป็นตัวแทนของสังคม (Socializing Agent)

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางพุทธิปัญญา (Cognitive Development Theory)

แนวคิดของนักจิตวิทยาในกลุ่มนี้เห็นว่า ลักษณะของสติปัญญามีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์ นักจิตวิทยาในกลุ่มทฤษฎีนี้มีความเชื่อเบื้องต้น ดังนี้ (Kohlberg. 1976 : 18)

1. พัฒนาการทางจริยธรรมมีโครงสร้างพื้นฐานทางพุทธิปัญญา (Cognitive) และมีองค์ประกอบทางการเลือกใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม
2. แรงจูงใจเบื้องต้นเกี่ยวกับจริยธรรม คือ แรงจูงใจเกี่ยวกับการยอมรับ (Acceptance) ามีความสามารถ (Competence) การเคารพตนเองหรือเข้าใจตนเองอย่างถูกต้อง (Self-esteem of Self Actualization)

3. ลักษณะสำคัญของพัฒนาการทางจริยธรรม คือ พัฒนาการจะเป็นสากลมีขั้นตอนเหมือนกันทุกวัฒนธรรม เพราะในทุกวัฒนธรรมมีการปฏิสัมพันธ์กันในสังคม มีการสวมบทบาท (Role Taking) และมีความขัดแย้งในสังคม ซึ่งต้องการการบูรณาการทางจริยธรรม (Moral Intergration) เช่นเดียวกัน

4. กฎและเกณฑ์ปกติเบื้องต้นของจริยธรรม เกิดจากประสบการณ์ที่ได้จากการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมมากกว่าเกิดจากการสร้างกฎเกณฑ์ภายในตนเอง จึงไม่นิยมขั้นพัฒนาการภายในแต่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตน (Self) กับคนอื่น

5. สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางจริยธรรม พิจารณาจากคุณภาพและขอบเขตทั่ว ๆ ไปของสิ่งแวดล้อมทางพฤติกรรมและทางสังคม ตลอดช่วงการพัฒนาการของเด็กมากกว่าเกิดจากประสบการณ์เฉพาะอย่าง จากพ่อแม่หรือประสบการณ์ที่ได้จากวินัย การลงโทษหรือรางวัล

นักจิตวิทยาที่สนใจศึกษาในแนวทฤษฎีพัฒนาการทางพฤติกรรม คือ เพียเจต์ และโคลเบอร์ก (Piaget and Kohlberg)

ทฤษฎีการพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์

เพียเจต์ เป็นผู้ริเริ่มศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็ก และมีความคิดว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์นั้น ขึ้นอยู่กับความฉลาดในการที่จะรับรู้เกณฑ์และลักษณะต่าง ๆ ทางสังคม ดังนั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลจึงขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลนั้น ๆ และได้แบ่งขั้นของมนุษย์ออกเป็นสามขั้น (ดวงเคื่อน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์จันท์. 2520 : 40 - 41) คือ

1. ขั้นก่อนจริยธรรม (Sensorimotor Operation) พัฒนาการขั้นนี้เริ่มตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 2 ขวบ เด็กในวัยนี้ยังไม่มีความสามารถในการรับรู้สิ่งแวดลอมอย่างละเอียด แต่มีความอยากร ความต้องการทางกาย ซึ่งต้องการที่จะได้รับการตอบสนอง โดยไม่คำนึงถึงกาลเทศะ เมื่อเด็กเริ่มมีความสามารถในการพูดก็จะเริ่มรู้สภาพแวดล้อมและบทบาทของตนเองต่อบุคคลอื่น
2. ขั้นยึดคำสั่ง (Early Concrete Operational Thinking) พัฒนาการขั้นนี้อยู่ในช่วงอายุ 2 - 6 ปี เด็กจะมีความเกรงกลัวผู้ใหญ่ และเห็นว่าคำสั่งของผู้ใหญ่เป็นสิ่งที่เขาต้องทำตาม

3. ^๕ขั้นยืคหลักแห่งตน (Late Concrete Operational Thinking) พัฒนาการขั้นนี้
อยู่ในช่วง อายุ 8 - 10 ปี เพียเจต์เชื่อว่าเกิดขึ้นจากพัฒนาการทางสติปัญญาและจากประสบการณ์
ในการมีบทบาทในกลุ่มเพื่อนด้วยกัน ความเกรงอำนาจภายนอกจะเป็นหลักภายในจิตใจของเด็ก
เกี่ยวกับความยุติธรรมซึ่งหมายถึง การแลกเปลี่ยนกันและความเท่าเทียมกันของบุคคลในช่วงอายุ
8 - 10 ปี เด็กที่อยู่ในสังคมปกติจะบรรลุถึงขั้นที่สาม แต่ก็อาจมีเด็กบางคนพัฒนาช้ากว่านี้ หรือ
บางครั้งพัฒนาการหยุดชะงักอยู่ในขั้นที่สอง เนื่องจากการบีบบังคับอย่างผิดปกติของผู้เลี้ยงดู หรือ
เกิดจากขาดประสบการณ์ในกลุ่มเพื่อนก็ได้

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก

โคลเบอร์ก (Kohlberg. 1976 : 32) ได้ศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมตามแนวของ
เพียเจต์ และพบว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์นั้นมิได้บรรลุจุดสมบูรณ์เมื่อบุคคลอายุได้ 10 ปี
แต่จะพัฒนาไปอีกหลายขั้นจากอายุ 11 ปี ถึง 25 ปี และเขาถือว่าในการวัดขั้นพัฒนาการทาง
จริยธรรมนั้นจะต้องใช้การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมอย่างเคียวเท่านั้น

โคลเบอร์ก ได้แบ่งระดับของจริยธรรมออกเป็นสามระดับ ซึ่งทั้งสามระดับนั้นจัดเป็นขั้น
พัฒนาการทางจริยธรรมได้หกชั้น ดังปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 เหตุผลเชิงจริยธรรมหกชั้น ซึ่งแบ่งเป็นสามระดับ ในทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ
โคลเบอร์ก

ชั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม	ระดับของจริยธรรม
ชั้นที่ 1 หลักการหลบหลีกการลงโทษ (Obedient and Punishment Orientation) 2 - 7 ปี ชั้นที่ 2 หลักการแสวงหารางวัล (Naively egoistic Orientation) 7 - 10 ปี	1. ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (Preconventional Level) 2 - 10 ปี ในขั้นนี้เด็กจะเลือกกระทำในสิ่งที่ตนเป็นประโยชน์แก่ตนเอง การกระทำในขั้นแรกจะมุ่งหลบหลีกมิให้ตนเองถูกลงโทษทางกาย จะยอมทำตามคำสั่งผู้ใหญ่ เพราะเป็นผู้มีอำนาจทางกายเหนือตน ขั้นที่สองคือการแสวงหารางวัล เด็กจะเลือกทำในสิ่งที่ตนเองพอใจ ชอบแลกเปลี่ยนสิ่งของซึ่งกันและกัน จิตใจไม่ให้เสียเปรียบกันด้วย
ชั้นที่ 3 หลักการทำตามผู้อื่นเห็นชอบ (Good - boy Orientation) 10 - 13 ปี	2. ระดับตามกฎเกณฑ์ (Conventional Level) 10 - 16 ปี เป็นระดับที่เด็กทำตามสังคม ประเพณี กฎหมาย ศาสนา โดยจะควบคุมความประพฤติจากการติชม ของสังคม แต่ก็มีความสามารถในการเอาใจเขามาใส่ใจเรา สามารถที่จะแสดงบทบาททางสังคมได้ ในขั้นนี้สามบุคลิกยังไม่เป็นตัวของตัวเอง ชอบคล้อยตามการชักจูงของผู้อื่นโดยเฉพาะเพื่อน ส่วนในขั้นที่สี่บุคคลมีความรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของตน
ชั้นที่ 4 หลักการทำตามหน้าที่ของสังคม (Authority and Social Order Maintaining Orientation) 13 - 16 ปี	ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม จึงถือว่าตนมีหน้าที่ทำตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่สังคมของตนกำหนดหรือคาดหวัง

ตาราง 1 (ต่อ)

ขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม	ระดับของจริยธรรม
ขั้นที่ 5 หลักการทำตามคำมั่นสัญญา (Contractual Legatistic Orientation) 16 ปีขึ้นไป ขั้นที่ 6 หลักการยึดอุดมคติสากล (Conscience Orientation) วัยผู้ใหญ่	3. ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (Post Conventional Level) 16 ปีขึ้นไป เด็กจะมีจริยธรรมในขั้นสูงสุด ก็คือการกระทำที่แยกตนออกจากกฎเกณฑ์และความคาดหวังของผู้อื่นในการตัดสินใจขัดแย้งต่าง ๆ จะต้องนำมาวิเคราะห์ด้วยตนเองก่อนแล้วจึงตัดสินใจโดยคำนึงถึงความสำคัญและประโยชน์สูงสุดของสังคม ขั้นที่ห้า คือการเห็นความสำคัญของกลุ่มมาก ไม่ทำตนให้ขัดต่อสิทธิของผู้อื่น สามารถควบคุมบังคับใจตนเองได้ ขั้นที่หก แสดงถึงการมีความรู้สึกละแวกเหนือจากกฎเกณฑ์ในสังคมของตนเองและมีความยึดหยุ่นทางจริยธรรม เพื่อจุดหมายในอันปลายอันเป็นอุดมคติที่ยิ่งใหญ่

(ควงเคื่อน พันธมนาวิน. 2524 : 30)

นอกจาก เพียเจต์ และโคลเบอร์กแล้ว เพค (Peck. 2960 : 98 - 250)

ได้แบ่งขั้นการพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กไว้เป็นขั้น ๆ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ไม่มีจริยธรรมอะไรเลย ขาดความรู้ความสำนึกว่าสิ่งใดก็ตามที่ตัวเองกระทำลงไปในนั้นมีผลดีหรือผลเสียต่อบุคคลอื่นอย่างไร ผู้ที่มีจริยธรรมอยู่ในขั้นนี้ ได้แก่ เด็กทารก ในหมูนกเรียน อาจมีอยู่แต่น้อยราย

ขั้นที่ 2 เป็นการกระทำเพื่อตนเอง สนใจในเรื่องของตนเองว่าตนเองมีความต้องการอะไรบ้าง และทำความอารมณ์หรือความพอใจของตัวเองฝ่ายเดียว ตัวเองชอบอะไรก็ทำสิ่งนั้น ทำทั้ง ๆ ที่รู้ว่าสิ่งที่ตนพอใจที่จะทำนั้นไม่เป็นที่พอใจของคนอื่น

ขั้นที่ 3 เป็นการกระทำตามเพื่อนฝูง หรือทำตามแบบแผนที่หมู่คณะเขาปฏิบัติกันอยู่ เพื่อน ๆ ทำอะไรก็ทำตามเขาไปโดยไม่ไตร่ตรองว่าสิ่งที่ทำนั้นเป็นสิ่งดีหรือเลว หรือเป็นผลเสียต่อบุคคลอื่นอย่างไร

ขั้นที่ 4 เป็นการกระทำตามระเบียบ แต่ขาดความเข้าใจเรื่องเหตุผลว่าทำไมต้องทำสิ่งนั้น

ขั้นที่ 5 เป็นการกระทำอย่างมีเหตุผลและสติสัมปชัญญะ ขั้นนี้เป็นขั้นสูงสุด เป็นการปฏิบัติที่เป็นผลดีที่สุกค่อทุก ๆ คนถึงแม้ว่าบางครั้งจะจำเป็นต้องละเมิดระเบียบแบบแผนหรือผิดแผกไปจากหลักการปฏิบัติตนของหมู่คณะไปบ้างก็ตาม

คณะกรรมการโครงการศึกษาจริยธรรมไทย ได้สรุปค่านิยมจริยธรรมตามแนวปรัชญาและวัฒนธรรมไทยออกเป็น 4 ระดับ ใหญ่ ๆ เรียงจากต่ำไปหาสูง (สงบ ลักษณะ. 2524 : 33) คือ

ระดับ 1 การกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใดเพื่อผลประโยชน์บางประการของตนเองหรือเพื่ออวดตา

ระดับ 2 การกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใดเพื่อผู้อื่นในสังคมแคบ ๆ เช่น ญาติพี่น้อง เพื่อนสนิท

ระดับ 3 การกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใดเพื่อประโยชน์ของสังคมส่วนใหญ่ เช่น ชุมชน ประเทศชาติ หรือมนุษยชาติ

ระดับ 4 การกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใดเพื่อถูกต้องถึงงานอันเป็นอุดมคติหรืออุดมการณ์ในจิตใจที่เรียกว่าทำความดี เพราะอยากทำหรือทำความดีเพื่อทำความดี (สงบ ลักษณะ. 2524 : 33)

จากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม ซึ่งเชื่อว่าสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเด็ก จะเป็นเงื่อนไขการเกิดจริยธรรมในตัวเด็ก ดังนั้นการสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวที สิ่งที่มีวิจัยใช้เป็นเงื่อนไขหรือสถานการณ์นั้น จึงเป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ชิดกับตัวเด็กหรือเด็กกำลังประสบอยู่ในชีวิตประจำวัน ส่วนระดับจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทียึดตามทฤษฎีพฤติปัญญาของ เพียเจต์ โกลเบอร์ก และเพค

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเกี่ยวกับความกตัญญูทเวที

ลัดดาวัลย์ พรศรีสมุทร และวิลาสลักษณ์ ชั่ววัลลี ได้ศึกษาวัฒนธรรมทางจิตใจของไทยห้าด้าน คือ ความซื่อสัตย์ การมีสัมมาคารวะต่อบิพการศาสดาและผู้อาวุโส ความเอื้อเฟื้อ ความกตัญญูทเวที และการยึดบาปบุญ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 979 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามทั้งหมด 12 ฉบับ มี 2 ฉบับที่เกี่ยวข้องกับความกตัญญูทเวที คือแบบสอบถามความกตัญญูทเวที และแบบสอบถามการถ่ายทอดเรื่องความกตัญญูทเวที

ตัวอย่างแบบสอบถามความกตัญญูทเวที

- (0) เมื่อแม่หรือผู้ปกครองไม่สบายนักเรียนจะช่วยทำงานบ้านแทนด้วยความเต็มใจทุกครั้งหรือไม่

ต้องทำอย่างยิ่ง ต้องทำ ทำ น่าจะทำ ไม่น่าทำ ไม่ทำ ต้องไม่ทำ ต้องไม่ทำอย่างยิ่ง

การให้คะแนน ให้ 1 - 8 คะแนน ตามลำดับ ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .82

ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนที่มีฐานะความเป็นอยู่ต่ำ ได้รับการถ่ายทอดเรื่องความกตัญญูทเวทีมากกว่านักเรียนที่มีฐานะความเป็นอยู่สูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ลัดดาวัลย์ พรศรีสมุทร และวิลาสลักษณ์ ชั่ววัลลี. 2524 : 143)

วิริยาภรณ์ ชัยชลทรัพย์ ได้ทำการวิจัยโดยการทดสอบความกตัญญูทเวทีแก่นักเรียนที่มีระดับพัฒนาการทางสติปัญญาต่างกัน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ความกตัญญูทเวที และแบบทดสอบวัดทัศนคติต่อการแสดงความกตัญญูทเวที ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างแบบทดสอบวัดทัศนคติต่อการแสดงความกตัญญูทเวที

- (0) แม่ของเฉลิมมีอาชีพขายข้าวแกงทุก ๆ เช้า เฉลิมซึ่งเป็นคนเรียนเก่ง มักจะอ่านหนังสือก่อนไปโรงเรียนเสมอเพื่อให้ได้คะแนนดี จึงไม่ช่วยแม่ทำอะไรเลย
- นักเรียนเห็นด้วยกับการกระทำของเฉลิมหรือไม่

ก. เห็นด้วย ข. ไม่แน่ใจ ค. ไม่เห็นด้วย

การให้คะแนน ให้ 3, 2, 1 ตามลำดับ สำหรับข้อความทางบวก ถ้าเป็นข้อความทางลบ ให้คะแนนในลักษณะตรงกันข้าม ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ .76

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มที่สอนโดยวิธีกลุ่มสัมพันธ์มีทัศนคติต่อการแสดงความกตัญญูทเวทีสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (วิริยาภรณ์ ชัยชลทรัพย์. 2525 : 70 - 71)

ฉลวยศรี มีใจเย็น ได้ทำการวิจัยโดยการทดลองใช้การแสดงบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวที เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวที จำนวน 40 ข้อ ลักษณะแบบทดสอบเป็นชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก มีคำถามและตัวเลือกในรูปของสถานการณ์สมมุติ ดังตัวอย่าง

- (0) ในวันที่ข้าพเจ้าไปเที่ยวกับเพื่อน ๆ บังเอิญพ่อบังคับมาไม่สบายมาก ไม่มีใครช่วยทำงาน และคุณพ่อ พ่อบังคับให้ข้าพเจ้าไปเที่ยวแต่ข้าพเจ้าไม่ไป เพราะ
- ก. ถ้าอยู่บ้านจะมีคนมารับประทานมาก
- ข. แม่ขอร้องเชิงบังคับไม่ให้ไปเที่ยว ถ้าไปจะถูกลงโทษ
- ค. เพื่อน ๆ ส่วนใหญ่ก็มักจะอยู่คุณพ่อของเขาเมื่อพ่อของเขาป่วย
- ง. ลูกที่ติดต้องคอยดูแลเอาใจใส่พ่อแม่ขณะที่ท่านเจ็บป่วย

เกณฑ์การให้คะแนน ให้คะแนนตามขั้นของจริยธรรมของ โคลเบอร์ก คือ ข้อความที่มีเหตุผลในขั้นที่ 1 ให้ 1 คะแนน ไปตามลำดับ จนถึงขั้นที่ 4 ให้ 4 คะแนน การหาคุณภาพของแบบทดสอบ จากการนำแบบทดสอบไปสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 100 คน ได้ค่า

ความเชื่อมั่นโดยวิธี Alpha Coefficient เท่ากับ 0.6725 ส่วนความเที่ยงตรงตามเนื้อหาใช้วิธีตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ

ผลการทดลองพบว่า คะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความกตัญญูแก่ผู้ของนักเรียน หลังเรียนโดยวิธีแสดงบทบาทสมมติกับวิธีเรียนตามปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ฉลวยศรี มีใจเย็น. 2526 : 46 - 48)

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบชนิดข้อความ

แบบทดสอบชนิดข้อความ เป็นแบบทดสอบที่มีลักษณะการถามผู้ถูกวัดโดยตรงว่ามีความรู้สึกหรือมีพฤติกรรมเช่นไรเกี่ยวกับเรื่องที่จะวัด ซึ่งลักษณะการวัดของแบบทดสอบชนิดข้อความนี้เหมาะสมที่ใช้วัดลักษณะบุคลิกภาพมากกว่าที่จะใช้วัดทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม ดังนั้นงานวิจัยที่เกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบชนิดข้อความเพียงอย่างเดียวจึงเป็นการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ ส่วนการสร้างแบบทดสอบวัดทางด้านคุณธรรมและจริยธรรมยังหาไม่พบ ดังตัวอย่างแบบทดสอบ

ในปี ค.ศ. 1953 ทอรุป คลาร์ก และทายส์ (Thorpe, Clark and Tieg) ได้สร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านการปรับตัวของบุคคลและการปรับตัวทางสังคม ชื่อ California Test of Personality : CTP แบบทดสอบนี้มีทั้งหมด 5 ฉบับ มีจำนวนคำถามทั้งหมด 114 ข้อ ซึ่งแยกต่างหากสำหรับในแต่ละระดับ คือ ระดับอนุบาล ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับมหาวิทยาลัย และระดับผู้ใหญ่ แบบทดสอบ CTP นี้มี 2 รูปแบบคือ Form AA และ Form BB

การวัดบุคลิกภาพด้านการปรับตัวทางส่วนตัวของบุคคล (Personal Adjustment) มี 6 ด้าน ได้แก่

1. ความพึ่งพาตนเอง (Self-Reliance)
2. การมองเห็นคุณค่าของตัวเอง (Sense of Personal Worth)
3. ความรู้สึกอิสระในตัวเอง (Sense of Personal Freedom)
4. ความรู้สึกเป็นเจ้าของ (Feeling of Belonging)
5. แนวโน้มที่จะถอยหนี (Withdrawing Tendencies)
6. อาการทางประสาท (Nervous Symptoms)

การประเมินบุคลิกภาพใน 6 ด้านดังกล่าวนี้ ในแต่ละด้านจะมีข้อคำถาม 12 ข้อ รวมทั้งฉบับเป็น 72 ข้อ

การวัดบุคลิกภาพด้านการปรับตัวทางสังคม (Social Adjustment) มี 6 ด้าน ได้แก่

1. มาตรฐานทางสังคม (Social Standards)
2. ทักษะทางสังคม (Social Skills)
3. แนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม (Anti-Social Tendencies)
4. ความสัมพันธ์ในครอบครัว (Family Relations)
5. ความสัมพันธ์ในโรงเรียน (School Relations)
6. ความสัมพันธ์กับชุมชน (Community Relations)

การประเมินบุคลิกภาพใน 6 ด้านดังกล่าวนี้ ในแต่ละด้านจะมีข้อคำถาม 12 ข้อ รวมทั้งฉบับเป็น 72 ข้อ

แบบทดสอบบุคลิกภาพ พอร์มที่ใช้กับนักเรียนระดับประถมศึกษา ใช้กลุ่มตัวอย่างชั้น 4 - 8 จำนวน 648 คน นักเรียนจะต้องตอบคำถามแต่ละข้อนั้นว่าตรงกับสภาพการณ์จริง ๆ ของนักเรียนหรือไม่ ข้อคำถามทั้งหมดเป็นข้อคำถามที่จำลองสถานการณ์ขึ้นเพื่อที่จะได้ทราบบุคลิกภาพในการปรับตัวของผู้ถูกทดสอบทั้ง 12 ด้าน โดยการให้เลือกตอบ "ใช่" "ไม่ใช่" จากคำตอบที่ได้นี้ สามารถนำมาประเมินหรือวิเคราะห์บุคลิกภาพของผู้ถูกทดสอบได้

คุณภาพของแบบทดสอบฉบับนี้ มีดังนี้

การหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร Kuder-Richardson ลักษณะบุคลิกภาพแต่ละด้านมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในช่วง 0.59 ถึง 0.83 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับมีค่า 0.94

การหาค่าความเที่ยงตรง ดูจากค่าสหสัมพันธ์ภายใน (Intercorrelation) ระหว่างด้านต่าง ๆ ของลักษณะบุคลิกภาพ ซึ่งใช้สูตรของ Pearson Product-Moment ได้ค่าสหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.61 ถึง 0.84 (Thorpe, Clark and Tiegls. 1953).

ปี ค.ศ. 1928 เธรสโตน (Thurstone) ได้สร้างแบบทดสอบ The Thurstone Personality Schedule เพื่อคัดสรรคนที่มีแนวโน้มจะเป็นโรคจิตประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 223 คำถาม โดยให้ตอบ 3 คำตอบ คือ "ใช่", "ไม่ใช่" หรือ "?" (ไม่สามารถตัดสินใจได้)

ตัวอย่างแบบสอบถาม

1. ท่านมีความลำบากในการ เริ่มต้นสนทนากับคนแปลกหน้าใหม่
2. ท่านผ่านกลางวันบ่อยไหม
3. ท่านมีความรู้สึกกระตือรือร้นจิตใจง่ายไหม

การหาความเชื่อมั่น โดยวิธีแบ่งครึ่งแบบทดสอบ ได้ค่าความเชื่อมั่น .95 (เชคคักดิ์ โฆวาสินธุ์. 2520 : 92 ; อ้างอิงมาจาก Thurstone. n.d.)

เบอร์รอยเตอร์ ได้สร้างแบบทดสอบวัดความเป็นตัวของตัวเองขึ้น ในปี ค.ศ. 1933

ชื่อ Burnreuter's Self-Sufficiency Test โดยใช้ชื่อครั้งแรกว่า Personal Preference Blank ประกอบด้วยข้อคำถาม 60 คำถาม ให้ตอบ "ใช่" "ไม่ใช่" หรือ "?" เช่นเดียวกับของเธอร์สตัน การหาความเชื่อมั่น หา 2 วิธี คือวิธีแบ่งครึ่งแบบทดสอบ และวิธีสอบซ้ำ ได้ค่าความเชื่อมั่น .84 ทั้ง 2 วิธี ส่วนการหาความเที่ยงตรงนั้น ใช้วิธีหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากแบบทดสอบกับคะแนนที่ได้จากการประเมิน ทั้งประเมินด้วยตนเอง และประเมินโดยผู้ใกล้ชิด ซึ่งได้ค่าสหสัมพันธ์เป็น .06 และ .54 ตามลำดับ (เชคคักดิ์ โฆวาสินธุ์. 2520 : 93 - 95 ; อ้างอิงมาจาก Burnreuter. 1933)

ชมพู พิงธรรม ได้สร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความเป็นผู้นำขึ้น ในปี พ.ศ. 2525 ถึง 2526 แบ่งเป็น 8 ด้าน แต่ละด้านมี 15 ข้อ รวมทั้งหมด 120 ข้อ ลักษณะของทดสอบในแต่ละข้อจะให้มาเป็นข้อความแล้วให้ตอบ "ใช่" หรือ "ไม่ใช่" ดังตัวอย่าง

(0) ในการทำงานใด ๆ ข้าพเจ้ามักไม่ค่อยเชื่อความสามารถของตนเองเสมอ

(00) ข้าพเจ้าชอบคนได้ทุกประเภท

การหาความเชื่อมั่น หา 2 วิธี คือ ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง .4893 ถึง .8483 รวมทั้งฉบับได้ .8245 และหาโดยวิธีแบ่งครึ่งแบบทดสอบได้ค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง .8095 ถึง .9583 รวมทั้งฉบับได้ค่าความเชื่อมั่น .9362 ส่วนความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างหาโดยใช้เทคนิคกลุ่มที่รู้จัก ได้ค่า r มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน (ชมพู พิงธรรม. 2526 : 39 - 41)

จิระ เจริญสุขวิมล ได้สร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวล ประกอบด้วย
ข้อคำถาม จำนวน 138 ข้อ แบ่งเป็น 7 ด้าน แต่ละด้านจำนวนข้อไม่เท่ากัน ลักษณะของข้อคำถาม
เป็นแบบข้อความ ให้ตอบว่า "ใช่" หรือ "ไม่ใช่" ดังตัวอย่าง

(๐) ข้าพเจ้าเวลาจิตใจ รู้สึกท้อใจมาก เวลาเสียใจ รู้สึกเสียใจมากกับผลการสอบ

(๐๐) ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตัวเองเป็นคนไม่ดีสำหรับเพื่อน

การหาค่าความเชื่อมั่นใช้วิธีแบ่งครึ่งแบบทดสอบได้ค่าความเชื่อมั่นระหว่าง .7046

ถึง .8287 รวมทั้งฉบับได้ .9283 ส่วนความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างหาโดยใช้เทคนิคกลุ่มที่รู้จัก
มีค่า r อยู่ระหว่าง 3.9320 ถึง 6.8065 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า (จิระ เจริญสุขวิมล.
2527 : 125)

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบชนิดสถานการณ์

นักจิตวิทยาและนักวัดผลการศึกษาหลายท่านเชื่อว่า ลักษณะที่แท้จริงของบุคคลนั้นซ่อนเร้น
อยู่ในจิตใจ การถามลักษณะที่แท้จริงของบุคคลโดยการถามโดยตรงนั้น ผู้ตอบอาจตอบโดยเสแสร้ง
หรืออาศัยประสมการของตน ดังนั้นการที่จะถามลักษณะที่แท้จริงของบุคคล ควรมีเงื่อนไขหรือสถานการณ์
นำก่อนแล้วให้ผู้ตอบว่าถ้าเขาอยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ จะมีความรู้สึกเคยปฏิบัติหรือจะปฏิบัติอย่างไร งานวิจัย
ที่เกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบชนิดสถานการณ์นี้ใช้กันอย่างกว้างขวางในการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ
คุณธรรม และจริยธรรม ดังตัวอย่างแบบทดสอบ

อัลพอร์ท และ อัลพอร์ท (Allport and Allport) ได้สร้างแบบทดสอบ

The Allport's Ascendancy - Submission Reaction Study ขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1920

เพื่อใช้วัดการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นการวัดลักษณะเด่น (Ascendancy) และลักษณะ
ถ้อย (Submission) แบบทดสอบเป็นสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตจริง แบ่งเป็นฉบับหญิง ฉบับชาย
ในแต่ละสถานการณ์จะมีข้อคำถามข้อเดียวบ้าง หลายข้อบ้าง แต่ละข้อก็มีตัวเลือกไม่เท่ากัน ส่วน
ใหญ่จะเป็นข้อละ 3 ตัวเลือก ฉบับชายมี 33 สถานการณ์ 41 คำถาม และ 123 ตัวเลือก ฉบับหญิง
มี 35 สถานการณ์ 49 คำถาม และ 140 ตัวเลือก ดังตัวอย่าง

1. ในงานเลี้ยงรับรองหรืองานเลี้ยงน้ำชา ท่านคิดว่าท่านควรพบปะบุคคลสำคัญของงานอย่างไร
 - ก. พบบ่อย ๆ.....
 - ข. บางครั้งบางโอกาส.....
 - ค. ไม่ต้องพบเลย.....
2. ท่านคิดว่าเป็นเรื่องหนักใจมากในการที่จะหาวิธีเข้าพบบุคคลสำคัญของงาน
 - ก. ทุกครั้งที่ไปร่วมงาน.....
 - ข. นาน ๆ ครั้ง.....
 - ค. ไม่เคยหนักใจเลย.....

การหาความเที่ยงตรงโดยหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากแบบทดสอบ กับคะแนนที่ได้จากการประเมินตนเอง และผู้ใกล้ชิดประเมิน แต่ไม่ได้แสดงค่าไว้ ส่วนค่าความเชื่อมั่นหา

2 วิธี คือ การสอบซ้ำระหว่างข้อสอบชุดแรก กับข้อสอบชุดที่ปรับปรุงแล้วกับกลุ่มตัวอย่างเดิม และหาแบบแบ่งครึ่งแบบทดสอบได้ค่าความเชื่อมั่น .74 ขึ้นไป (เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์. 2520 : 90 - 91 ; อ้างอิงมาจาก Allport and Allport. n.d.)

วุฒิรินทร์ เพิ่มกว่าเก่า ได้สร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรม อริยมรรคมีองค์แปด ด้านปัญญา ในรูปของสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมย่อยทั้งสองด้าน คือ ด้านสัมมาทิฐิและด้านสัมมาสังกัปปะ ด้านละ 35 สถานการณ์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- (0) ครูลัดดาเป็นครูที่รักเรียนรักและเชื่อใจมาก วันหนึ่งครูลัดดาถามอกกับฉัตรว่า

"เมื่อคืนเห็นผีกระสือที่ข้างบ้าน" ถ้าท่านเป็นฉัตรจะเชื่อครูลัดดาหรือไม่

 - ก. เชื่อครูลัดดาบอก เพราะครูลัดดาเป็นคนน่าเชื่อถือ
 - ข. คำบอกของครูลัดดาไม่น่าเชื่อ เพราะไม่มีพยานหลักฐาน
 - ค. ไม่เชื่อที่ครูลัดดาบอกว่าเป็นจริง เพราะผีกระสือไม่น่าจะมีตัวตนจริง

การให้คะแนน ให้ 2 คะแนน สำหรับคำตอบที่แสดงถึงการมีความคิดเห็นนั้นถูกต้องที่สุด ให้ 1 คะแนน สำหรับคำตอบที่แสดงถึงการมีความคิดเห็นนั้นถูกต้องปานกลาง ให้ 0 คะแนน สำหรับคำตอบที่แสดงถึงการมีความคิดเห็นนั้นไม่ถูกต้อง

คุณภาพของแบบทดสอบหาได้จากกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 552 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นโดยวิธี Alpha Coefficient เท่ากับ .878 และ .884 ตามลำดับ หากค่าความเที่ยงตรงตามสภาพปัจจุบัน โดยนำคะแนนผลการตอบแบบทดสอบไปหาความสัมพันธ์กับคะแนนจากการสังเกตของครูร่วมกับนักเรียน 5 คน โดยใช้สูตร Pearson Product Moment Correlation Coefficient ปรากฏว่ามีค่าความเที่ยงตรงตามสภาพปัจจุบันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (วุฒินันท์ เพิ่มกว่าเก่า. 2530 : 54 - 56)

มลิวัลย์ บำรุงการ ได้สร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ จำนวนด้านละ 20 สถานการณ์ รวมเป็น 80 สถานการณ์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- (๐) ถ้าท่านถูกเพื่อนทำร้ายให้ทำในสิ่งที่ท่านคิดดูแล้วว่าตัวเองไม่สามารถทำได้ท่านจะบอกกับเพื่อน ๆ คนนั้นอย่างไร
- ก. ยอมรับว่าทำไม่ได้เพื่อให้เพื่อนเห็นใจ
 - ข. สามารถทำได้เพราะเพื่อศักดิ์ของตนเอง
 - ค. บอกเพื่อนว่าทำไม่ได้เพราะความสามารถมีไม่พอ

การให้คะแนน ให้ 3 คะแนน สำหรับคำตอบที่แสดงถึงการมีคุณธรรมในระดับสูง ให้ 2 สำหรับการมีคุณธรรมในระดับปานกลาง และให้ 1 คะแนน สำหรับการมีคุณธรรมในระดับต่ำ

คุณภาพของแบบทดสอบหาได้จากกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 930 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นโดยวิธี Alpha Coefficient ตั้งแต่ .628 ถึง .782 หากค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยใช้วิธีเทคนิคกลุ่มที่รู้ช้อยอยู่แล้ว (Known Group Technique) ปรากฏว่ามีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบทดสอบแต่ละด้านกับทั้งฉบับอยู่ระหว่าง .744 ถึง .762 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (มลิวัลย์ บำรุงการ. 2531 : 56 - 57)

งานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบที่ใช้ทั้งชนิดข้อความและสถานการณ์

งานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบโดยใช้รูปแบบของข้อความทั้งชนิดข้อความและชนิดสถานการณ์ มีผู้สร้างไว้หลายท่าน เช่น

มอร์ริส (Morris) ได้สร้างแบบทดสอบ Morris Trait Index L. ขึ้น แต่ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์ เป็นแบบทดสอบวัดความเป็นผู้นำสำหรับคนทั่วไปมีทั้งหมด 5 ตอน

ตอนที่ 1 ถึง 4 เป็นแบบข้อความ มีทั้งหมด 100 ข้อ ดังตัวอย่าง

คำชี้แจง ให้ท่านตัดสินใจว่าประโยคที่ให้มานั้น สำหรับท่าน ถูก (A) หรือผิด (B)

หรือบางครั้งถูกบางครั้งผิด (C) ให้เติมอักษรลงในวงเล็บ

2 () เมื่อแก้ปัญหาทางหนึ่งผิด ข้าพเจ้าจะต้องหาวิธีการอื่น

7 () เป็นการยากลำบากสำหรับข้าพเจ้าในการท่องจำ

ตอนที่ 5 เป็นสถานการณ์ มี 7 ข้อ ข้อละ 6 ตัวเลือก ดังตัวอย่าง

คำชี้แจง ในแต่ละสถานการณ์จาก 7 สถานการณ์ต่อไปนี้ จงขีดเครื่องหมาย X

ลงใน () โดยเลือก 1 ตัวเลือก จากที่ให้มา 6 ตัวเลือก ให้ตรงกับ

ความคิดเห็นของท่าน

7. โดยไม่ได้คาดฝันมาก่อน อาจารย์ใหญ่ก็มาบอกให้ครูคนหนึ่งว่าให้ช่วยทำงาน
ให้ท่านคอนโรจเรียนเลิกแล้ว ถ้าท่านเป็นครูคนนั้นจะทำอย่างไร

1 () พูดว่า "ดีมากเพราะผมคิดว่าจะทำอยู่แล้ว"

2 () ปฏิเสธ บอกว่าจะต้องรีบกลับบ้าน

3 () ยอมทำงาน แต่ก็รู้สึกว่าจะไม่ได้รับความยุติธรรม

4 () คิดว่าต้องหาข้อแก้ตัวแน่

5 () อธิบายให้ท่านทราบว่าเราเมื่องานพิเศษต้องทำ จะมาช่วยในวันต่อไป

6 () ยินดีทำงานเพื่อพิสูจน์ในความเป็นครูของเรา

การหาความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีสอบซ้ำ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .64 (เชคคักดี โฆวาสินธุ์.

นิตา คำนวณวิริยะกุล ได้สร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์เพิ่มขึ้น เมื่อปี พ.ศ. 2527 รูปแบบของแบบทดสอบมี 2 รูปแบบ ดังนี้

1. แบบข้อความมี 46 ข้อ ดังตัวอย่าง

(0) ข้าพเจ้าไม่จำเป็นต้องอ่านและทำความเข้าใจกับบทเรียนล่วงหน้ามาก่อน

ก. ใช่

ข. ไม่ใช่

ค. ไม่แน่ใจ

2. แบบสถานการณ์ จำนวน 22 ข้อ ดังตัวอย่าง

(0) เมื่อครูมอบหมายให้ทำรายงาน ลัดดาจะคิดว่าหาความรู้ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อประกอบการเขียนรายงาน ถ้าเป็นนักเรียนจะทำเหมือนลัดดาหรือไม่

ก. ทำ

ข. ไม่ทำ

ค. ไม่แน่ใจ

การให้คะแนนเรียงตามลำดับ 3, 1, 2 แบบทดสอบนี้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 671 คน หาความเชื่อมั่นโดยวิธีแบ่งครึ่งแบบทดสอบ ได้ค่าความเชื่อมั่นแต่ละตอน และรวมทั้งฉบับมีค่าตั้งแต่ 0.6605 ถึง 0.6689 หาความเที่ยงตรงตามสภาพปัจจุบัน ได้เท่ากับ 0.685 (นิตา คำนวณวิริยะกุล. 2527 : 47 - 51)

เบญจรัตน์ จารุรัตน์จามร สร้างแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเองขึ้น เมื่อปี พ.ศ. 2527 โดยจัดรูปแบบออกเป็น 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 เป็นแบบทดสอบวัดความรู้สึกรู้สึกต่อค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง จำนวน 40 ข้อ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

	จริงที่สุด	ส่วนใหญ่ เป็นจริง	ส่วนใหญ่ ไม่เป็นจริง	ไม่จริง ที่สุด
(0) ฉันตั้งใจเรียนอย่างเต็มที่ในการเรียน ทุกวิชา				
(00) ฉันมักใช้เวลาว่างทบทวนความรู้ที่ เคยเรียนมา				

ชุดที่ 2 เป็นแบบทดสอบประเมินพฤติกรรมค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการฟังตนเองโดยกำหนด
เป็นสถานการณ์ จำนวน 30 ข้อ การให้คะแนนเป็น 0, 1 ดังตัวอย่าง

เรื่องที่ 1 ในขณะที่มีการเรียนวิชาสังคม จิตราต้องการทบทวนวิชาวิทยาศาสตร์อีกครั้งหนึ่ง
ก่อนที่จะสอบในชั่วโมงต่อไป จิตราจึงได้นำหนังสือวิทยาศาสตร์ขึ้นมาอ่านโดยไม่ให้ครูเห็น

คำถาม

คำตอบ

1. จิตราสมควรอ่านหนังสือวิทยาศาสตร์ขณะนั้นหรือไม่	ก. สมควร	ข. ไม่สมควร
2. ถ้านักเรียนเป็นจิตรา นักเรียนจะอย่างไร	ก. ทำเช่นเดียว
กับจิตรา	ข. ไม่นำหนังสือ
วิทยาศาสตร์
ขึ้นมาอ่าน

การหาคุณภาพของเครื่องมือโดยนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 440 คน หาความ
เที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยเทคนิคกลุ่มที่รู้จักแล้ว ได้ค่าตั้งแต่ 6.17 ถึง 9.37 มีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01 ทุกค่า ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบหาโดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่น
เท่ากับ .888 และ .873 ตามลำดับ (เบญจรัตน์ จารุรัตน์จามร. 2527 : 62 - 63)

วัฒนา สิงห์สัมฤทธิ์ ได้สร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบชั้น เมื่อปี พ.ศ. 2527 ลักษณะของแบบทดสอบแบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบข้อความ จำนวน 62 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นแบบสถานการณ์ จำนวน 33 ข้อ โดยแยกออกเป็นด้าน ๆ ได้แก่

1. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน
2. ความรับผิดชอบในการกระทำของตน
3. ความรับผิดชอบต่อตนเอง
4. ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

ตัวอย่างแบบทดสอบ ตอนที่ 1

(0) ข้าพเจ้าเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมายเสมอ

- ก. จริง
- ข. ไม่จริง
- ค. ไม่แน่ใจ

ตัวอย่างแบบทดสอบ ตอนที่ 2

(0) ประมุขไม่ชอบออกกำลังกาย และไม่เคยเล่นกีฬาเลย เขาเป็นหัวค้อย ๆ เมื่อมีเพื่อนคนหนึ่งแนะนำว่า การออกกำลังกายจะช่วยให้ดีขึ้น เขาจึงออกวิ่งทุก ๆ เช้า ถ้านักเรียนเป็นประมุขจะทำเช่นนั้นหรือไม่

- ก. ทำ
- ข. ไม่ทำ
- ค. ไม่แน่ใจ

การให้คะแนนทั้งสองตอนให้ 3, 1 และ 2 ตามลำดับ สำหรับข้อความทางบวก และให้ 1, 3 และ 2 ตามลำดับ สำหรับข้อความทางลบ การหาคุณภาพของแบบทดสอบหาได้จากกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 478 คน หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีแบ่งครึ่งแบบทดสอบ (Split-Half Method) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.9334 หาค่าความเที่ยงตรงตามโครงสร้างโดยใช้เทคนิคกลุ่มที่รู้ช้อยอยู่แล้ว (Known-Group Technique) ได้ค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบแต่ละด้านและรวมทุกด้าน ตั้งแต่ 4.1574 - 5.7209 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ทุกค่า และความเที่ยงตรงตามสภาพ โดยหาจากสหสัมพันธ์แบบจังก์อันดับ (Rank Correlation) ได้ค่าความเที่ยงของแต่ละด้านและรวมทุกด้าน อยู่ในช่วง .507 ถึง .613 (วัฒนา สิงห์สมฤทธิ์. 2527 :41 - 43)

สนวน ลิโทชวลิต ได้สร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความเมตตากรุณา ขึ้น เมื่อปี

พ.ศ. 2527 ลักษณะของแบบทดสอบมี 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นชนิดข้อความ จำนวน 30 ข้อ ดังตัวอย่าง

(0) ข้าพเจ้ามาเรียนพยาบาลเพราะต้องการตามใจแม่

(00) ข้าพเจ้าบิรจาทนด้วยความรำคาญ

ใช่	ไม่ใช่

ตอนที่ 2 เป็นชนิดสถานการณ์ จำนวน 30 สถานการณ์ ดังตัวอย่าง

สถานการณ์ที่ 1 นกสีสวยตัวหนึ่งหลงเข้าไปในหอพักพยาบาล ที่มีหน้าต่างเป็นกระจก

ปิดอยู่ นกพยายามบินออกมาจากห้องแต่ก็บินไม่ได้ และชนกระจก

ทุกครั้งทีบิน สุนีสาและสุพร เป็นนักศึกษาพยาบาล ซึ่งเห็นเหตุการณ์

อยู่ สุนีสาเห็นนกตัวนั้นก็อยากได้ เพื่อจะนำไปเลี้ยงในกรงที่บ้าน จึง

ขอร้องให้สุพรช่วยจับ

1. สุพรควรจะทำอย่างไร

ก. ช่วยสุนีสาจับนก

ข. ขอให้สุนีสาปล่อยนกไป

2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่สุนีสาจะนำนกไปเลี้ยง

ก. เห็นด้วย

ข. ไม่เห็นด้วย

3. ถ้าสุนีสายืนยันที่จะนำนกไปเลี้ยง สุพรควรจะทำอย่างไร

ก. ตามใจสุนีสาเพื่อมิให้ขัดใจกัน

ข. พยายามพูดว่านกล้อมีให้เหตุผลที่ดีกับสุนีสาอีกครั้ง

4. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่สุจริตตามใจสนิสาเพื่อไม่ให้ชักใจกัน

ก. เห็นด้วย

ข. ไม่เห็นด้วย

การให้คะแนนทั้งสองตอนเป็น 0, 1 ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบหาโดยวิธีของ

Kuder Richardson (KR-20) จากกลุ่มตัวอย่าง 880 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบชนิดข้อความและชนิดสถานการณ์เท่ากับ .74 และ 0.81 ตามลำดับ หากความเที่ยงตรงตามสภาพโดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างอันดับของผลการสอบกับอันดับที่อาจารย์และกลุ่มเพื่อนเป็นผู้จัด ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.487 ถึง 0.709 ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างหาโดยใช้เทคนิคกลุ่มที่รู้จักอยู่แล้ว ได้ค่าเท่ากับ 5.80 และ 7.34 ตามลำดับ และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้ง 2 ค่า (สนวน ลิโทชวลิต. 2528 : 61)

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความกตัญญูทเวที่ ดังกล่าวมา จะเห็นได้ว่าผู้ศึกษาส่วนใหญ่สนใจที่จะเปรียบเทียบระดับของจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวที่ และสนใจที่จะรู้ว่าคุณค่ามีความรู้สึก มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวที่ มากน้อยเพียงใด แต่ยังไม่มีการสร้างเครื่องมือวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวที่ ที่มีคุณภาพได้มาตรฐานไว้ และจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบของการสร้างแบบทดสอบ จะเห็นได้ว่าถ้าเป็นการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ อาจใช้รูปแบบของแบบทดสอบทั้งชนิดข้อความ ชนิดสถานการณ์ หรือทั้งชนิดข้อความและสถานการณ์รวมกัน แต่ที่ใช้กันมากคือแบบชนิดข้อความอย่างเดียว ส่วนการสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรมจริยธรรมนั้นส่วนใหญ่ใช้รูปแบบการวัดแบบชนิดสถานการณ์ และเน้นชนิดข้อความร่วมกับแบบชนิดสถานการณ์ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวที่ โดยมีรูปแบบของแบบทดสอบทั้งชนิดข้อความและสถานการณ์ การมีแบบทดสอบวัดความกตัญญูทเวที่ที่มีคุณภาพจะเป็นแนวทางให้ครูผู้ปกครองนักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ใช้ประโยชน์จากแบบทดสอบในการที่จะสอบวัดเพื่อตรวจสอบดูว่านักเรียนแต่ละคนมีจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวที่มากน้อยเพียงใด อันจะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ครู และสอดคล้องกับความต้องการของประเทศชาติต่อไป

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2532 ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตภาษีเจริญ จำนวน 22 โรงเรียน มีห้องเรียน 77 ห้องเรียน และมีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 2,445 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2532 ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตภาษีเจริญ ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) มีลำดับขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

ขั้นที่ 1 สุ่มโรงเรียนในเขตภาษีเจริญมา 60 เปอร์เซ็นต์ โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) มีโรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม ได้จำนวนโรงเรียนทั้งหมด 13 โรงเรียน

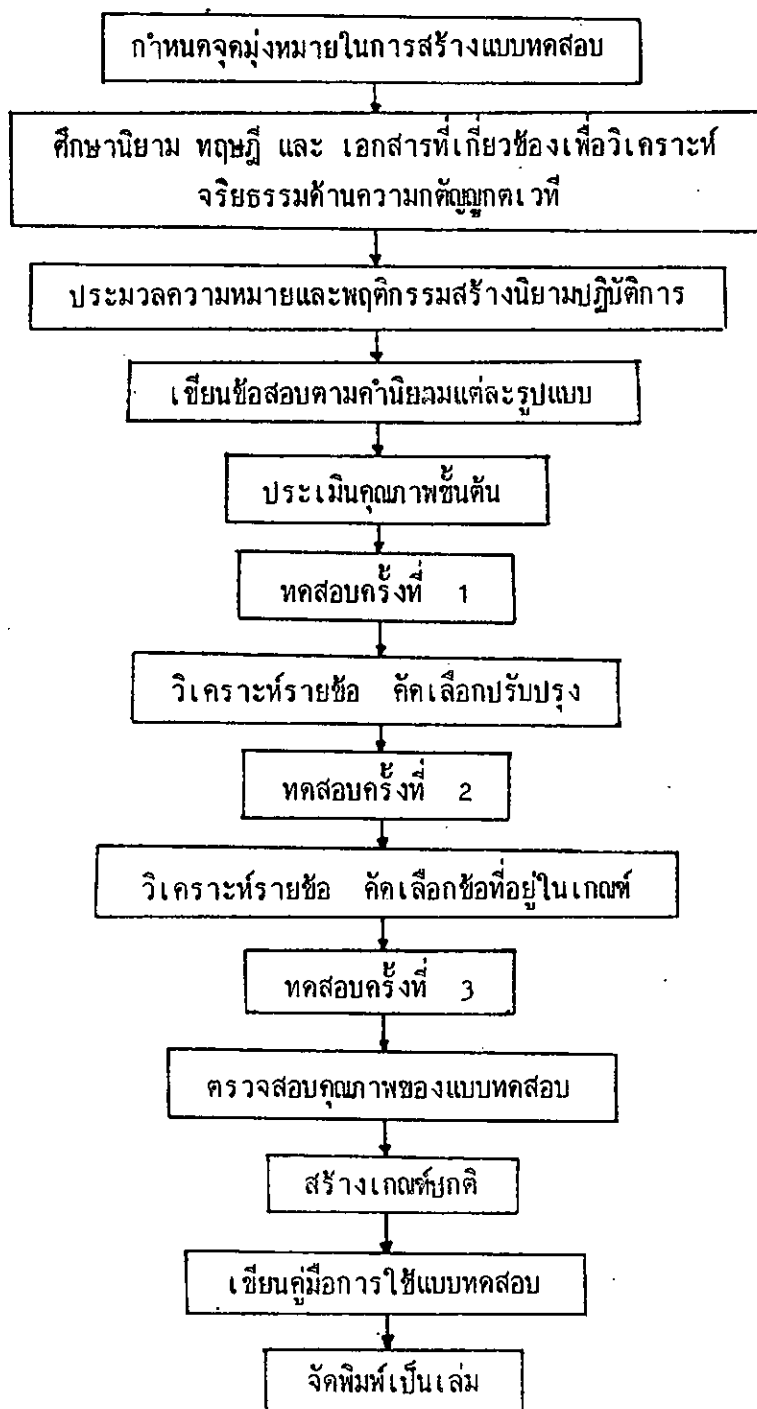
ขั้นที่ 2 สุ่มนักเรียนจากโรงเรียนทั้งหมดที่ได้ในขั้นที่ 1 มา 60 เปอร์เซ็นต์ โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย มีนักเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม ได้จำนวนนักเรียนทั้งหมด 1,276 คน

ขั้นที่ 3 สุ่มนักเรียนที่ได้จากขั้นที่ 2 ออกเป็น 3 กลุ่ม เพื่อใช้พัฒนาแบบทดสอบและสร้างเกณฑ์ปกติ ดังรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 รายชื่อโรงเรียนและจำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบแต่ละครั้ง

โรงเรียน	จำนวนนักเรียน		
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3
1. วัดนิมมานรดี	33	60	131
2. วัดจันทร์ประดิษฐาราม	39	78	140
3. วัดอัมพวัน		33	30
4. ขางแดง	27		31
5. วัดไร่ขิงพลี		29	30
6. วัดบุญประดิษฐ์	29		27
7. กลองทองใหญ่		30	32
8. วัดโคกนอ		41	45
9. วัดมะพร้าวเตี้ย		58	31
10. วัดโตนด	34		36
11. เพชรเกษม	31		37
12. วัดทองศาลางาม	31		42
13. วัดพระสมุทรวรณสามัคคี	31	30	50
รวม	255	359	662

วิธีดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทดเวที

การสร้างแบบทดสอบวัดจรรยาบรรณด้านความกตัญญูทเวที ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับชั้น
(ภาพประกอบ 1) ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบทดสอบ

1.1 เพื่อสร้างแบบทดสอบวัดจรรยาบรรณด้านความกตัญญูทเวทีสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.2 เพื่อหาคุณภาพแบบทดสอบวัดจรรยาบรรณด้านความกตัญญูทเวทีที่สร้างขึ้น

1.3 เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) สำหรับตีความหมายของคะแนนจากผลการสอบ
วัดจรรยาบรรณด้านความกตัญญูทเวที

2. วางแผนการสร้างแบบทดสอบ

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์ความหมาย และขอบข่ายของ
จรรยาบรรณด้านความกตัญญูทเวที

2.2 รวบรวมความหมาย ขอบข่าย และพฤติกรรมที่เกี่ยวกับจรรยาบรรณด้านความกตัญญู
ทเวทีของนักเรียนระดับประถมศึกษา

- 2.3- สร้างนิยามปฏิบัติการของจรรยาบรรณด้านความกตัญญูทเวที โดยยึดความหมาย
ขอบข่าย และพฤติกรรมที่ประมวลได้ในข้อ 2.2

3. สร้างแบบทดสอบ 2 ฉบับ ตามนิยามของจรรยาบรรณด้านความกตัญญูทเวที

ฉบับที่ 1 แบบทดสอบวัดจรรยาบรรณด้านความกตัญญูทเวทีชนิดข้อความ จะเป็นข้อความ
ที่เกี่ยวกับความรู้สึกหรือการกระทำบางอย่างของนักเรียนในเรื่องการเรียน และเรื่องทั่ว ๆ ไป ให้
นักเรียนอ่านแล้วเลือกตอบว่า "ใช่" หรือ "ไม่ใช่" ให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของตัวนักเรียน
มีจำนวนข้อสอบในแต่ละพฤติกรรมย่อยด้านละ 25 ข้อ จำนวน 75 ข้อ

ลักษณะการให้คะแนนแต่ละข้อ ถ้าเป็นข้อความทางบวก ตอบ "ใช่" ให้ 1 คะแนน
"ไม่ใช่" ให้ 0 คะแนน ถ้าเป็นข้อความทางลบ ตอบ "ใช่" ให้ 0 คะแนน "ไม่ใช่" ให้ 1 คะแนน

ฉบับที่ 2 แบบทดสอบวัดจรรยาบรรณด้านความกตัญญูทเวทีชนิดสถานการณ์จะเป็นสถานการณ์
ที่ผูกเป็นเรื่องราวสั้น ๆ เพื่อให้ให้นักเรียนพิจารณาว่านักเรียนมีความรู้สึก เคยปฏิบัติหรือจะปฏิบัติอย่างไร
เมื่อเกิดสถานการณ์นั้นขึ้นกับนักเรียน โดยมีตัวเลือกให้นักเรียนเลือกตอบ 3 ตัวเลือกต่อหนึ่งสถานการณ์
(1 ข้อ) ซึ่งการใช้ตัวเลือก 3 ตัวเลือกนี้ยึดตามทฤษฎีพัฒนาการทางจรรยาบรรณของเพียเจต์ โคลเบอร์ก
และเพค

ลักษณะการให้คะแนน แต่ละข้อมีน้ำหนักเป็น 0 1 และ 2 โดยยึดหลักดังนี้

ให้ 0 คะแนน สำหรับคำตอบที่จัดอยู่ในระดับก่อนกฎเกณฑ์ ขึ้นก่อนจริยธรรม ขึ้น ไม่มีจริยธรรมเลย และขึ้นการกระทำเพื่อตนเอง ตามทฤษฎีของโกลเบอร์ก เพียเจต์ และเพค ตามลำดับ ซึ่งแสดงถึงการมีจริยธรรมในระดับต่ำหรือไม่มีเลย

ให้ 1 คะแนน สำหรับคำตอบที่จัดอยู่ในระดับตามกฎเกณฑ์ ขึ้นยึดคำสั่ง ขึ้นการกระทำตามเพื่อนฝูง และขึ้นการกระทำตามระเบียบ ตามทฤษฎีของโกลเบอร์ก เพียเจต์ และเพค ตามลำดับ ซึ่งแสดงถึงการมีจริยธรรมในระดับปานกลาง

ให้ 2 คะแนน สำหรับคำตอบที่จัดอยู่ในระดับเหนือเกณฑ์ ขึ้นยึดหลักแห่งตน ขึ้นกระทำอย่างมีเหตุผล และมีสติสัมปชัญญะ ตามทฤษฎีของโกลเบอร์ก เพียเจต์ และเพค ตามลำดับ ซึ่งแสดงถึงการมีจริยธรรมในระดับสูง

๔. ประเมินคุณภาพขั้นต้นของแบบทดสอบโดยให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดผลการศึกษา และด้านจิตวิทยาตรวจสอบ (Face Validity)

๖๕. ทดสอบครั้งที่ 1 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปทดสอบกับนักเรียนจำนวน 255 คน

๗๘. วิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ จากการทดสอบครั้งที่ 1 เพื่อ

๖.๑ หาจุดบกพร่องหรือจุดอ่อนของแบบทดสอบ เช่น การใช้ภาษาในข้อคำถาม การดำเนินการสอบ เวลาในการสอบ ความเหมาะสมของรูปแบบข้อสอบ เป็นต้น

๖.๒ หาค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามเป็นรายข้อ (Item Analysis) โดยใช้ t-test เพื่อคัดเลือกข้อสอบที่ดี คือ มีค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไปตามเกณฑ์ของ เอ็ดเวิร์ด (Edwards, 1957 : 153) แล้วปรับปรุงข้อคำถามที่ไม่ดี

๘๘. ทดสอบครั้งที่ 2 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแล้วจากการสอบครั้งที่ 1 ไปทดสอบกับนักเรียน จำนวน 359 คน

๙๘. วิเคราะห์ข้อสอบรายข้อจากการทดสอบครั้งที่ 2 เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามเป็นรายข้อ โดยใช้ t-test แล้วคัดเลือกข้อที่ดี คือ ข้อที่มีค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป

๑๐๘. ทดสอบครั้งที่ 3 นำแบบทดสอบที่คัดเลือกได้จากการทดสอบครั้งที่ 2 ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 662 คน

10. ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ คือ

10.1 หาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha Coefficient)

10.2 หาค่าความเที่ยงตรงตามสภาพ โดยการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนผลการตอบแบบทดสอบกับคะแนนจากการสังเกตของอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมกับเพื่อนนักเรียนด้วยกันจำนวน 5 คน ใช้สูตรของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

10.3 หาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยวิธีเทคนิคกลุ่มที่รู้ช้อยอยู่แล้ว (Known Group Technique) และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีจริยธรรมด้านความกตัญญู-กตเวทียมาก กับกลุ่มที่มีจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวทิน้อย โดยใช้ t-test สำหรับกลุ่มที่รู้ช้อยทั้งสองกลุ่มนี้ หาได้โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษา และเพื่อนนักเรียนด้วยกัน จำนวน 5 คน เป็นผู้พิจารณา คัดเลือก

11. สร้างเกณฑ์ปกติ นำคะแนนจากการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างในครั้งที่ 3 ไปคำนวณค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile Rank) แล้วเทียบหาค่าทีปกติ (T-Score)

12. เขียนคู่มือการใช้แบบทดสอบ และจัดทำเป็นรูปเล่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวทีย ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น 2 ฉบับ คือแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวทียชนิดข้อความ และแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวทียชนิดสถานการณ์

ฉบับที่ 1 แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวทียชนิดข้อความ จะเป็นข้อความที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกหรือการกระทำบางอย่างของนักเรียนในเรื่องการเรียน และเรื่องทั่ว ๆ ไป ให้นักเรียนอ่านแล้วเลือกตอบว่า "ใช่" หรือ "ไม่ใช่" ให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของตัวนักเรียน มีจำนวนข้อสอบในแต่ละพฤติกรรมย่อยด้านละ 25 ข้อ จำนวน 75 ข้อ ดังตัวอย่าง

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบชุดนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อต้องการทราบความรู้สึกหรือการกระทำบางอย่างของนักเรียนที่เกี่ยวกับการเรียนและเรื่องทั่ว ๆ ไป โดยมีข้อความให้นักเรียนอ่าน แล้วพิจารณาว่านักเรียนมีความรู้สึกหรือปฏิบัติเช่นนี้หรือไม่ ดังนั้นคำตอบของนักเรียนจึงไม่ถูกหรือผิดอย่างแท้จริง และไม่กระทบกระเทือนผลการเรียนของนักเรียน ข้อสำคัญขอให้นักเรียนตอบแบบทดสอบนี้ให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนให้มากที่สุด
2. การตอบคำถามแต่ละข้อให้ทำอย่างรวดเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยเมื่ออ่านข้อคำถามแต่ละข้อจบแล้ว ขอให้ตอบ "ใช่" หรือ "ไม่ใช่" ทันที
3. วิธีทำ ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ใต้คำว่า "ใช่" หรือ "ไม่ใช่" ตามที่ต้องการลงในกระดาษคำตอบ

ตัวอย่าง

- (0) ข้าพเจ้าช่วยพ่อแม่ทำงานเมื่อมีเวลาว่าง
- (00) ถ้าสัตว์เลี้ยงได้รับบาดเจ็บ ไม่ต้องรักษามันก็หายเองได้
- (000) การดูแลรักษาความสะอาดโรงเรียน เป็นหน้าที่ของภารโรงผู้เกี่ยวข้อง

ใช่	ไม่ใช่

การให้คะแนน

ถ้าเป็นข้อความทางบวก	ตอบ "ใช่" ให้ 1 คะแนน	"ไม่ใช่" ให้ 0 คะแนน
ถ้าเป็นข้อความทางลบ	ตอบ "ใช่" ให้ 0 คะแนน	"ไม่ใช่" ให้ 1 คะแนน
จากตัวอย่าง ข้อ (0)	ตอบ "ใช่" ให้ 1 คะแนน	"ไม่ใช่" ให้ 0 คะแนน
ข้อ (00)	ตอบ "ใช่" ให้ 0 คะแนน	"ไม่ใช่" ให้ 1 คะแนน
ข้อ (000)	ตอบ "ใช่" ให้ 0 คะแนน	"ไม่ใช่" ให้ 1 คะแนน

ฉบับที่ 2 แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อเวทียนิคสถานการณ จะเป็นสถานการณ ที่ถูกเป็นเรื่งราวสั้น ๆ เพื่อใ้เก็นักเรียนพิจารณาว่านักเรียนมีความรู้สึกละอายปฏิบัติหรือจะปฏิบัติอย่างไร เมื่อเกิดสถานการณนั้นกับนักเรียน มีจำนวนข้อสอบในแตละพฤติกรรมคั้งละ 25 ข้อ จำนวน 75 ข้อ ในแตละข้อจะมีตัวเลือกใ้เก็นักเรียนเลือกตอบ 3 ตัวเลือกตอหนึ่งสถานการณ (1 ข้อ) ซึ่งการกำหนด ตัวเลือกและเกณฑ์การให้คะแนนในแตละตัวเลือกยึดหลักพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์ โคลเบอร์ก และเพค

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบชุดนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อต้องการทราบความรู้สึกละอายหรือการกระทำของนักเรียน ถ้าเกิดเหตุการณ์ขึ้นกับตัวนักเรียน คำตอบที่นักเรียนเลือกตอบในแตละข้อนั้นไม่มีถูกหรือผิดอย่างแท้จริง และไม่กระทบกระเทือนผลการเรียนของนักเรียน จึงขอใ้เก็นักเรียนตอบให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด
2. การตอบคำถามแตละข้อให้ทำอย่างรวดเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยเมื่ออ่านข้อความ แตละข้อจบแล้ว ให้เลือกตอบทันที
3. วิธีทำตอบใ้เก็นักเรียนทำเครื่องหมาย ✕ ลงในช่อง ☐ ได้ตัวอักษร ก ข หรือ ค ซึ่งตรงกับตัวเลือกที่นักเรียนเลือกตอบในแตละข้อคำถามในกระดาษคำตอบ

ตัวอย่างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อเวทียนิคสถานการณ

- สถานการณที่ (๐) ในวันหยุด อูษากับเพื่อน ๆ นัดกันไปเที่ยวด้วยกันเสมอ วันหนึ่งแม่ของ อูษาป่วย แต่มั่พ่อยู่ดูแลแล้ว ถ้านักเรียนเป็นอูษา นักเรียนจะไปเที่ยวหรือไม่
- ก. ไม่ไป เพราะลูกที่คั้งต้องคอยดูแลพ่อแม่ขณะที่ท่านเจ็บป่วย
 - ข. ไม่ไป เพราะกลัวพ่อกุ่ที่ไม่อยู่ดูแลแม่
 - ค. ไป เพราะแม่คงไม่เป็นอะไรมาก

ตัวอย่างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อผู้ที่สละชีวิตสถานการณ

สถานการณ์ที่ (00) ต้องเลี้ยงแมวไว้ตัวหนึ่ง มันช่วยจับหนูทุกคืน วันหนึ่งมันได้รับบาดเจ็บเป็นแผลที่ขาจนไม่สามารถเดินได้ ถ้านักเรียนเป็นต้อง นักเรียนจะทําอย่างไร

- ก. รักษามันให้หายดีเพราะถ้าแมวตายก็จะมีหนูมากและอาจนำเชื้อโรคมาสู่คน
- ข. ทำแผลและใส่ยาให้มันเพราะเป็นหน้าที่ของเจ้าของที่จะต้องเลี้ยงดูสัตว์ให้ดี
- ค. ไม่ต้องรักษามันเพราะแมวเป็นสัตว์ที่ออกนอกปล่อยไว้มันก็หายเอง

ตัวอย่างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อผู้ที่สละบ้านและสิ่งแวดล้อมชนิดสถานการณ์

สถานการณ์ที่ (000) ในการจัดงานประจำปีของโรงเรียน จุกได้รับเลือกให้เป็นผู้แสดงบนเวทีคนหนึ่ง เพื่อเผยแพร่ผลงานและชื่อเสียงของโรงเรียน ถ้านักเรียนเป็นจุก นักเรียนจะทําอย่างไร

- ก. ไม่ไปฝึกซ้อมอ้างว่าต้องช่วยพ่อแม่ทํางาน
- ข. ไปฝึกซ้อมเพราะหลังฝึกซ้อมจะได้ไปเที่ยวกับเพื่อน ๆ
- ค. ไปฝึกซ้อมเพราะต้องการทำประโยชน์ให้โรงเรียน

การให้คะแนน

ให้คะแนนเป็นระดับ คือ	มีจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อผู้ที่สูง	ให้ 2 คะแนน
	มีจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อผู้ที่ปานกลาง	ให้ 1 คะแนน
	มีจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อผู้ที่ต่ำหรือไม่มีเลย	ให้ 0 คะแนน

จากตัวอย่าง สถานการณ์ที่ 0	ตัวเลือก	ก	ข	ค	ให้คะแนน	0	1	2	คะแนน
สถานการณ์ที่ 00	ตัวเลือก	ก	ข	ค	ให้คะแนน	2	1	0	คะแนน
สถานการณ์ที่ 000	ตัวเลือก	ก	ข	ค	ให้คะแนน	0	1	2	คะแนน

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินงานเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ติดต่อโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ขออนุญาตผู้บริหารโรงเรียน เพื่อกำหนดวันและเวลาในการทดสอบ
2. เตรียมแบบทดสอบให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่สอบในแต่ละครั้ง วางแผนในการดำเนินการสอบและผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอบเอง
3. อธิบายให้นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างเข้าใจวัตถุประสงค์ และผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการทำแบบทดสอบ
4. อธิบายให้นักเรียนที่เข้าสอบทุกคนเข้าใจวิธีทำแบบทดสอบวัฏจักรธรรมดานี้ความกตัญญูทเวที-และวิธีการตอบเสียก่อนที่จะให้ทุกคนเริ่มต้นทำ
5. นำแบบทดสอบไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้
 - 5.1 นำแบบทดสอบไปสอบครั้งที่ 1 กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 255 คน เพื่อปรับปรุงข้อสอบและคัดเลือกข้อสอบ
 - 5.2 นำแบบทดสอบที่คัดเลือกและปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบครั้งที่ 2 กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 359 คน เพื่อคัดเลือกข้อสอบที่ดี
 - 5.3 นำแบบทดสอบที่คัดเลือกแล้วจากการสอบครั้งที่ 2 ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างครั้งที่ 3 จำนวน 662 คน เพื่อหาคุณภาพและเกณฑ์ปกติ

วิธีจัดกระทำข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจาย และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัด
2. วิเคราะห์ข้อคำถามเป็นรายข้อ (Item Analysis) เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้ t-test แบบเทคนิค 25 เปอร์เซ็นต์ ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2524 : 187 ; อ้างอิงมาจาก Edwards. 1957 : 152 - 154)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2 + S_L^2}{n}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ
	$\bar{X}_H$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนสูง
	$\bar{X}_L$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
	S_H^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนสูง
	S_L^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
	n	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบทดสอบในแต่ละกลุ่ม

3. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2524 : 171)

$$L = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	L	แทน	สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	S_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	S_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

4. ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง หาโดยวิธี Known-Group-Technique ในการเปรียบเทียบใช้ t-test (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2525 : 119)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t	แทน Distribution ของ t
S_1^2	แทน ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1
S_2^2	แทน ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2
$\bar{X}_1$	แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1
$\bar{X}_2$	แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2
n_1	แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
n_2	แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

5. หาค่าคะแนนที่ปกติ (Normalized T-Score) โดยนำค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ ไปเปิดตาราง สำหรับเปลี่ยนเป็นคะแนนที่ปกติ (Garrett. 1967 : 67)

6. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) เพื่อหาความสัมพันธ์ ระหว่างแบบทดสอบทั้งสองฉบับ และหาความเที่ยงตรงตามสภาพ โดยใช้สูตร (บังอร ภวกริมย์ขวัญ. 2523 : 115)

(Concurrent Validity)
De Vries - Pearson's Product Moment Correlation Coefficient (r)

$$r_{XY} = \frac{N\sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N\sum X^2 - (\sum X)^2][N\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ r_{XY}	แทน สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร X กับตัวแปร Y
$\sum X$	แทน ผลรวมจากผลการวัดตัวแปร X
$\sum Y$	แทน ผลรวมจากผลการวัดตัวแปร Y
$\sum XY$	แทน ผลรวมของผลคูณระหว่าง X กับ Y
$\sum X^2$	แทน ผลรวมกำลังสองของ X
$\sum Y^2$	แทน ผลรวมกำลังสองของ Y
N	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เข้าใจตรงกันในการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

K แทน จำนวนข้อของแบบทดสอบ

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

S แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

S^2 แทน ค่าความแปรปรวน

CV —แทน—ค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจาย—

SE_{meas} —แทน—ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัด

t แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t -distribution

r_{tt} แทน สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

T —แทน—คะแนนที่ปกติ (Normalized T-Score)

X_1 แทน คะแนนจากแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อผู้ที่บอกเล่าข้อมูล

X_2 แทน คะแนนจากแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อผู้ให้ข้อมูล

X_3 แทน คะแนนจากแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อม

ชนิดข้อความ

X_4 แทน คะแนนรวมจากแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อผู้ที่บอกเล่าข้อมูลทั้งหมด

Y_1 แทน คะแนนจากแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อผู้ที่บอกเล่าข้อมูลสถานการณ

Y_2 แทน คะแนนจากแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อผู้ที่บอกเล่าข้อมูลสถานการณ

Y_3 แทน คะแนนจากแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อผู้ที่บอกเล่าข้อมูลสถานการณ

ชนิดสถานการณ

Y₄ แทน คะแนนรวมจากแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อเวทีชนิคสถานการณทั้งฉบับ

Z แทน คะแนนรวมจากแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อเวทีทั้งสองฉบับ

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตอน ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 การประเมินคุณภาพของแบบทดสอบขั้นต้น

1.1 รายละเอียดเบื้องต้นของแบบทดสอบ

1.2 ความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity)

ตอนที่ 2 การทดลองแบบทดสอบครั้งที่ 1

2.1 รายละเอียดของแบบทดสอบ

2.2 การวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ

2.3 การปรับปรุงและคัดเลือกข้อสอบเพื่อนำไปทดลองครั้งที่ 2

ตอนที่ 3 การทดลองแบบทดสอบครั้งที่ 2

3.1 รายละเอียดของแบบทดสอบ

3.2 การวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ

3.3 การปรับปรุงและคัดเลือกข้อสอบเพื่อนำไปทดลองครั้งที่ 3

ตอนที่ 4 การทดลองแบบทดสอบครั้งที่ 3

4.1 รายละเอียดของแบบทดสอบ

4.2 การวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ

4.3 ความเที่ยงตรงตามสภาพ (Concurrent Validity)

4.4 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity)

4.5 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบในแต่ละด้าน

4.6 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบทั้งสองฉบับ

4.7 คะแนนเกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบทดสอบแต่ละฉบับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การประเมินคุณภาพของแบบทดสอบขั้นต้น

1.1 รายละเอียดเบื้องต้นของแบบทดสอบ

แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมี 2 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 ชนิดข้อความ และฉบับที่ 2 ชนิดสถานการณ์ ในแต่ละฉบับแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1.1.1 แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีต่อบุคคล

1.1.2 แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีต่อสัตว์

1.1.3 แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อม

1.2 ความเที่ยงตรงเชิงทฤษฎี

ในการประเมินคุณภาพของแบบทดสอบขั้นต้นนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีทั้งสองฉบับให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผล จิตวิทยา และพระภิกษุ จำนวน 5 ท่าน เป็นผู้พิจารณาข้อสอบเป็นรายข้อ พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขข้อสอบในด้านภาษา ข้อความและสถานการณ์ที่ใช้ เพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้า แบบทดสอบที่ตรวจสอบในเบื้องต้น มีจำนวนทั้งหมด 360 ข้อ จากผลการพิจารณาแบบทดสอบทั้งสองฉบับของผู้เชี่ยวชาญปรากฏว่า แบบทดสอบทั้งสองฉบับมีข้อความและสถานการณ์ที่จะวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีตามนิยามที่กำหนดได้ โดยมีความเห็นว่ามีข้อคัดค้านเป็นรายข้อตั้งแต่ 60 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป ได้ข้อสอบที่ผ่านการพิจารณาขั้นต้น จำนวน 281 ข้อ เนื่องจากแบบทดสอบที่ผ่านเกณฑ์การพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญยังมีจำนวนข้อสอบมาก ผู้วิจัยจึงคัดเลือกข้อสอบที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นคัดค้านมากที่สุดมาด้านละ 40 ข้อ ฉบับละ 120 ข้อ รวมทั้งสองฉบับ 240 ข้อ

ตอนที่ 2 การทดลองแบบทดสอบครั้งที่ 1

2.1 รายละเอียดของแบบทดสอบ

รายละเอียดของแบบทดสอบประกอบด้วยจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สอบ จำนวนข้อของแบบทดสอบ เวลาที่ใช้ในการสอบ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจาย และค่าความเชื่อมั่น ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 ค่าสถิติพื้นฐานและค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งสองฉบับ จากการทดลองสอบครั้งที่ 1

แบบทดสอบ	N	n	เวลา (นาที)	$\bar{x}$	s^2 s	cv	r_{tt}
x_1	255	40	15	31.9529	4.1466	12.9772	.7065**
x_2	255	40	15	33.1059	5.1337	15.5069	.8101**
x_3	255	40	15	34.1294	4.9081	14.3809	.8227**
✓ x_4	255	120	45	99.1882	13.2550	13.3635	.9185**
y_1	255	40	25	64.2431	9.5503	14.8659	.8409**
y_2	255	40	25	58.4118	10.2952	17.6252	.8419**
y_3	255	40	25	59.5451	14.3677	24.1291	.9145**
y_4	255	120	75	182.2000	24.6552	13.5319	.9287**
✓ z	255	240	120	281.3882	31.5527	11.2207	.9314**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญู กตเวทีชนิดข้อความ จำนวน 120 ข้อ ใช้เวลาสอบ 45 นาที มีค่าเฉลี่ยรายด้านตั้งแต่ 31.9529 ถึง 34.1294 ทั้งฉบับ 99.1882 มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานรายด้านตั้งแต่ 4.1466 ถึง 5.1337 ทั้งฉบับ 13.2550 มีค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจายรายด้านตั้งแต่ 12.9772 ถึง 15.5069 ทั้งฉบับ 13.3635 โดยแบบทดสอบด้านความกตัญญูกตเวทีต่อสัตว์มีค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจายสูงสุด แบบทดสอบด้านความกตัญญูกตเวทีต่อบุคคลมีค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจายต่ำสุด และมีค่าความเชื่อมั่นรายด้านตั้งแต่ .7065 ถึง .8227 ทั้งฉบับ .9185 โดยแบบทดสอบด้านความกตัญญูกตเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อมมีค่าความเชื่อมั่นสูงสุด แบบทดสอบด้านความกตัญญูกตเวทีต่อบุคคลมีค่าความเชื่อมั่นต่ำสุด ส่วนแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวทีชนิดสถานการณ์ จำนวน 120 ข้อ

ใช้เวลาสอบ 75 นาที มีค่าเฉลี่ยรายด้านตั้งแต่ 58.4118 ถึง 64.2431 ทั้งฉบับ 182.200 มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานรายด้านตั้งแต่ 9.5503 ถึง 14.3677 ทั้งฉบับ 24.6552 มีค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจายรายด้านตั้งแต่ 14.8659 ถึง 24.1291 ทั้งฉบับ 13.5319 โดยแบบทดสอบด้านความกตัญญูทเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อมมีสัมประสิทธิ์ของการกระจายสูง แบบทดสอบด้านความกตัญญูทเวทีต่อบุคคลมีค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจายต่ำสุด และมีค่าความเชื่อมั่นรายด้านตั้งแต่ .8409 ถึง .9145 ทั้งฉบับ .9287 โดยแบบทดสอบด้านความกตัญญูทเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อมมีค่าความเชื่อมั่นสูงสุด แบบทดสอบด้านความกตัญญูทเวทีต่อบุคคลมีค่าความเชื่อมั่นต่ำสุด และแบบทดสอบรวมทั้งสองฉบับ จำนวน 240 ข้อ ใช้เวลาสอบ 120 นาที มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 281.3882 มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 31.5527 มีค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจายเท่ากับ 11.2207 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9314

2.2 การวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ

ผู้วิจัยได้นำผลการทดลองสอบครั้งที่ 1 ของแบบทดสอบทั้งสองฉบับมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ ซึ่งมีกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ กลุ่มละ 64 คน และทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยใช้ t - test ได้ผลการวิเคราะห์ดังตาราง 4, 5, 6, 7, 8 และ 9

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีต่อบุคคลชนิดข้อความ จากการทดลองสอบครั้งที่ 1

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
1	.97	.0308	.88	.1111	1.9114	ตัดออก
2	1.00	.0000	.84	.1339	3.4980	คัดเลือกไว้
3	.98	.0156	.91	.0863	1.7543	ตัดออก
4	.95	.0454	.77	.1823	3.0177	คัดเลือกไว้

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2		
5	.91	.0863	.73	.1982	2.6997	คัดเลือกไว้
6	.61	.2418	.30	.2121	3.6810	คัดเลือกไว้
7	.81	.1548	.36	.2339	5.7742	คัดเลือกไว้
8	.92	.0732	.81	.1548	1.8430	คัดออก
9	.97	.0308	.81	.1548	2.9711	คัดเลือกไว้
10	.69	.2183	.20	.1644	6.3367	คัดเลือกไว้
11	.75	.1905	.33	.2240	5.2189	คัดเลือกไว้
12	.92	.0732	.88	.1111	0.7454	คัดออก
13	.94	.0595	.52	.2537	6.0038	คัดเลือกไว้
14	.89	.0990	.53	.2530	4.8542	คัดเลือกไว้
15	1.00	.0000	.92	.0732	2.3655	คัดออก
16	.70	.2121	.28	.1982	5.2455	คัดเลือกไว้
17	1.00	.0000	.97	.0308	1.3675	คัดออก
18	.97	.0308	.87	.1228	2.0412	คัดออก
19	.92	.0732	.59	.2450	4.6801	คัดเลือกไว้
20	.81	.1548	.34	.2292	6.0677	คัดเลือกไว้
21	1.00	.0000	.67	.2240	5.5780	คัดเลือกไว้
22	.98	.0156	.63	.2381	5.5590	คัดเลือกไว้
23	.95	.0454	.33	.2240	9.5561	คัดเลือกไว้
24	.98	.0156	.77	.1823	3.7765	คัดเลือกไว้
25	.97	.0308	.66	.2292	4.8637	คัดเลือกไว้

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2		
26	.91	.0863	.50	.2540	5.6227	คัดเลือกไว้
27	.95	.0454	.83	.1446	2.2024	คัดเลือกไว้
28	.94	.0595	.64	.2339	4.4308	คัดเลือกไว้
29	.97	.0308	.66	.2292	4.8637	คัดเลือกไว้
30	1.00	.0000	.69	.2183	5.3079	คัดเลือกไว้
31	.95	.0454	.69	.2183	4.0505	คัดเลือกไว้
32	1.00	.0000	.89	.0990	2.7968	คัดออก
33	.94	.0595	.53	.2530	5.8674	คัดเลือกไว้
34	1.00	.0000	.89	.0990	2.7968	คัดเลือกไว้
35	.91	.0863	.50	.2540	5.6227	คัดเลือกไว้
36	1.00	.0000	.91	.0863	2.4509	คัดออก
37	1.00	.0000	.92	.0732	2.3655	คัดออก
38	1.00	.0000	.80	.1644	3.9461	คัดเลือกไว้
39	.97	.0308	.63	.2381	5.2453	คัดเลือกไว้
40	1.00	.0000	.61	.2418	6.3449	คัดเลือกไว้

จากตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญู-
 กตเวทีต่อบุคคลชนิดข้อความ จำนวน 40 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .7454 ถึง 9.5561 มีข้อ
 ที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์คือ $t < 1.75$ (Edwards. 1957 : 153) จำนวน 2 ข้อ คือ
 ข้อ 12 และ 17 และจะคัดออกในการทดลองสอบครั้งที่ 2

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความ
กตัญญูต่อสัตว์ชนิดข้อความ จากการทดลองสอบครั้งที่ 1

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2		
1	1.00	.0000	.66	.2292	5.6815	คัดเลือกไว้
2	.95	.0454	.73	.1982	3.56659	คัดเลือกไว้
3	.84	.1339	.39	.2418	6.2648	คัดเลือกไว้
4	1.00	.0000	.80	.1644	3.9461	คัดออก
5	1.00	.0000	.59	.2450	6.6266	คัดเลือกไว้
6	.97	.0308	.56	.2500	6.1898	คัดเลือกไว้
7	.95	.0454	.45	.2517	7.3385	คัดเลือกไว้
8	.94	.0595	.45	.2517	7.0269	คัดเลือกไว้
9	1.00	.0000	.56	.2500	7.0400	คัดเลือกไว้
10	.97	.0308	.56	.2500	6.1898	คัดเลือกไว้
11	.95	.0454	.70	.2121	3.9413	คัดเลือกไว้
12	.98	.0156	.63	.2381	5.5590	คัดเลือกไว้
13	.95	.0454	.77	.1823	3.0177	คัดออก
14	1.00	.0000	.70	.2121	5.2112	คัดเลือกไว้
15	.97	.0308	.39	.2418	8.8870	คัดเลือกไว้
16	.98	.0156	.72	.2054	4.4245	คัดออก
17	.91	.0863	.64	.2339	3.8172	คัดเลือกไว้
18	.95	.0454	.41	.2450	8.0165	คัดเลือกไว้
19	.98	.0156	.53	.2530	6.9462	คัดเลือกไว้
20	1.00	.0000	.81	.1548	3.8633	คัดออก

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2		
21	.98	.0156	.80	.1644	3.3941	ตัดออก
22	.97	.0308	.69	.2183	4.4881	คัดเลือกไว้
23	1.00	.0000	.83	.1446	3.5765	ตัดออก
24	.97	.0308	.70	.2121	4.3827	คัดเลือกไว้
25	1.00	.0000	.80	.1644	3.9461	คัดเลือกไว้
26	.97	.0308	.59	.2450	5.7886	คัดเลือกไว้
27	.98	.0156	.73	.1972	4.3254	คัดเลือกไว้
28	.89	.0990	.44	.2500	6.0938	ตัดออก
29	.97	.0308	.61	.2418	5.5161	คัดเลือกไว้
30	.98	.0156	.66	.2292	5.1741	คัดเลือกไว้
31	.97	.0308	.63	.2381	5.2453	ตัดออก
32	.98	.0156	.47	.2530	7.8724	คัดเลือกไว้
33	1.00	.0000	.86	.1228	3.1961	ตัดออก
34	.98	.0156	.70	.2121	4.6943	คัดเลือกไว้
35	.98	.0156	.73	.1982	4.3254	คัดเลือกไว้
36	1.00	.0000	.89	.0990	2.7968	ตัดออก
37	.92	.0732	.52	.2537	5.5968	คัดเลือกไว้
38	.98	.0156	.67	.2240	5.0665	คัดเลือกไว้
39	.98	.0156	.72	.2054	4.4245	คัดเลือกไว้
40	1.00	.0000	.70	.2121	5.2112	คัดเลือกไว้

จากตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญู-
กตเวทีต่อสัตว์ชนิดข้อความ จำนวน 40 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.7968 ถึง 8.8870 ทุกข้อ
มีค่าอำนาจจำแนกสูงกว่าเกณฑ์คือ $t > 1.75$ (Edwards. 1957 : 153) .

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความ
กตัญญูกตเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อมชนิดข้อความ จากการทดลองสอบครั้งที่ 1

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2		
1	1.00	.0000	.86	.1228	3.1961	ตัดออก
2	1.00	.0000	.95	.0454	1.8773	ตัดออก
3	.98	.0156	.83	.1446	2.9981	ตัดออก
4	.98	.0156	.59	.2450	6.118	คัดเลือกไว้
5	.98	.0156	.44	.2500	8.3824	คัดเลือกไว้
6	.88	.111	.44	.2500	5.8577	คัดเลือกไว้
7	.91	.0863	.63	.2381	3.9329	คัดเลือกไว้
8	1.00	.0000	.80	.1644	3.9461	ตัดออก
9	.84	.1339	.61	.2418	3.0019	ตัดออก
10	.98	.0156	.75	.1905	4.0530	คัดเลือกไว้
11	1.00	.0000	.69	.2183	5.3079	คัดเลือกไว้
12	1.00	.0000	.77	.1823	4.3095	คัดเลือกไว้
13	.98	.0156	.73	.1982	4.3254	คัดเลือกไว้
14	.95	.0454	.50	.2540	6.5793	คัดเลือกไว้
15	.98	.0156	.66	.2292	5.1741	คัดเลือกไว้
16	.98	.0156	.78	.1736	3.6784	ตัดออก

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2		
17	.97	.0308	.47	.2530	7.5085	คัดเลือกไว้
18	1.00	.0000	.67	.2240	5.5780	คัดเลือกไว้
19	1.00	.0000	.67	.2240	5.5780	คัดเลือกไว้
20	.98	.0156	.81	.1548	3.2946	คัดออก
21	.94	.0595	.75	.1905	3.0400	คัดออก
22	1.00	.0000	.73	.1982	4.8518	คัดเลือกไว้
23	.94	.0595	.61	.2418	4.8095	คัดเลือกไว้
24	1.00	.0000	.56	.2500	7.0400	คัดเลือกไว้
25	1.00	.0000	.69	.2183	5.3079	คัดเลือกไว้
26	1.00	.0000	.72	.2054	4.9425	คัดเลือกไว้
27	.98	.0156	.52	.2537	7.0914	คัดเลือกไว้
28	1.00	.0000	.61	.2418	6.3449	คัดเลือกไว้
29	.98	.0156	.81	.1548	3.2546	คัดออก
30	1.00	.0000	.70	.2121	5.2112	คัดเลือกไว้
31	.98	.0156	.72	.2054	4.4245	คัดเลือกไว้
32	1.00	.0000	.64	.2339	5.9549	คัดเลือกไว้
33	.97	.0308	.69	.2183	4.4881	คัดเลือกไว้
34	1.00	.0000	.72	.2054	4.9425	คัดเลือกไว้
35	1.00	.0000	.80	.1644	3.9461	คัดเลือกไว้
36	.98	.0156	.55	.2517	6.6536	คัดเลือกไว้
37	1.00	.0000	.83	.1446	3.5765	คัดออก

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2		
38	1.00	.0000	.73	.1982	4.8518	คัดเลือกไว้
39	1.00	.0000	.64	.2339	5.9549	คัดเลือกไว้
40	.94	.0595	.59	.2450	5.0742	คัดเลือกไว้

จากตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญู-กตเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อมชนิดข้อความ จำนวน 40 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.8773 ถึง 8.3824 ทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนกสูงกว่าเกณฑ์คือ $t > 1.75$ (Edwards, 1957 : 153)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวทีต่อบุคคลชนิดสถานการณ์ จากการทดลองสอบครั้งที่ 1

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2		
1	1.91	.0863	1.73	.2934	2.3369	ตัดออก
2	1.84	.0139	1.52	.3807	4.0753	ตัดออก
3	2.00	.0000	1.58	.5652	4.4693	คัดเลือกไว้
4	1.75	.1905	1.34	.4831	3.9964	คัดเลือกไว้
5	1.89	.1625	1.55	.6009	3.1131	ตัดออก
6	1.94	.0595	1.44	.4405	5.6569	คัดเลือกไว้

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2		
7	1.66	.2609	1.09	.6260	4.8420	คัดเลือกไว้
8	1.91	.1816	1.27	.8331	5.0828	คัดเลือกไว้
9	1.27	.1982	1.14	.4085	1.3352	ตัดออก
10	1.75	.2222	1.23	.6263	4.5161	คัดเลือกไว้
11	2.00	.0000	1.59	.5625	4.3733	ตัดออก
12	1.94	.1230	1.47	.6022	4.4153	ตัดออก
13	1.98	.0156	1.22	.6498	7.4535	คัดเลือกไว้
14	1.92	.1049	1.53	.4752	4.0964	ตัดออก
15	1.72	.2054	1.00	.6032	6.4055	คัดเลือกไว้
16	2.00	.0000	1.39	.6228	6.1837	คัดเลือกไว้
17	1.98	.0156	1.16	.7054	7.7257	คัดเลือกไว้
18	1.83	.1763	1.28	.6181	4.9369	คัดเลือกไว้
19	1.83	.1446	1.38	.6190	4.1197	คัดเลือกไว้
20	2.00	.0000	1.47	.5069	5.9553	ตัดออก
21	1.88	.1111	1.42	.4610	4.8653	คัดเลือกไว้
22	1.94	.1230	1.27	.6744	6.0024	คัดเลือกไว้
23	1.83	.1763	1.41	.4673	4.1882	ตัดออก
24	1.92	.1049	1.22	.7450	6.0744	คัดเลือกไว้
25	1.94	.0595	1.29	.6181	6.4238	คัดเลือกไว้
26	1.91	.1498	1.23	.8172	5.5320	คัดเลือกไว้
27	1.95	.0771	1.22	.8403	6.0972	คัดเลือกไว้

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2		
28	1.92	.0732	1.25	.5714	6.6761	คัดเลือกไว้
29	1.97	.0625	.86	.6942	10.2082	คัดเลือกไว้
30	1.94	.0595	1.14	.5990	7.8868	คัดเลือกไว้
31	1.89	.0990	1.20	.7359	6.0412	คัดเลือกไว้
32	1.95	.0771	1.19	.8214	6.4142	คัดเลือกไว้
33	1.70	.2438	.97	.5387	6.6019	คัดเลือกไว้
34	2.00	.0000	1.33	.7001	6.4060	คัดเลือกไว้
35	1.69	.3770	1.02	.5871	5.4589	คัดเลือกไว้
36	1.92	.0149	1.16	.6419	7.5022	คัดเลือกไว้
37	1.92	.0732	1.16	.6736	7.0356	คัดเลือกไว้
38	1.42	.7240	.86	.5672	3.9426	ตัดออก
39	1.95	.0454	1.31	.4722	7.1166	คัดเลือกไว้
40	1.78	.2054	1.19	.7262	4.8902	คัดเลือกไว้

จากตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญู-
 กตเวทีต่อบุคคลชนิดสถานการณ์ จำนวน 40 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.3352 ถึง 10.2082
 มีข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์คือ $t < 1.75$ (Edwards. 1957 : 153) จำนวน 1 ข้อคือ
 ข้อ 9 และจะตัดออกในการทดลองสอบครั้งที่ 2

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความ
 กตเวทีต่อสัตว์ชนิดสถานการณ์ จากการทดลองสอบครั้งที่ 1

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
1	๙.73	.2299	1.08	.3589	6.7767	คัดเลือกไว้
2	๙.91	.0863	1.38	.3016	6.8078	คัดเลือกไว้
3	๙.95	.0454	1.33	.4144	7.3147	คัดเลือกไว้
4	๙.92	.0732	1.34	.3562	7.0809	คัดเลือกไว้
5	๙.91	.1815	1.44	.6944	4.0175	คัดออก
6	๙.69	.2817	.80	.6089	7.5446	คัดเลือกไว้
7	๙.47	.2847	1.03	.3482	4.4246	คัดออก
8	๙.97	.0308	1.05	.4898	10.2006	คัดเลือกไว้
9	๙.41	.2450	.89	.3212	5.5285	คัดเลือกไว้
10	๙.36	.2339	.56	.5357	7.2954	คัดเลือกไว้
11	๙.75	.3810	1.47	.7927	2.0676	คัดออก
12	๙.55	.3152	.84	.6101	5.9048	คัดเลือกไว้
13	๙.88	.2381	1.14	.4085	7.3621	คัดเลือกไว้
14	๙.77	.3410	.42	.5017	11.7649	คัดเลือกไว้
15	๙.75	.3810	1.14	.4085	5.4922	คัดเลือกไว้
16	๙.75	.2540	.97	.4435	7.4716	คัดเลือกไว้
17	๙.88	.1746	1.59	.4673	2.8957	คัดออก
18	๙.88	.1429	.81	.7579	9.0190	คัดเลือกไว้
19	๙.89	.1625	1.14	.4085	7.9402	คัดเลือกไว้
20	๙.88	.2063	1.47	.6974	3.4503	คัดออก

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2		
21	1.84	.2609	1.22	.3641	6.2740	คัดเลือกไว้
22	1.70	.2755	1.25	.4762	4.1522	คัดเลือกไว้
23	1.86	.2180	1.23	.72200	5.1984	คัดเลือกไว้
24	1.59	.2768	1.50	.4762	1.8297	คัดออก
25	1.75	.3175	1.42	.6287	2.7140	คัดออก
26	1.94	.0595	.83	.6208	10.7662	คัดเลือกไว้
27	1.72	.2689	1.13	.3651	5.9279	คัดเลือกไว้
28	1.77	.2458	1.00	.4444	7.4147	คัดเลือกไว้
29	1.89	.1307	.77	.7537	9.5276	คัดออก
30	1.83	.3033	1.08	.5811	6.3801	คัดเลือกไว้
31	1.95	.0771	.81	.5992	11.0898	คัดเลือกไว้
32	1.25	.2857	.95	.3628	2.9803	คัดเลือกไว้
33	1.58	.2795	.94	.3770	6.3191	คัดเลือกไว้
34	1.92	.1049	1.09	.4990	8.5445	คัดเลือกไว้
35	1.94	.0913	1.14	.7894	6.8197	คัดเลือกไว้
36	1.83	.2716	1.38	.6508	3.7484	คัดเลือกไว้
37	1.91	.1498	1.14	.5037	7.6201	คัดเลือกไว้
38	1.44	.3452	1.34	.4831	0.8790	คัดออก
39	1.69	.3770	1.30	.6882	3.0230	คัดออก
40	1.48	.3490	.94	.6627	4.249	คัดเลือกไว้

จากตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญู-กตเวทีต่อสัตว์ชนิดสถานการณ จำนวน 40 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .8297 ถึง 11.7649 มีข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์คือ $t < 1.75$ (Edwards. 1957 : 153) จำนวน 2 ข้อ คือ ข้อ 24 และ 38 และจะคัดออกในการทดลองสอบครั้งที่ 2

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อมชนิดสถานการณ จากการทดลองสอบครั้งที่ 1

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2		
1	1.98	.0156	1.08	.5176	9.8602	คัดเลือกไว้
2	1.94	.1230	.44	.6310	13.8196	คัดเลือกไว้
3	1.97	.0625	.73	.8013	10.6735	คัดเลือกไว้
4	1.94	.1230	.52	.6664	12.7859	คัดเลือกไว้
5	1.97	.0308	1.53	.4435	5.1111	คัดออก
6	1.98	.0156	.61	.5275	14.8720	คัดเลือกไว้
7	2.00	.0000	1.00	.7937	8.9797	คัดออก
8	2.00	.0000	.69	.8214	11.5634	คัดเลือกไว้
9	2.00	.0000	1.30	.7835	6.3266	คัดเลือกไว้
10	1.95	.0454	.91	.7212	9.5025	คัดออก
11	1.98	.0156	1.08	.5811	9.3208	คัดเลือกไว้
12	1.84	.2927	.70	.5930	9.6906	คัดเลือกไว้
13	1.95	.0450	.73	.7061	11.2586	คัดเลือกไว้
14	1.98	.0156	.75	.5079	13.5999	คัดเลือกไว้
15	1.97	.0625	1.02	.5236	9.9272	คัดเลือกไว้

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2		
16	1.86	.1228	.97	.7609	7.5740	ตัดออก
17	1.98	.0156	1.09	.7530	8.1214	คัดเลือกไว้
18	1.88	.1746	.59	.6577	11.3120	คัดเลือกไว้
19	1.89	.1625	1.11	.8291	6.2664	คัดเลือกไว้
20	1.97	.0308	1.05	.6803	8.7280	คัดเลือกไว้
21	1.95	.0771	.95	.4898	10.6252	คัดเลือกไว้
22	1.83	.1763	1.05	.5533	7.3054	คัดเลือกไว้
23	1.97	.0308	1.19	.7579	7.0263	ตัดออก
24	1.77	.2140	.98	.6823	6.6756	คัดเลือกไว้
25	1.91	.1498	1.02	.6188	8.1214	คัดเลือกไว้
26	1.47	.2847	.92	.8351	4.1580	ตัดออก
27	2.00	.0000	.77	.7220	11.5805	คัดเลือกไว้
28	1.91	.1181	1.00	.5079	9.2012	คัดเลือกไว้
29	1.91	.0863	.70	.5295	12.3355	คัดเลือกไว้
30	1.80	.1644	1.22	.4583	5.8753	คัดเลือกไว้
31	1.61	.4005	.83	.7795	5.7444	ตัดออก
32	1.97	.0308	1.41	.6896	6.2786	ตัดออก
33	1.86	.1863	.86	.7259	8.3762	คัดเลือกไว้
34	1.92	.1049	1.09	.8165	6.9174	คัดเลือกไว้
35	1.91	.0863	1.06	.8214	7.1374	คัดเลือกไว้
36	1.97	.0308	1.27	.7696	6.2594	คัดเลือกไว้

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2		
37	1.34	.2292	1.30	.56248	0.3463	ตัดออก
38	1.88	.1429	1.22	.5863	6.1832	คัดเลือกไว้
39	1.84	.1339	1.36	.5831	4.5349	ตัดออก
40	1.84	.1657	.73	.5791	10.2895	คัดเลือกไว้

จากตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญู-กตเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อมชนิดสถานการณ์ จำนวน 40 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .3463 ถึง 14.8720 มีข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์คือ $t < 1.75$ (Edwards, 1957 : 153) จำนวน 1 ข้อ คือ ข้อ 37 และจะตัดออกในการทดลองสอบครั้งที่ 2

2.3 การปรับปรุงและคัดเลือกเพื่อนำไปทดลองสอบครั้งที่ 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลองสอบในครั้งที่ 1 ทำให้เห็นว่าแบบทดสอบสองฉบับที่สร้างขึ้นมานั้น ข้อสอบบางข้อยังมีค่าอำนาจจำแนก (ค่า t) ไม่ถึงเกณฑ์ ดังนั้นในการคัดเลือกข้อสอบเพื่อรวบรวมเป็นฉบับใหม่เพื่อนำไปทดลองสอบในครั้งที่ 2 ผู้วิจัยจึงตัดข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ออก หลังจากตัดข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ออกแล้ว แบบทดสอบสองฉบับยังมีจำนวนข้อมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงมาฉบับละ 90 ข้อ โดยแบ่งเป็นด้านละ 30 ข้อ ดังนี้

แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวทีต่อบุคคลชนิดข้อความ จำนวน 30 ข้อ

แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวทีต่อสัตว์ชนิดข้อความ จำนวน 30 ข้อ

แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อมชนิดข้อความ

จำนวน 30 ข้อ

แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อบุคคลชนิกสถานการณ จำนวน 30 ข้อ

แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อสัตว์ชนิกสถานการณ จำนวน 30 ข้อ

แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อมชนิกสถานการณ

จำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 3 การทดลองสอบครั้งที่ 2

3.1 รายละเอียดของแบบทดสอบ

รายละเอียดของแบบทดสอบประกอบด้วยจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สอบ จำนวนข้อของแบบทดสอบ เวลาที่ใช้ในการสอบ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจาย และค่าความเชื่อมั่น ดังแสดงในตาราง 10

ตาราง 10 ค่าสถิติพื้นฐานและค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ จากการทดลองสอบครั้งที่ 2

แบบทดสอบ	N	n	เวลา (นาที)	$\bar{X}$	S	CV	r_{tt}
x_1	359	30	15	23.1922	3.9656	17.0986	.7358**
x_2	359	30	15	25.4457	3.9800	15.6411	.7901**
x_3	359	30	15	26.1560	3.9316	15.0314	.8178**
x_4	359	90	45	74.7939	9.4769	12.6707	.8815**
y_1	359	30	20	49.2674	6.8579	13.9198	.7666**
y_2	359	30	20	47.5877	6.6162	13.9032	.7659**
y_3	359	30	20	50.2925	8.2287	16.3617	.8486**
y_4	359	90	60	147.1476	19.2790	13.1018	.8976**
Z	359	180	105	221.9415	23.2241	10.4641	.9175**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญู-กตเวทีชนิดข้อความ จำนวน 90 ข้อ ใช้เวลาสอบ 45 นาที มีค่าเฉลี่ยรายด้านตั้งแต่ 23.1922 ถึง 26.1560 ทั้งฉบับ 74.7939 มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานรายด้านตั้งแต่ 3.9316 ถึง 3.9800 ทั้งฉบับ 9.4769 มีค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจายรายด้านตั้งแต่ 15.0314 ถึง 17.0986 ทั้งฉบับ 12.6707 โดยแบบทดสอบด้านความกตัญญูกตเวทีต่อบุคคลมีค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจายสูงสุด แบบทดสอบด้านความกตัญญูกตเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อมมีค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจายต่ำสุด และมีค่าความเชื่อมั่นรายด้านตั้งแต่ .7358 ถึง .8178 ทั้งฉบับ .8815 โดยแบบทดสอบด้านความกตัญญูกตเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อมมีค่าความเชื่อมั่นสูงสุด แบบทดสอบด้านความกตัญญูกตเวทีต่อบุคคลมีค่าความเชื่อมั่นต่ำสุด ส่วนแบบทดสอบด้านความกตัญญูกตเวทีชนิดสถานการณ์ จำนวน 90 ข้อ ใช้เวลาสอบ 60 นาที มีค่าเฉลี่ยรายด้านตั้งแต่ 47.5877 ถึง 50.2925 ทั้งฉบับ 147.1476 มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานรายด้านตั้งแต่ 6.6162 ถึง 8.2287 ทั้งฉบับ 19.2790 มีค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจายรายด้านตั้งแต่ 13.9032 ถึง 16.3617 ทั้งฉบับ 13.1018 โดยแบบทดสอบด้านความกตัญญูกตเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อมมีค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจายสูงสุด แบบทดสอบด้านความกตัญญูกตเวทีต่อสัตว์มีค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจายต่ำสุด และมีค่าความเชื่อมั่นรายด้านตั้งแต่ .7659 ถึง .8486 ทั้งฉบับ .8976 โดยแบบทดสอบด้านความกตัญญูกตเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อมมีค่าความเชื่อมั่นสูงสุด แบบทดสอบด้านความกตัญญูกตเวทีต่อสัตว์มีค่าความเชื่อมั่นต่ำสุด และแบบทดสอบรวมทั้งสองฉบับ จำนวน 180 ข้อ ใช้เวลาสอบ 105 นาที มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 221.9415 มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 23.2241 มีค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจายเท่ากับ 10.4641 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9175

3.2 การวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ

ผู้วิจัยนำผลการทดลองสอบครั้งที่ 2 ของแบบทดสอบทั้งสองฉบับ มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ ซึ่งมีกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ กลุ่มละ 90 คน และทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย โดยใช้ $t - test$ ได้ผลการวิเคราะห์ดังตาราง 11, 12, 13, 14, 15 และ 16

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความ
กตัญญูต่อบุคคลชนิดข้อความ จากการทดลองสอบครั้งที่ 2

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		ϵ	หมายเหตุ
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2		
1	1.00	.0000	.74	.1923	5.5274	คัดเลือกไว้
2	1.00	.0000	.77	.1808	5.2045	คัดเลือกไว้
3	.98	.0219	.76	.1808	4.4465	คัดเลือกไว้
4	.61	.2403	.22	.1747	5.7262	คัดเลือกไว้
5	.84	.1328	.29	.2077	9.0311	คัดเลือกไว้
6	.97	.0325	.77	.1808	4.1064	ตัดออก
7	.82	.1478	.30	.2123	8.2550	คัดเลือกไว้
8	.89	.0998	.43	.2483	7.3241	คัดเลือกไว้
9	.99	.0111	.47	.2516	9.6642	คัดเลือกไว้
10	.93	.0629	.63	.2348	5.2157	คัดเลือกไว้
11	.61	.2403	.16	.1328	7.0748	คัดเลือกไว้
12	.98	.0219	.64	.2317	6.2784	คัดเลือกไว้
13	.82	.1478	.50	.2528	4.8295	ตัดออก
14	.98	.0219	.53	.2516	8.0599	คัดเลือกไว้
15	1.00	.0000	.72	.2028	5.8507	คัดเลือกไว้
16	.91	.0818	.51	.2526	6.5603	คัดเลือกไว้
17	1.00	.0000	.83	.1404	4.2190	คัดเลือกไว้
18	.98	.0219	.53	.2516	8.0599	คัดเลือกไว้
19	.93	.0629	.49	.2526	7.5052	คัดเลือกไว้
20	.91	.0818	.73	.1977	3.1892	ตัดออก

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
21	1.00	.0000	.68	.2208	6.5047	คัดเลือกไว้
22	.98	.0219	.60	.2426	6.9663	คัดเลือกไว้
23	.96	.0429	.60	.2426	6.3112	คัดเลือกไว้
24	.96	.0429	.67	.2247	5.2973	คัดเลือกไว้
25	.96	.0429	.58	.2466	6.6593	คัดเลือกไว้
26	1.00	.0000	.83	.1404	4.2190	คัดออก
27	.97	.0325	.70	.2123	5.1115	คัดเลือกไว้
28	1.00	.0000	.86	.1249	3.8763	คัดออก
29	1.00	.0000	.67	.2247	6.6708	คัดเลือกไว้
30	.93	.0629	.54	.2508	6.5866	คัดเลือกไว้

จากตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญู-
 กตเวทีต่อบุคคลชนิดข้อความ จำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 3.1892 ถึง 9.6642 ทุกข้อ
 มีค่าอำนาจจำแนกสูงกว่าเกณฑ์คือ $t > 1.75$ (Edwards. 1957 : 153)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความ
กตัญญูต่อเวทีต่อสู้ชนิตข้อความ จากการทดลองสอบครั้งที่ 2

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2		
1	.98	.0219	.64	.2317	6.2784	ตัดออก
2	1.00	.0000	.74	.1923	5.5274	ตัดออก
3	.93	.0629	.41	.2448	8.9306	คัดเลือกไว้
4	.99	.0111	.72	.2028	5.4689	คัดเลือกไว้
5	.99	.0111	.59	.2448	7.5010	คัดเลือกไว้
6	.99	.0111	.59	.2448	7.5051	คัดเลือกไว้
7	.99	.0111	.61	.2403	7.1473	คัดเลือกไว้
8	1.00	.0000	.77	.1808	5.2045	คัดเลือกไว้
9	.99	.0111	.60	.2426	7.3230	คัดเลือกไว้
10	.96	.0429	.68	.2208	5.1308	คัดเลือกไว้
11	.96	.0429	.61	.2403	6.1395	คัดเลือกไว้
12	.98	.0444	.51	.2526	8.1218	คัดเลือกไว้
13	.96	.0429	.53	.2516	7.3794	คัดเลือกไว้
14	.96	.0429	.69	.2167	4.9644	คัดเลือกไว้
15	.96	.0429	.57	.2483	6.8360	คัดเลือกไว้
16	.99	.0111	.54	.2508	8.2385	คัดเลือกไว้
17	1.00	.0000	.64	.2317	7.0073	คัดเลือกไว้
18	.97	.0325	.73	.1977	4.6122	คัดเลือกไว้
19	1.00	.0000	.78	.1747	5.0426	คัดเลือกไว้
20	.97	.0219	.72	.2028	5.1128	คัดเลือกไว้

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2		
21	1.00	.0000	.86	.1249	3.8763	คัดออก
22	1.00	.0000	.76	.1867	5.3660	คัดเลือกไว้
23	1.00	.0000	.74	.1923	5.5274	คัดเลือกไว้
24	.99	.0111	.68	.2208	6.1281	คัดเลือกไว้
25	1.00	.0000	.68	.2208	6.5047	คัดเลือกไว้
26	1.00	.0000	.69	.2167	6.3398	คัดเลือกไว้
27	.97	.0550	.50	.2528	7.9789	คัดเลือกไว้
28	1.00	.0000	.71	.2077	6.0837	คัดออก
29	.99	.0111	.70	.2123	5.7975	คัดเลือกไว้
30	.99	.0111	.69	.2167	5.9624	คัดเลือกไว้

จากตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญู-
 กตเวทีต่อสัตว์ชนิดข้อความ จำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 3.8763 ถึง 8.9306 ทุกข้อ
 มีค่าอำนาจจำแนกสูงกว่าเกณฑ์คือ $t > 1.75$ (Edwards. 1957 : 153)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความ
กตัญญูต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อมชนิดข้อความ จากการทดลองสอบครั้งที่ 2

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2		
1	.99	.0111	.54	.2508	8.2385	คัดเลือกไว้
2	1.00	.0000	.53	.2516	8.4304	คัดเลือกไว้
3	1.00	.0000	.47	.2516	9.2689	คัดเลือกไว้
4	.99	.0111	.59	.2448	7.5010	คัดเลือกไว้
5	1.00	.0000	.72	.2028	5.8507	คัดเลือกไว้
6	1.00	.0000	.76	.1867	5.3660	คัดเลือกไว้
7	.99	.0111	.66	.2283	6.8383	คัดเลือกไว้
8	1.00	.0000	.78	.1747	5.0426	คัดเลือกไว้
9	1.00	.0000	.62	.2377	7.3508	คัดเลือกไว้
10	.97	.0325	.72	.2028	5.8507	คัดเลือกไว้
11	1.00	.0000	.54	.2508	8.6295	คัดเลือกไว้
12	1.00	.0000	.64	.2317	7.0073	คัดเลือกไว้
13	1.00	.0000	.66	.2283	6.8383	คัดเลือกไว้
14	1.00	.0000	.74	.1923	5.5274	คัดเลือกไว้
15	1.00	.0000	.70	.2123	6.1739	คัดเลือกไว้
16	1.00	.0000	.64	.2317	7.0073	คัดเลือกไว้
17	1.00	.0000	.78	.1747	5.0426	คัดเลือกไว้
18	1.00	.0000	.62	.2377	7.3508	คัดเลือกไว้
19	1.00	.0000	.66	.2283	6.8393	คัดเลือกไว้
20	.97	.0325	.74	.1923	4.4447	คัดออก

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2		
21	.99	.011	.88	.1084	3.0479	ตัดออก
22	1.00	.0000	.76	.1867	5.3660	คัดเลือกไว้
23	1.00	.0000	.62	.2377	7.3508	คัดเลือกไว้
24	.99	.0111	.76	.1867	4.9762	คัดเลือกไว้
25	1.00	.0000	.59	.2448	7.8823	คัดเลือกไว้
26	1.00	.0000	.82	.1478	4.3867	ตัดออก
27	.99	.0111	.70	.2123	5.7975	คัดเลือกไว้
28	1.00	.0000	.79	.1684	4.8802	ตัดออก
29	1.00	.0000	.58	.2466	8.0646	คัดเลือกไว้
30	.97	.0325	.77	.1808	4.1064	ตัดออก

จากตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า . แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญู-
 กตเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อมชนิดข้อความ จำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 3.0479 ถึง
 9.2689 ทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนกสูงกว่าเกณฑ์คือ $t > 1.75$ (Edwards: 1957 : 153)

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความ
กตัญญูต่อบุคคลชนิกสถานการณ จากการศึกษาทดลองครั้งที่ 2

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
1	1.98	.0219	1.40	.7370	6.2913	คัดเลือกไว้
2	1.68	.2208	1.20	.5662	5.1088	คัดเลือกไว้
3	1.93	.0629	1.52	.4310	5.5433	คัดเลือกไว้
4	1.58	.2916	1.39	.5099	2.0014	คัดออก
5	1.96	.0878	1.64	.4789	3.9203	คัดออก
6	1.89	.1223	1.23	.6078	7.2779	คัดเลือกไว้
7	1.96	.0429	1.68	.3556	4.1738	คัดออก
8	1.76	.2317	1.12	.5803	6.6672	คัดเลือกไว้
9	2.00	.0000	1.64	.5013	4.7637	คัดออก
10	1.93	.1078	1.10	.8775	7.9640	คัดเลือกไว้
11	1.93	.0629	1.51	.4998	5.3393	คัดเลือกไว้
12	1.84	.1553	1.50	.3876	4.4346	คัดออก
13	1.96	.0429	1.54	.3631	6.1200	คัดเลือกไว้
14	1.94	.0980	1.24	.9058	6.56279	คัดเลือกไว้
15	1.94	.0980	1.32	.6702	6.7344	คัดเลือกไว้
16	1.88	.1534	1.33	.6292	5.8383	คัดเลือกไว้
17	1.89	.1672	1.23	.6303	6.9635	คัดเลือกไว้
18	1.93	.0853	1.54	.4980	4.8302	คัดเลือกไว้
19	1.98	.0219	1.16	.8519	8.3440	คัดเลือกไว้
20	1.92	.0950	1.49	.4998	5.3300	คัดเลือกไว้

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2		
21	1.93	.0629	1.30	.5943	7.4108	คัดเลือกไว้
22	1.97	.0550	1.37	.7292	6.4274	คัดเลือกไว้
23	1.00	.0000	.150	.5898	6.1759	คัดเลือกไว้
24	1.72	.2028	1.02	.6511	7.1858	คัดเลือกไว้
25	1.99	.0111	1.33	.7191	7.2779	คัดเลือกไว้
26	1.78	.2871	.896	.6946	7.8723	คัดเลือกไว้
27	1.99	.0111	1.19	.7167	8.8959	คัดเลือกไว้
28	1.98	.0444	1.09	.5762	10.7030	คัดเลือกไว้
29	1.94	.0755	1.29	.6796	7.1565	คัดเลือกไว้
30	1.86	.1699	1.19	.6717	6.8936	คัดเลือกไว้

จากตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญู-
 กตเวทีต่อบุคคลชนิดสถานการณ์ จำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.0014 ถึง 10.7030
 ทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนกสูงกว่าเกณฑ์คือ $t > 1.75$ (Edwards. 1957 : 153)

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความ
กตัญญูต่อสัตรีชนิกสถานการณ จากการศึกษาทดลองครั้งที่ 2

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2		
1	1.94	.0530	1.42	.5612	6.3207	คัดเลือกไว้
2	1.98	.0219	1.73	.3101	4.0241	คัดออก
3	1.93	.0853	1.63	.3471	4.3172	คัดเลือกไว้
4	1.96	.0654	1.52	.4770	5.5816	คัดเลือกไว้
5	1.70	.2573	1.32	.3781	4.4958	คัดเลือกไว้
6	1.98	.0219	1.60	.4674	5.1230	คัดเลือกไว้
7	1.62	.2377	1.30	.3921	3.8517	คัดออก
8	1.42	.2691	1.23	.4955	2.0492	คัดออก
9	1.66	.2508	1.27	.3101	4.9260	คัดเลือกไว้
10	1.98	.0444	1.40	.5573	7.0660	คัดเลือกไว้
11	1.92	.1399	1.16	.9069	7.4742	คัดเลือกไว้
12	1.98	.0219	1.48	.5893	6.0665	คัดเลือกไว้
13	1.86	.1249	1.18	.5298	7.9460	คัดเลือกไว้
14	1.91	.0818	1.18	.5523	8.7358	คัดเลือกไว้
15	1.91	.1268	1.28	.6523	6.8067	คัดเลือกไว้
16	1.96	.0654	1.53	.5213	5.2291	คัดเลือกไว้
17	1.94	.0755	1.27	.7820	6.9434	คัดออก
18	1.71	.2077	1.30	.4595	4.7744	คัดเลือกไว้
19	1.97	.0550	1.28	.6073	8.0297	คัดเลือกไว้
20	1.86	.1249	1.14	.5519	8.1996	คัดเลือกไว้

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
21	1.89	.1448	1.19	.5594	7.9132	คัดเลือกไว้
22	1.91	.1268	1.14	.7082	7.9543	คัดเลือกไว้
23	1.99	.0111	1.14	.7092	9.4388	คัดเลือกไว้
24	1.21	.2133	.98	.4714	2.6750	คัดออก
25	1.73	.1977	1.19	.5369	6.0258	คัดเลือกไว้
26	1.98	.0219	1.27	.6022	8.5386	คัดเลือกไว้
27	1.98	.0444	1.07	.7820	9.5077	คัดเลือกไว้
28	1.96	.0429	1.21	.7077	8.1512	คัดเลือกไว้
29	1.90	.1584	1.03	.6617	9.0783	คัดเลือกไว้
30	1.50	.2752	1.06	.5474	4.6484	คัดเลือกไว้

จากตาราง 15 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญู-
 กตเวทีต่อสัตว์ชนิดสถานการณ์ จำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.0492 ถึง 9.4388 ทุก
 ข้อมีค่าอำนาจจำแนกสูงกว่าเกณฑ์คือ $t > 1.75$ (Edwards. 1957 : 153)

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความ
กตัญญูต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อมชนิดสถานการณ์ จากการทดลองสอบครั้งที่ 2

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
1	2.00	.0000	1.24	.7485	8.2846	คัดเลือกไว้
2	2.00	.0000	1.42	.6961	6.5695	คัดออก
3	1.98	.0444	1.36	.7260	6.7246	คัดออก
4	1.99	.0111	1.39	.5998	7.2821	คัดเลือกไว้
5	2.00	.0000	1.36	.7036	7.2884	คัดเลือกไว้
6	2.00	.0000	1.52	.5893	5.9040	คัดออก
7	2.00	.0000	1.43	.6752	6.5419	คัดเลือกไว้
8	1.97	.0325	1.24	.5463	9.0051	คัดเลือกไว้
9	1.92	.1399	1.11	.7740	8.0488	คัดเลือกไว้
10	1.98	.0219	1.19	.7392	8.5781	คัดเลือกไว้
11	2.00	.0000	1.13	.8134	9.1158	คัดเลือกไว้
12	2.00	.0000	1.42	.6062	7.0397	คัดออก
13	2.00	.0000	1.48	.5669	6.5798	คัดออก
14	1.91	.1043	1.08	.6792	8.9305	คัดเลือกไว้
15	1.97	.0550	1.08	.7691	9.2885	คัดเลือกไว้
16	1.98	.0219	1.14	.6193	9.8719	คัดเลือกไว้
17	2.00	.0000	1.26	.7317	8.2562	คัดเลือกไว้
18	1.96	.0429	1.22	.5343	9.1565	คัดเลือกไว้
19	1.80	.1842	1.13	.6112	7.0910	คัดเลือกไว้
20	1.92	.1174	1.09	.7335	8.5695	คัดเลือกไว้

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	s^2	$\bar{X}$	s^2		
21	1.98	.0219	1.38	.5523	7.5112	คัดเลือกไว้
22	2.00	.0000	1.36	.5687	8.1064	คัดเลือกไว้
23	1.93	.0629	1.21	.6952	7.9211	คัดเลือกไว้
24	1.82	.1478	1.12	.4680	8.4621	คัดเลือกไว้
25	1.97	.0550	1.20	.7302	8.0886	คัดเลือกไว้
26	1.99	.0111	1.29	.7021	7.8632	คัดเลือกไว้
27	1.99	.0111	1.40	.6022	7.1334	คัดเลือกไว้
28	1.97	.0550	1.31	.6212	7.5625	คัดเลือกไว้
29	1.97	.0325	1.40	.5573	6.9994	คัดเลือกไว้
30	1.98	.0219	1.33	.6067	7.7104	คัดเลือกไว้

จากตาราง 16 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญู-กตเวทิต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อมชนิดสถานการณ์ จำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 5.9040 ถึง 9.8719 ทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนกสูงกว่าเกณฑ์คือ $t > 1.75$ (Edwards. 1957 : 153)

3.3 การคัดเลือกข้อสอบเพื่อนำไปทดสอบครั้งที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลองครั้งที่ 2 ข้อสอบทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนกสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อสอบและรวบรวมเป็นฉบับใหม่เพื่อนำไปทดสอบครั้งที่ 3 เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบครั้งสุดท้าย โดยพิจารณาคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงไว้ด้านละ 25 ข้อ รวมทั้งฉบับ ๑ ละ 75 ข้อ

ตอนที่ 4 การทดลองแบบทดสอบครั้งที่ 3

4.1 รายละเอียดของแบบทดสอบ

รายละเอียดของแบบทดสอบประกอบด้วย จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สอบ จำนวนข้อของแบบทดสอบ เวลาที่ใช้ในการสอบ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจาย ค่าความเชื่อมั่น และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัด ดังแสดงในตาราง 17

ตาราง 17 ค่าสถิติพื้นฐาน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแต่ละด้าน และรวมทั้งฉบับ จากการทดลองสอบครั้งที่ 3

แบบทดสอบ	N	n	เวลา (นาที)	$\bar{X}$	S	CV	r_{tt}	SE_{meas}
X_1	662	25	10	18.6360	3.7817	20.2924	.7494**	+ 1.8931
X_2	662	25	10	19.3520	4.3724	22.5940	.8057**	+ 1.9273
X_3	662	25	10	18.7976	4.1723	22.1959	.7686**	+ 2.0070
X_4	662	75	30	56.8731	9.1874	16.1542	.8585**	+ 3.4560
Y_1	662	25	15	40.7795	5.8213	14.2751	.7189**	+ 3.0864
Y_2	662	25	15	37.6511	7.0441	18.7089	.7941**	+ 3.1963
Y_3	662	25	15	38.3314	6.3185	16.4839	.7082**	+ 3.4132
Y_4	662	75	45	118.3535	15.5647	13.1510	.8689**	+ 5.6356
Z	662	150	75	175.2266	19.2782	11.0019	.8781**	+ 6.7308

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 17 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญู
 กตเวทีชนิดข้อความ จำนวน 75 ข้อ ใช้เวลาสอบ 30 นาที มีค่าเฉลี่ยรายด้านตั้งแต่ 18.6306
 ถึง 19.3520 ทั้งฉบับ 56.8731 มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานรายด้านตั้งแต่ 3.7817 ถึง 4.3724
 ทั้งฉบับ 9.1874 มีค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจายรายด้านตั้งแต่ 20.2924 ถึง 22.5940 ทั้งฉบับ
 16.1542 โดยแบบทดสอบด้านความกตัญญูกตเวทีต่อสัตว์มีค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจายสูงสุด แบบ
 ทดสอบด้านความกตัญญูกตเวทีต่อบุคคลมีค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจายต่ำสุด และมีค่าความเชื่อมั่น
 รายด้านตั้งแต่ .7494 ถึง .8057 ทั้งฉบับ .8585 โดยแบบทดสอบด้านความกตัญญูกตเวทีต่อสัตว์
 มีค่าความเชื่อมั่นสูงสุด แบบทดสอบด้านความกตัญญูกตเวทีต่อบุคคลมีค่าความเชื่อมั่นต่ำสุด ส่วนแบบ
 ทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวทีชนิดสถานการณ์ จำนวน 75 ข้อ ใช้เวลาสอบ 45 นาที
 มีค่าเฉลี่ยรายด้านตั้งแต่ 35.6511 ถึง 40.7795 ทั้งฉบับ 118.3535 มีค่าความเบี่ยงเบนมาตร
 ฐานรายด้านตั้งแต่ 5.8213 ถึง 7.0441 ทั้งฉบับ 15.5647 มีค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจายราย
 ด้านตั้งแต่ 14.2751 ถึง 18.7089 ทั้งฉบับ 16.4839 โดยแบบทดสอบด้านความกตัญญูกตเวทีต่อ
 สัตว์มีค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจายสูงสุด แบบทดสอบด้านความกตัญญูกตเวทีต่อบุคคลมีค่าสัมประสิทธิ์
 ของการกระจายต่ำสุด และมีค่าความเชื่อมั่นรายด้านตั้งแต่ .7082 ถึง .7941 ทั้งฉบับ .8689
 โดยแบบทดสอบด้านความกตัญญูกตเวทีต่อสัตว์มีค่าความเชื่อมั่นสูงสุด แบบทดสอบด้านความกตัญญูกตเวที
 ต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อมมีค่าความเชื่อมั่นต่ำสุด และแบบทดสอบรวมทั้งสองฉบับ จำนวน 150 ข้อ
 ใช้เวลาสอบ 75 นาที มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.2266 มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 19.2782
 มีค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจายเท่ากับ 11.0019 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8781

4.2 การวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ

ผู้วิจัยนำแบบทดสอบครั้งที่ 3 ของแบบทดสอบทั้งสองฉบับมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก
 เป็นรายข้อโดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ ซึ่งมีกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ กลุ่มละ 166 คน และทดสอบ
 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยใช้ t - test ได้ผลการวิเคราะห์ดังตาราง 18, 19, 20;
 21, 22 และ 23

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้าน
ความกตัญญูต่อบุคคลชนิกข้อความ จากการทดลองสอบครั้งที่ 3

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
1	1.0000	.0000	.8373	.1370	5.6613	
2	1.0000	.0000	.7831	.1709	6.7569	
3	.9819	.0179	.7470	.1901	6.6372	
4	.5000	.2515	.2229	.1743	5.4716	
5	.9157	.1777	.3012	.2118	14.7150	
6	.6928	.2141	.3313	.2229	7.0444	
7	.8072	.1566	.3253	.2208	10.1078	
8	.9699	.0294	.5542	.2486	10.1581	
9	.9277	.0675	.5964	.2422	7.6715	
10	.5783	.2453	.1145	.1020	10.1408	
11	.9578	.0406	.5783	.2453	9.1436	
12	.9759	.0237	.5783	.2453	9.8767	
13	.9759	.0237	.6566	.2268	8.2191	
14	.9518	.0461	.5542	.2486	9.4362	
15	.9940	.0060	.7048	.2093	8.0284	
16	.9759	.0237	.5181	.2512	11.2516	
17	.9458	.0516	.4578	.2497	11.4530	
18	.9699	.0294	.6627	.2249	7.8497	
19	.9940	.0060	.5120	.2514	12.2388	
20	.9699	.0294	.5843	.2444	9.4940	

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
21	.9819	.0179	.5964	.2422	9.7414	
22	.9337	.0622	.4800	.2514	10.2560	
23	.9819	.0179	.5602	.2479	10.5398	
24	.9880	.0120	.6084	.2397	9.7472	
25	.9699	.0294	.6265	.2354	8.5972	

จากตาราง 18 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญู-กตเวทีต่อบุคคลชนิดข้อความ จำนวน 25 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 5.4716 ถึง 14.7150 ทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนกสูงกว่าเกณฑ์คือ $t > 1.75$ (Edwards. 1957 : 453) ข้อ 4 มีค่าอำนาจจำแนกต่ำสุด และข้อ 5 มีค่าอำนาจจำแนกสูงสุด

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวทีต่อสัตว์ชนิดข้อความ จากการทดลองสอบครั้งที่ 3

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
1	.8434	.1329	.4699	.2506	7.7706	
2	1.0000	.0000	.6747	.2208	8.9193	
3	.9759	.0237	.5060	.2515	11.5426	

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2		
4	.9337	.0622	.4337	.2471	11.5825	
5	.9217	.0726	.4217	.2453	11.4245	
6	.9518	.0461	.5120	.2514	10.3875	
7	.9458	.0516	.5361	.2502	9.6073	
8	.9277	.0675	.5783	.2453	8.90488	
9	.9639	.0350	.5120	.2514	10.8769	
10	.9157	.0777	.5060	.2515	9.1991	
11	.8193	.1490	.5422	.2497	5.6544	
12	.9458	.0516	.6084	.2397	8.0535	
13	.8735	.1112	.5301	.2506	7.3553	
14	.9277	.0675	.4759	.2509	10.3162	
15	.9157	.0777	.5241	.2509	8.8006	
16	.9398	.0570	.5843	.2444	8.3423	
17	.9699	.0294	.5964	.2422	9.2343	
18	.9518	.0461	.5000	.2515	10.6695	
19	.9518	.0461	.5783	.2453	8.9130	
20	.9578	.0528	.5783	.2453	8.9558	
21	.9699	.0294	.5301	.2506	10.7077	
22	.9458	.0516	.5663	.2471	8.9470	
23	.9518	.0461	.4277	.2463	12.4874	

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
24	.8976	.0925	.4277	.2463	10.4018	
25	.9639	.0350	.5422	.2497	10.1811	

จากตาราง 19 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญู-กตเวทีต่อสัตว์ชนิดข้อความ จำนวน 25 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 5.6544 ถึง 12.4874 ทุกข้อ มีค่าอำนาจจำแนกสูงกว่าเกณฑ์คือ $t > 1.75$ (Edwards. 1957 : 153) ข้อ 11. มีค่าอำนาจจำแนกต่ำสุด และข้อ 23 มีค่าอำนาจจำแนกสูงสุด

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อมชนิดข้อความ จากการทดสอบครั้งที่ 3

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
1	.9277	.0675	.6145	.2383	7.2984	
2	.9639	.0350	.6024	.2410	8.8641	
3	.7711	.1776	.3614	.2322	8.2447	
4	.9337	.0622	.5120	.2514	9.7016	
5	.9578	.0406	.6747	.2208	7.1343	
6	.9277	.0675	.7169	.2042	5.2119	

ตาราง 20 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2		
7	.9157	.0777	.7108	.2068	4.9476	
8	.9217	.0726	.6627	.2249	6.1187	
9	.8855	.1020	.4157	.2444	10.2871	
10	.8916	.0973	.5181	.2512	8.1521	
11	.7771	.1743	.3855	.2383	7.8541	
12	.8976	.0925	.5904	.2433	6.8311	
13	.9337	.0622	.5482	.2492	8.9012	
14	.9458	.0516	.5602	.2479	9.1774	
15	.9337	.0622	.5241	.2509	9.4310	
16	.9217	.0726	.6446	.2305	6.4850	
17	.9458	.0516	.6867	.2164	6.4466	
18	.9217	.0726	.5422	.2497	8.6125	
19	.9217	.0726	.6145	.2383	7.0985	
20	.9578	.0406	.5602	.2479	9.5371	
21	.9578	.0406	.5482	.2492	9.8038	
22	.9880	.0120	.7229	.2015	7.3908	
23	.9880	.0120	.6205	.2369	9.4902	
24	.9518	.0461	.5301	.2506	9.9735	
25	.9458	.0516	.5422	.2497	9.4735	

จากตาราง 20 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญู-
กตเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อมชนิดข้อความ จำนวน 25 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 4.9476
ถึง 10.2871 ทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนกสูงกว่าเกณฑ์คือ $t > 1.75$ (Edwards. 1957 : 153)
ข้อ 7 มีค่าอำนาจจำแนกต่ำสุด และข้อ 9 มีค่าอำนาจจำแนกสูงสุด

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความ
กตัญญูกตเวทีต่อบุคคลชนิดสถานการณ์ จากการทดลองสอบครั้งที่ 3

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
1	1.9819	.0300	1.1807	.8520	10.9919	
2	1.7349	.1960	1.2711	.4776	7.2819	
3	1.9518	.0461	1.5301	.5051	7.3173	
4	1.9036	.0876	1.3373	.6128	8.7177	
5	1.7651	.1808	1.2410	.5234	8.0465	
6	1.9880	.0241	1.1506	.9408	10.9829	
7	1.9337	.0622	1.4819	.5300	7.5642	
8	1.9518	.0583	1.4940	.5424	7.6111	
9	1.7530	.4174	.9940	.9757	8.2855	
10	1.9217	.1453	1.3675	.7187	7.6819	
11	1.9096	.1191	1.4398	.6236	7.0249	
12	1.8494	.1893	1.2771	.7227	7.7208	
13	1.9337	.0986	1.2289	.7230	10.0182	
14	1.9699	.0536	1.5422	.5406	7.1485	
15	1.9795	.1672	1.2831	.7739	7.9207	

ตาราง 21 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2		
16	1.9518	.0461	1.1928	.7505	10.9568	
17	1.9639	.0472	1.7349	.3293	4.8068	
18	1.9940	.0060	1.5964	.5694	6.7527	
19	1.5361	.2744	.9819	.4906	8.1639	
20	1.9819	.0179	1.5843	.4868	7.2111	
21	1.7289	.2836	.9880	.6544	9.8569	
22	1.9578	.0649	1.4277	.6341	8.1693	
23	1.9880	.0120	1.3494	.6651	9.9988	
24	1.9578	.0528	1.4036	.5694	9.0525	
25	1.8735	.1597	1.2651	.6808	8.5507	

จากตาราง 21 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญู-
 กตเวทีต่อบุคคลชนิกสถานการณ จำนวน 25 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 4.8068 ถึง 10.9919
 ทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนกสูงกว่าเกณฑ์คือ $t > 1.75$ (Edwards. 1957 : 153) ข้อ 17 มีค่า
 อำนาจจำแนกต่ำสุด และข้อ 1 มีค่าอำนาจจำแนกสูงสุด

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความ
กตัญญูต่อสัตว์ชนิดสถานการณ์ จากการทดลองสอบครั้งที่ 3

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2		
1	1.9157	.0777	1.2169	.6436	10.6011	
2	1.9157	.1019	1.3434	.6390	8.5663	
3	1.7952	.2972	1.3313	.5986	6.3143	
4	1.5361	.2623	1.1747	.3390	6.0055	
5	1.9219	.1211	1.5060	.5303	6.6356	
6	1.5000	.2515	1.2108	.2886	5.0692	
7	1.8976	.1652	1.3012	.6360	8.5844	
8	1.8494	.2499	1.1506	.7954	8.8062	
9	1.9458	.0673	1.3434	.5420	9.9728	
10	1.8072	.1687	1.1807	.5368	9.6101	
11	1.9157	.0898	1.3133	.6043	9.3160	
12	1.9337	.0865	1.5543	.5273	6.2411	
13	1.9036	.1361	1.1687	.7956	9.8098	
14	1.5301	.2627	1.0120	.4968	7.6589	
15	1.9639	.0593	1.3916	.6397	8.8194	
16	1.7590	.2083	1.2711	.5139	7.3978	
17	1.8494	.1408	1.0723	.5523	12.0261	
18	1.9398	.1054	1.2771	.7712	9.1184	
19	1.9548	.0880	1.0301	.8294	12.3175	
20	1.4578	.2618	1.1084	.3639	5.6907	

ตาราง 22 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2		
21	1.8976	.1531	1.1807	.7187	9.8923	
22	1.9036	.1604	.9096	.7978	13.0829	
23	1.9759	.0237	1.1807	.6944	12.0903	
24	1.9157	.1383	1.2771	.6500	9.2662	
25	1.4337	.2713	1.0663	.4501	5.5740	

จากตาราง 22 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญู-กตเวทีต่อสัตว์ชนิดสถานการณ จำนวน 25 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 5.0692 ถึง 13.0829 ทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนกสูงกว่าเกณฑ์คือ $t > 1.75$ (Edwards. 1957 : 153) ข้อ 6 มีค่าอำนาจจำแนกต่ำสุด และข้อ 22 มีค่าอำนาจจำแนกสูงสุด

ตาราง 23 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อมชนิดสถานการณ จากการทดลองสอบครั้งที่ 3

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2		
1	1.9759	.0358	1.1687	.8199	11.2436	
2	1.9819	.0179	1.4940	.6030	7.9788	
3	1.9699	.0415	1.5120	.6271	7.2138	

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2		
4	1.9639	.0593	1.4819	.6148	7.5626	
5	1.9217	.0726	1.5361	.4684	6.7535	
6	1.7771	.3803	1.0000	.8000	9.2159	
7	1.9096	.1312	1.3093	.7156	8.2657	
8	1.9759	.0479	1.3916	.6882	8.7752	
9	1.9157	.0898	1.0964	.6937	11.9252	
10	1.9337	.1107	1.3434	.7238	8.3262	
11	1.8133	.2498	1.0602	.6994	9.9584	
12	1.9639	.0350	1.4940	.5060	8.2302	
13	1.8373	.1613	1.0843	.6353	10.8706	
14	1.7048	.2942	1.0000	.5697	9.7704	
15	1.8795	.1915	1.0964	.7058	10.6520	
16	1.9337	.0744	1.3554	.5699	9.2830	
17	1.9518	.0461	1.3133	.7498	9.2219	
18	1.8855	.1626	1.3133	.6164	8.3541	
19	1.8012	.1602	1.0663	.5350	11.3565	
20	1.9096	.1554	1.3253	.7299	8.0014	
21	1.9639	.0350	1.3976	.6288	8.9542	
22	1.9699	.0294	1.3072	.6141	10.6428	
23	1.9458	.0516	1.3193	.6550	9.6026	
24	1.9518	.0704	1.2711	.6958	10.0200	
25	1.8916	.1215	1.1747	.7147	10.1001	

จากตาราง 23 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญู-
กตเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อมชนิดสถานการณ์ จำนวน 25 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 6.7535
ถึง 11.9252 ทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนกสูงกว่าเกณฑ์คือ $t > -1.75$ (Edwards. 1957 : 153)
ข้อ 5 มีค่าอำนาจจำแนกต่ำสุด ข้อ 9 มีค่าอำนาจจำแนกสูงสุด

4.3 ความเที่ยงตรงความสภาพของแบบทดสอบ

ผู้วิจัยให้นำคะแนนผลการสอบในแต่ละด้านและรวมทุกด้านของแบบทดสอบทั้งสองฉบับมาหา
ความสัมพันธ์กับคะแนนจากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนเกี่ยวกับความกตัญญูกตเวที

คะแนนจากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนเกี่ยวกับความกตัญญูกตเวที หาได้จากการ
สังเกตของอาจารย์ที่ปรึกษา และเพื่อนร่วมชั้น จำนวน 5 คน โดยใช้แบบประเมินในการสังเกต
พฤติกรรม แล้วหาคะแนนเฉลี่ยของคะแนนจากการสังเกต จึงนำไปหาความสัมพันธ์กับคะแนนผลการ
สอบ โดยใช้สูตรของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
ดังแสดงในตาราง 24

ตาราง 24 ค่าความเที่ยงตรงความสภาพของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวทีทั้งสอง
ฉบับ แยกเป็นรายด้าน รวมทั้งฉบับ และรวมทั้งสองฉบับ

	แบบทดสอบชนิดข้อความ				แบบทดสอบชนิดสถานการณ์				Z
	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	
ความเที่ยงตรง- ตามสภาพ	.5810**	.5321**	.6020**	.6740**	.5899**	.4718**	.5929**	.6597**	.6982**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 24 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญู-กตเวทิตะทั้งสองฉบับ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความเที่ยงตรงเชิงสภาพสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01. ไม่ว่าจะวิเคราะห์เป็นรายด้าน วิเคราะห์รวมทั้งฉบับ หรือวิเคราะห์รวมทั้งสอง-ฉบับ โดยแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวทิตะข้อความ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความเที่ยงตรงเชิงสภาพตั้งแต่ .5321 ถึง .6020 รวมทั้งฉบับ .6740 แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวทิตะสถานการณ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความเที่ยงตรงเชิงสภาพตั้งแต่ .4718 ถึง .5929 รวมทั้งฉบับ .6577 และแบบทดสอบรวมทั้งสองฉบับมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความเที่ยงตรงเชิงสภาพเท่ากับ .6982

4.4 ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบ

ผู้วิจัยได้นำคะแนนผลการสอบในแต่ละด้านและรวมทั้งฉบับ ของแบบทดสอบทั้งสองฉบับมาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยวิธีการเทคนิคกลุ่มที่รู้จักอยู่แล้ว (Known Group Technique) โดยทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มที่มีจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวทิตะมาก กับกลุ่มที่มีจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวทิตะน้อยในแต่ละด้านและรวมทั้งฉบับ คือ นักเรียนที่รู้จักว่าเป็นผู้มีจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวทิตะมากหรือน้อยในแต่ละด้าน ซึ่งได้รับการเสนอชื่อจากอาจารย์ที่ปรึกษา และเพื่อนร่วมชั้น จำนวน 5 คน โดยใช้แบบประเมินในการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน การตรวจสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มที่มีจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวทิตะมาก กับกลุ่มที่มีจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวทิตะน้อย โดยใช้ $t - test$ ดังแสดงในตาราง 25 และ 26

ตาราง 25 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทดเวที่ชนิด

ข้อความ แยกเป็นรายด้านและรวมทั้งฉบับ

แบบทดสอบ ชนิดข้อความ	$\bar{X}_1$		$\bar{X}_2$		$\bar{X}_3$		$\bar{X}_4$	
กลุ่มที่รู้จัก	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย
N	76	73	76	73	76	73	76	73
$\bar{X}$	20.0526	14.9041	20.9211	15.4247	20.7237	15.3425	61.6711	45.6301
S^2	5.1705	9.5324	5.5670	10.7477	6.3093	11.9228	23.7170	50.2919
t	11.5525**		11.7056**		10.8420**		16.0330**	

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 25 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทดเวที่ชนิดข้อความ มีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ไม่ว่าจะวิเคราะห์เป็นรายด้าน หรือวิเคราะห์รวมทั้งฉบับ โดยมีค่าตั้งแต่ 10.8420 ถึง 11.7056 รวมทั้งฉบับ 16.0303 แบบทดสอบด้านความกตัญญูทดเวที่ต่อสัตว์มีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างสูงสุด และแบบทดสอบด้านความกตัญญูทดเวที่ต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อมมีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างต่ำสุด

ตาราง 26 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความถูกต้องต่อเวทีชนิดสถานการณ แยกเป็นรายด้าน รวมทั้งฉบับ และรวมทั้งสองฉบับ

แบบทดสอบ ชนิดสถานการณ	Y ₁		Y ₂		Y ₃		Y ₄		Z	
	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย
N	76	73	76	73	76	73	76	73	76	73
$\bar{X}$	44.5921	34.5890	42.1447	33.4932	42.7632	33.4658	129.0526	101.7397	190.7237	147.3699
S ²	11.3381	8.0510	13.1654	19.9201	19.3032	20.4467	98.1572	81.1119	150.0426	156.4307
t	19.6376 ^{**}		12.9530 ^{**}		13.8089 ^{**}		17.6206 ^{**}		21.3660 ^{**}	

**ค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 26 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญู
กตเวทีชนิดสถานการณ์ มีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
ไม่ว่าจะวิเคราะห์ในรายด้าน วิเคราะห์รวมทั้งฉบับ หรือวิเคราะห์รวมทั้งสองฉบับ โดยมีรายด้าน
ตั้งแต่ 12.9530 ถึง 19.6376 รวมทั้งฉบับ 17.6260 และรวมทั้งสองฉบับ 21.3660 แบบทดสอบ
ด้านความกตัญญูกตเวทีต่อบุคคลมีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างสูงสุด และแบบทดสอบด้านความ
กตัญญูกตเวทีต่อสัตว์มีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างต่ำสุด

4.5 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบในแต่ละด้าน

คะแนนจากแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวทีทั้ง 3 ด้าน และรวมทั้งฉบับมีค่า
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในจากการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง 662 คน ดังแสดงในตาราง 27 และ
28

ตาราง 27 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวทีชนิด
ข้อความแต่ละด้าน และรวมทั้งฉบับ

แบบทดสอบ	x_1	x_2	x_3	x_4
x_1	1.0000	.3956**	.3650**	.7560**
x_2		1.0000	.4799**	.7621**
x_3			1.0000	.7341**
x_4				1.0000

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 27 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญู-
กตเวทีชนิดข้อความแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวกทุกคู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
โดยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ .3650 ถึง .4799 แบบทดสอบด้านความกตัญญูกตเวทีต่อสัตว์
กับแบบทดสอบด้านความกตัญญูกตเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กันสูงสุด และแบบทดสอบ
ด้านความกตัญญูกตเวทีต่อบุคคลกับแบบทดสอบด้านความกตัญญูกตเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อมมีความ
สัมพันธ์กันต่ำสุด ส่วนแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวทีชนิดข้อความแต่ละด้านกับแบบ
ทดสอบทั้งฉบับมีความสัมพันธ์กันทางบวกทุกคู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสัมประสิทธิ์
สหสัมพันธ์ มีค่าตั้งแต่ .7341 ถึง .7621 แบบทดสอบด้านความกตัญญูกตเวทีต่อสัตว์กับแบบทดสอบ
ทั้งฉบับมีความสัมพันธ์กันสูงสุด และแบบทดสอบด้านความกตัญญูกตเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อมกับ
แบบทดสอบทั้งฉบับมีความสัมพันธ์กันต่ำสุด

ตาราง 28 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวที ชนิด
สถานการณ์แต่ละด้าน และรวมทั้งฉบับ

แบบทดสอบ	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4
Y_1	1.0000	.5385**	.4923**	.8135**
Y_2		1.0000	.4674**	.8399**
Y_3			1.0000	.7934**
Y_4				1.0000

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 28 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญู-

กตเวทีชนิสถานการณแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวกทุกคู่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ .4623 ถึง .5385 แบบทดสอบด้านความกตัญญูกตเวทีต่อบุคคล กับแบบทดสอบด้านความกตัญญูต่อสัตว์มีความสัมพันธ์กันสูงสุด และแบบทดสอบด้านความกตัญญูกตเวทีต่อสัตว์กับแบบทดสอบด้านความกตัญญูกตเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กันต่ำสุด ส่วนแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวทีชนิสถานการณแต่ละด้านกับแบบทดสอบทั้งฉบับมีความสัมพันธ์กันทางบวกทุกคู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ .7934 ถึง .8399 แบบทดสอบด้านความกตัญญูกตเวทีต่อสัตว์กับแบบทดสอบทั้งฉบับมีความสัมพันธ์กันสูงสุด และแบบทดสอบด้านความกตัญญูกตเวทีต่อบุคคลกับแบบทดสอบทั้งฉบับมีความสัมพันธ์กันต่ำสุด

4.6 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบทั้งสองฉบับ

คะแนนระหว่างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวทีชนิสถานการณแต่ละด้าน และรวมทั้งฉบับ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ จากการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง 662 คน ดังแสดงในตาราง 29

ตาราง 29 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวทีชนิสถานการณแต่ละด้าน รวมทั้งฉบับ และรวมทั้งสองฉบับ

แบบทดสอบ	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Z
X_1	.4304**	.4408**	.3741**	.4812**	.5260**
X_2	.5937**	.5398**	.4786**	.6311**	.6597**
X_3	.3897**	.4197**	.4872**	.5203**	.5842**
X_4	.6215**	.5632**	.5249**	.6572**	.6918**
Z	.7103**	.6237**	.6145**	.7529**	1.0000

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 29 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญู-กตเวทีชนิดข้อความแต่ละด้านกับแบบทดสอบชนิดสถานการณ์แต่ละด้าน มีความสัมพันธ์กันทางบวกทุกคู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .3741 ถึง .5937 แบบทดสอบชนิดข้อความด้านความกตัญญูกตเวทีต่อสัตว์ กับแบบทดสอบชนิดสถานการณ์ด้านความกตัญญูกตเวทีต่อบุคคล มีความสัมพันธ์กันสูงสุด และแบบทดสอบชนิดข้อความด้านความกตัญญูกตเวทีต่อบุคคล กับแบบทดสอบชนิดสถานการณ์ด้านความกตัญญูกตเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด แบบทดสอบชนิดข้อความแต่ละด้านกับแบบทดสอบชนิดสถานการณ์ทั้งฉบับ มีความสัมพันธ์กันทางบวกทุกคู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .4812 ถึง .6311 แบบทดสอบชนิดสถานการณ์แต่ละด้านกับแบบทดสอบชนิดข้อความทั้งฉบับ มีความสัมพันธ์กันทางบวกทุกคู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .5249 ถึง .6214 แบบทดสอบชนิดข้อความแต่ละด้านและทั้งฉบับกับแบบทดสอบรวมทั้งสองฉบับ มีความสัมพันธ์กันทางบวกทุกคู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .5260 ถึง .6918 แบบทดสอบชนิดสถานการณ์แต่ละด้านและทั้งฉบับกับแบบทดสอบรวมทั้งสองฉบับ มีความสัมพันธ์กันทางบวกทุกคู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .6145 ถึง .7529 และแบบทดสอบชนิดข้อความทั้งฉบับกับแบบทดสอบชนิดสถานการณ์ทั้งฉบับ มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .6572

4.7 คะแนนเกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบทดสอบแต่ละฉบับ

ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากแบบทดสอบแต่ละฉบับ และรวมทั้งสองฉบับ มาสร้างเกณฑ์ปกติ ซึ่งเป็นเกณฑ์ท้องถิ่น (Local Norms) โดยสร้างเป็นเกณฑ์ปกติในรูปของคะแนนที่ปกติ (Normalized T - Score)

4.7.1 คะแนนที่ปกติที่คำนวณได้ในตอนต้นนั้นยังไม่ต่อเนื่องกันอย่างสม่ำเสมอ และคะแนนที่ได้ยังไม่ครอบคลุมคะแนนทั้งหมด ดังนั้นในการสร้างเกณฑ์ปกติจึงขยายขอบเขต โดยอาศัยแนวโน้มของการทดลองให้กว้างออกไป จนครอบคลุมคะแนนทุกคะแนนของแบบทดสอบแต่ละฉบับ พร้อมทั้งปรับตัวเลขเหล่านั้นได้สม่ำเสมอติดต่อกัน ซึ่งกระทำโดยนำคะแนนดิบและคะแนนที่ปกติที่คำนวณได้มาจัดกราฟเป็นคู่ ๆ แล้วลากเส้นตรงให้ผ่านจุดนั้น ๆ ให้มากที่สุด จากนั้นจึงอ่านคะแนนดิบให้เป็นคะแนนที่ปกติจากเส้นกราฟนั้น เพื่อให้เป็นเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญู-

กตเวทีแต่ละฉบับ

4.7.2 การแปลผลคะแนนในแต่ละด้าน เมื่อสามารถวัดได้ว่านักเรียนคนใด

ได้คะแนนที่ปกติเท่าใดแล้ว ให้ตัดสินตามเกณฑ์ดังนี้ (ชวาล แพทย์กุล 2520 : 54)

ตั้งแต่ T 65 หรือสูงกว่า แปลว่า มีจริยธรรมด้านนั้นสูงมาก

ตั้งแต่ T 55 - T 65 แปลว่า มีจริยธรรมด้านนั้นสูง

ตั้งแต่ T 45 - T 55 แปลว่า มีจริยธรรมด้านนั้นพอใช้

เฉพาะ T 50 . แปลว่า มีจริยธรรมด้านนั้นในระดับปานกลางของกลุ่ม

ตั้งแต่ T 35 - T 45 แปลว่า มีจริยธรรมด้านนั้นต่ำ

ตั้งแต่ T 35 และต่ำกว่า แปลว่า มีจริยธรรมด้านนั้นต่ำมาก

ถ้าผู้สอบได้คะแนนตรงจุดแบ่งพอดี คือ T 35, T 45, T 55 และ T 65 แล้วให้เลื่อนผู้สอบนั้นไปอยู่ในกลุ่มสูงถัดไปเสมอ เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบแต่ละฉบับ ดังแสดงไว้ในตาราง 30, 31, 32, 33 และ 34

ตาราง 30 เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูที่ขนิคข้อสอบ

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ		
	x_1	x_2	x_3
25	66	67	66
24	63	65	63
23	60	62	61
22	58	59	58
21	55	57	56
20	53	55	54
19	50	52	52
18	48	49	49

ตาราง 30 (ต่อ)

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ		
	x_1	x_2	x_3
17	46	47	47
16	43	44	45
15	42	42	43
14	38	39	40
13	36	37	38
12	33	34	36
11	31	32	34
10	28	29	31
9	26	27	29
8	23	25	27
7	21	22	25
6	19	19	22
5	16	17	20
4	14	15	18
$\bar{x}$	18.6360	19.3520	18.7976
S	3.7817	4.3724	4.1723
N	662	662	662
r_{tt}	.7494	.8057	.7686

จากตาราง 30 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดจริยธรรม ด้านความกตัญญูทเวทีชนิดข้อความในรูปคะแนนที่ปกติมีหีสัยดังนี้ แบบทดสอบด้านความกตัญญูทเวทีต่อบุคคลตั้งแต่ T 14 ถึง T 66 แบบทดสอบด้านความกตัญญูทเวทีต่อสัตว์ ตั้งแต่ T 15 ถึง T 67 และแบบทดสอบด้านความกตัญญูทเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ T 18 ถึง T 66

ตาราง 31 เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีชนิดสถานการณ์

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ		
	Y_1	Y_2	Y_3
50	64	65	65
49	62	64	63
48	61	62	62
47	59	61	60
46	57	60	58
45	56	58	57
44	54	57	56
43	52	56	54
42	51	55	53
41	49	53	51
40	47	52	50
39	46	51	49
38	45	50	48
37	43	48	46
36	41	47	44
35	40	46	42

ตาราง 31 (ต่อ)

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ		
	Y_1	Y_2	Y_3
34	38	45	41
33	37	43	39
32	35	42	38
31	34	41	37
30	32	39	35
29	30	38	34
28	29	37	32
27	27	36	31
26	26	34	29
25	24	33	28
24	22	32	27
23	21	31	25
22	19	29	23
21	18	28	22
20	16	27	20
19	15	26	19
18	13	25	18
17	12	23	16
16	10	22	15
15	8	21	14
14	7	19	12
13	5	18	10

ตาราง 31 (ต่อ)

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ		
	Y_1	Y_2	Y_3
12	4	17	9
$\bar{x}$	40.7795	37.6511	38.3314
s	5.8213	7.0441	6.3185
N	662	662	662
r_{tt}	.7189	.7941	.7082

จากตาราง 31 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดจริยธรรม ด้านความกตัญญูทเวทีชนิตสถานการณในรูปคะแนนที่ปกติมีพิสัยดังนี้ แบบทดสอบด้านความกตัญญูทเวทีคอบุคคล มีพิสัยตั้งแต่ T 4 ถึง T 64 แบบทดสอบด้านความกตัญญูทเวทีคอสัตว์ มีพิสัยตั้งแต่ T 17 ถึง T 65 และแบบทดสอบด้านความกตัญญูทเวทีคอสถาบันและสิ่งแวดลอม มีพิสัยตั้งแต่ T 9 ถึง T 65

ตาราง 32 เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีชนิตข้อความ รวมทั้งฉบับ

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ	คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ
74	66	72	64
73	65*	71	63

ตาราง 32 (ต่อ)

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ	คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ
70	62	48	40
69	61	47	39
68	60	46	38
67	59	45	37
66	58	44	36
65	57	43	35
64	56	42	34
63	55	41	33
62	54	40	32
61	53	39	31
60	52	38	30
59	51	37	29
58	50	36	28
57	49	35	27
56	48	34	26
55	47	33	25
54	46	32	24
53	45	31	23
52	44	30	22
51	43	29	20
50	42	28	19
49	41	27	18

ตาราง 32 (ต่อ)

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ	คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ
26	17	20	12
25	17	$\bar{X}$	56.8731
24	16	S	9.1874
23	14	N	662
22	13	r_{tt}	.8585
21	12		

จากตาราง 32 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดจริยธรรม
ด้านความกตัญญูตเวทีชนิตข้อความรวมทั้งฉบับ จำนวน 75 ข้อ มีหีสัยตั้งแต่ T 22 ถึง T 66

ตาราง 33 เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อเวทียุทธศาสตร์ด้านการร่วมทั้งฉบับ

คะแนนดิบ	เกณฑ์ปกติ	คะแนนดิบ	เกณฑ์ปกติ
149	71	127	56
148	70	126	56
147	69	125	55
146	69	124	55
145	68	123	54
144	68	122	53
143	67	121	52
142	67	120	51
141	66	119	51
140	65	118	50
139	64	117	49
138	64	116	49
137	63	115	48
136	62	114	48
135	62	113	47
134	61	112	46
133	60	111	45
132	60	110	45
131	59	109	44
130	54	108	43
129	58	107	43
128	57	106	42

ตาราง 33 (ต่อ)

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ	คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ
405	41	89	31
104	41	88	30
103	40	87	30
102	40	86	29
101	39	85	29
100	38	84	28
99	38	83	27
98	37	82	26
97	37	81	26
96	36	80	25
95	35	79	24
94	34	78	23
93	34	$\bar{X}$	118.3535
92	33	S	15.5647
91	32	N	662
90	31	r_{tt}	.8689

จากตาราง 33 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดจริยธรรม
ด้านความกตัญญูต่อเวทีชนิศถานการณ์ร่วมทั้งฉบับ จำนวน 75 ข้อ มีพิสัยตั้งแต่ T 23 ถึง T 71

ตาราง 34 เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวที่รวมทั้งสองฉบับ

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ	คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ
218-219	73	174-175	50
216-217	72	172-173	49
214-215	71	170-171	48
212-213	70	168-169	47
210-211	69	166-168	46
208-209	68	164-165	45
206-207	67	162-163	44
204-205	66	160-161	43
202-203	65	158-159	42
200-201	64	156-157	41
198-199	62	154-155	40
196-197	61	152-153	39
194-195	60	150-151	38
192-193	59	148-149	37
190-191	58	146-147	36
188-189	57	144-145	35
186-187	56	142-143	34
184-185	55	140-141	33
182-183	54	138-139	32
180-181	53	136-137	31
178-179	52	134-135	30
176-177	51	132-133	29

ตาราง 34 (ต่อ)

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ	คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ
130-131	28	112-113	18
128-129	27	110-111	17
126-127	26	108-109	16
124-125	24	106-107	15
122-123	23	104-105	14
120-121	22	$\bar{X}$	175.2266
118-119	21	S	19.2782
116-117	20	N	662
114-115	19	r_{tt}	.8781

จากตาราง 34 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดจริยธรรม
ด้านความกตัญญูต่อเวทีกว้างทั้งสองฉบับ จำนวน 150 ข้อ มีพิสัยตั้งแต่ T 14 ถึง T 73

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทศเวที สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อหาคุณภาพแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทศเวทีที่สร้างขึ้น
3. เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) สำหรับตีความหมายของคะแนนจากผลการสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทศเวที

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2532 ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตภาษีเจริญ จำนวน 1,276 คน ใช้ในการทดลองเครื่องมือครั้งที่ 1 จำนวน 255 คน ครั้งที่ 2 จำนวน 359 คน และใช้ในการทดลองครั้งที่ 3 เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบทั้งสองฉบับ จำนวน 662 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทศเวทีชนิดข้อความ เป็นแบบทดสอบวัดความคิดเห็น ความรู้สึก และพฤติกรรม จำนวน 75 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง
2. แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทศเวทีชนิดสถานการณ์ เป็นแบบทดสอบวัดความคิดเห็น ความรู้สึก และพฤติกรรม จำนวน 75 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลมาทำการวิเคราะห์นั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินงานเป็นขั้นตอน ดังนี้

๑. 1. ติดต่อผู้บริหารโรงเรียนที่เลือกใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตนำแบบทดสอบไปสอบ และนัดหมายเวลาที่จะทำการสอบ
2. เตรียมแบบทดสอบให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนในแต่ละครั้ง วางแผนในการดำเนินการสอบ และผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอบเอง
3. อธิบายให้นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างเข้าใจวัตถุประสงค์ และผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการทำแบบทดสอบ
4. อธิบายให้นักเรียนผู้เข้าสอบทุกคนเข้าใจวิธีทำแบบทดสอบและวิธีตอบแบบทดสอบ ก่อนลงมือทำแบบทดสอบ
5. นำผลการสอบมาวิเคราะห์เป็นรายข้อ และทั้งฉบับ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ครั้ง ดังนี้
 - 5.1 การทดสอบครั้งที่ 1 เพื่อวิเคราะห์ ปรับปรุง และคัดเลือกข้อสอบ
 - 5.2 การทดสอบครั้งที่ 2 เพื่อวิเคราะห์ และคัดเลือกข้อสอบ
 - 5.3 การทดสอบครั้งที่ 3 เพื่อวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบทดสอบในด้าน อำนาจจำแนก ความเชื่อมั่น ความเที่ยงตรง และเพื่อสร้างเกณฑ์ปกติ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีทั้งสองฉบับ ที่ได้จากการทดสอบครั้งที่ 1 สรุปได้ดังนี้

แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีชนิดข้อความ จำนวน 120 ข้อ ด้านละ 40 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .7454 ถึง 9.5561 ไม่ผ่านเกณฑ์ 2 ข้อ ซึ่งแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้ คือ แบบทดสอบด้านความกตัญญูทเวทีต่อบุคคลมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .7454 ถึง 9.5561 ไม่ผ่านเกณฑ์ 3 ข้อ แบบทดสอบด้านความกตัญญูทเวทีต่อสัตว์มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.7968 ถึง 8.8870 ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ และแบบทดสอบด้านความกตัญญูทเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อมมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.8773 ถึง 8.3824 ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ

แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีชินิศฐานการณจำนวน 120 ข้อ ด้านละ 40 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .3463 ถึง 14.8720 ไม่ผ่านเกณฑ์ 4 ข้อ ซึ่งแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้ คือ แบบทดสอบด้านความกตัญญูทเวทีต่อบุคคลมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.3352 ถึง 10.2082 ไม่ผ่านเกณฑ์ 1 ข้อ แบบทดสอบด้านความกตัญญูทเวทีต่อสัตว์มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .8297 ถึง 11.7649 ไม่ผ่านเกณฑ์ 2 ข้อ และแบบทดสอบด้านความกตัญญูทเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อมมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .3463 ถึง 14.8720 ไม่ผ่านเกณฑ์ 1 ข้อ

2. ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีทั้งสองฉบับ ที่ได้จากการทดสอบครั้งที่ 2 สรุปได้ดังนี้

แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีชินิศข้อความ ซึ่งได้จากการคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงและอยู่ในเกณฑ์จากการทดลองสอบครั้งที่ 1 จำนวน 90 ข้อ ด้านละ 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 3.0479 ถึง 9.6642 ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ ซึ่งแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้คือ แบบทดสอบด้านความกตัญญูทเวทีต่อบุคคลมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 3.1892 ถึง 9.6642 แบบทดสอบด้านความกตัญญูทเวทีต่อสัตว์มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 3.8763 ถึง 8.9306 และแบบทดสอบด้านความกตัญญูทเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อมมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 3.0479 ถึง 9.2689

แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีชินิศฐานการณ ซึ่งได้จากการคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงและอยู่ในเกณฑ์จากการทดลองสอบครั้งที่ 1 จำนวน 90 ข้อ ด้านละ 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.0014 ถึง 10.7030 ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ ซึ่งแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้คือ แบบทดสอบด้านความกตัญญูทเวทีต่อบุคคลมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.0014 ถึง 10.7030 แบบทดสอบด้านความกตัญญูทเวทีต่อสัตว์มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.0492 ถึง 9.4388 และแบบทดสอบด้านความกตัญญูทเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อมมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 5.9040 ถึง 9.8719

3. ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีทั้งสองฉบับ ที่ได้จากการทดลองสอบครั้งที่ 3 สรุปได้ดังนี้

แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีชินิศข้อความ ซึ่งได้จากการคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงและอยู่ในเกณฑ์จากการทดลองสอบครั้งที่ 2 จำนวน 75 ข้อ ด้านละ 25 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 4.9476 ถึง 14.7150 ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ ซึ่งแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้คือ แบบทดสอบด้านความกตัญญูทเวทีต่อบุคคลมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 5.4716 ถึง 14.7150 แบบ

ทดสอบด้านความกตัญญูทเวทีต่อสัตว์มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 5.6544 ถึง 12.4874 และแบบทดสอบด้านความกตัญญูทเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อมมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 4.9476 ถึง 10.2871

แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีชนิดสถานการณ์ ซึ่งได้จากการคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงและอยู่ในเกณฑ์จากการทดลองสอบครั้งที่ 2 จำนวน 75 ข้อ ด้านละ 25 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 4.8068 ถึง 13.0829 ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ ซึ่งแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้คือ แบบทดสอบด้านความกตัญญูทเวทีต่อบุคคลมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 4.8068 ถึง 10.9919 แบบทดสอบด้านความกตัญญูทเวทีต่อสัตว์มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 5.0692 ถึง 13.0829 และแบบทดสอบด้านความกตัญญูทเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อมมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 6.7535 ถึง 11.9252

4. ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดสอบครั้งที่ 3 ได้คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งสองฉบับเป็นรายด้าน รวมทั้งฉบับ และรวมทั้งสองฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นดังนี้

ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีชนิดข้อความ ด้านความกตัญญูทเวทีต่อบุคคล ด้านความกตัญญูทเวทีต่อสัตว์ ด้านความกตัญญูทเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อม และรวมทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ .7494, .8057, .7687 และ .8585 ตามลำดับ ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีชนิดสถานการณ์ ด้านความกตัญญูทเวทีต่อบุคคล ด้านความกตัญญูทเวทีต่อสัตว์ ด้านความกตัญญูทเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อม และรวมทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ .7189, .7941, .7082 และ .8689 ตามลำดับ และความเชื่อมั่นของแบบทดสอบรวมทั้งสองฉบับ มีค่าเท่ากับ .8781

5. ค่าความเที่ยงตรงเชิงสภาพของแบบทดสอบ หาค่าความเที่ยงตรงเชิงสภาพของแบบทดสอบทั้งสองฉบับเป็นรายด้าน รวมทั้งฉบับ และรวมทั้งสองฉบับ โดยหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนผลการสอบครั้งที่ 3 กับคะแนนจากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน ซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาและเพื่อนร่วมชั้นเป็นผู้สังเกต โดยใช้สูตรของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ผลปรากฏว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความเที่ยงตรงเชิงสภาพของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีชนิดข้อความ ด้านความกตัญญูทเวทีต่อบุคคล ด้านความกตัญญูทเวทีต่อสัตว์ ด้านความกตัญญูทเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อม และรวมทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ .5810, .5321, .6020 และ .6740 ตามลำดับ และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์ของความเที่ยงตรงเชิงสภาพของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีชนิดสถาน การณ์ ด้านความกตัญญูทเวทีต่อบุคคล ด้านความกตัญญูทเวทีต่อสัตว์ ด้านความกตัญญูทเวทีต่อสถาบัน และสิ่งแวดล้อม และรวมทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .5899, .4718, .5929 และ .6597 ตามลำดับ และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความเที่ยงตรงเชิงสภาพของ แบบทดสอบรวมทั้งสองฉบับมีค่าเท่ากับ .6982

6. ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบ หากค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ของแบบทดสอบทั้งสองฉบับเป็นรายด้าน รวมทั้งฉบับ และรวมทั้งสองฉบับ โดยใช้เทคนิคกลุ่มที่รู้จัก อยู่แล้ว (Known Group Technique) ผลปรากฏว่า ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบ ทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีชนิดข้อความ ด้านความกตัญญูทเวทีต่อบุคคล ด้านความ กตัญญูทเวทีต่อสัตว์ ด้านความกตัญญูทเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อม และรวมทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 11.5525, 11.7056, 10.8420 และ 16.0330 ตามลำดับ และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีชนิด สถานการณ์ ด้านความกตัญญูทเวทีต่อบุคคล ด้านความกตัญญูทเวทีต่อสัตว์ ด้านความกตัญญูทเวที ต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อม และรวมทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 19.6376, 12.9530, 13.7079 และ 17.6206 ตามลำดับ และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า และค่าความเที่ยงตรงเชิง โครงสร้างของแบบทดสอบรวมทั้งสองฉบับ มีค่าเท่ากับ 21.3660

7. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบในแต่ละด้านของแบบทดสอบวัดจริยธรรม ด้านความกตัญญูทเวทีแต่ละฉบับ มีค่าเป็นบวกทุกค่า โดยแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญู ทเวทีชนิดข้อความมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .3650 ถึง .4799 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีชนิดสถานการณ์ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .4623 ถึง .5385 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบ แต่ละด้านกับแบบทดสอบทั้งฉบับ มีค่าเป็นบวกทุกค่า โดยแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวที ชนิดข้อความมีค่าตั้งแต่ .7341 ถึง .7621 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แบบทดสอบวัดจริยธรรม ด้านความกตัญญูทเวทีชนิดสถานการณ์ มีค่าตั้งแต่ .7934 ถึง .8399 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

8. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีชนิด ข้อความกับแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีชนิดสถานการณ์ มีค่าเป็นบวกทุกค่า โดย

แบบทดสอบแต่ละด้าน ระหว่างแบบทดสอบสองฉบับ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .3741 ถึง .5937 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีชินิตข้อความแต่ละด้านและทั้งฉบับกับแบบทดสอบรวมทั้งสองฉบับ มีค่าเป็นบวกทุกคู่ โดยมีค่าตั้งแต่ .5260 ถึง .6918 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีชินิตสถานการณ์แต่ละด้านและทั้งฉบับกับแบบทดสอบรวมทั้งสองฉบับมีค่าเป็นบวกทุกคู่ โดยมีค่าตั้งแต่ .6145 ถึง .7529 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีชินิตข้อความทั้งฉบับกับแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีชินิตสถานการณ์ทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ .6572

9. เกณฑ์ปกติ ผู้วิจัยได้สร้างเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบแต่ละด้าน รวมแต่ละฉบับ และรวมทั้งสองฉบับ ในรูปคะแนนที่ปกติ (Normalized T - Score) ผลปรากฏดังนี้ แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีชินิตข้อความ ด้านความกตัญญูทเวทีต่อบุคคลมีช่วงคะแนนที่อยู่ระหว่าง T 14 ถึง T 66 ด้านความกตัญญูทเวทีต่อสัตว์มีช่วงคะแนนที่อยู่ระหว่าง T 15 ถึง T 67 ด้านความกตัญญูทเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อมมีช่วงคะแนนที่อยู่ระหว่าง T 18 ถึง T 66 รวมทั้งฉบับมีช่วงคะแนนที่อยู่ระหว่าง T 12 ถึง T 66 แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีชินิตสถานการณ์ด้านความกตัญญูทเวทีต่อบุคคลมีช่วงคะแนนที่อยู่ระหว่าง T 4 ถึง T 64 ด้านความกตัญญูทเวทีต่อสัตว์มีช่วงคะแนนที่อยู่ระหว่าง T 17 ถึง T 65 ด้านความกตัญญูทเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อมมีช่วงคะแนนที่อยู่ระหว่าง T 9 ถึง T 65 รวมทั้งฉบับมีช่วงคะแนนที่อยู่ระหว่าง T 23 ถึง T 71 และแบบทดสอบรวมทั้งสองฉบับมีช่วงคะแนนที่อยู่ระหว่าง T 14 ถึง T 73

อภิปรายผล

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือ ต้องการสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรม ด้านความกตัญญูคนเวทีที่มีคุณภาพ ซึ่งอภิปรายได้ดังนี้

1. ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ

จากการทดสอบครั้งที่ 1 แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูคนเวทีชนิดข้อความจำนวน 120 ข้อ ด้านละ 40 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .7454 ถึง 9.5561 ข้อสอบมีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ 2 ข้อ แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูคนเวทีชนิดสถานการณ์ จำนวน 120 ข้อ ด้านละ 40 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .3463 ถึง 14.8720 ข้อสอบมีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ 4 ข้อ ทั้งนี้เพราะความกำกวมของภาษาเป็นสำคัญ และเนื่องจากการทดสอบในครั้งที่ 1 ใช้เวลาในการสอบนานเกินไป ทำให้ผู้ตอบเบื่อก่อน ประทับใจเป้าหมายของผู้วิจัยต้องการจำนวนข้อสอบที่มีคุณภาพในแต่ละฉบับ ด้านละ 25 ข้อ ดังนั้นในการคัดเลือกและรวบรวมเป็นฉบับใหม่ ผู้วิจัยจึงคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงและอยู่ในเกณฑ์ไว้ด้านละ 30 ข้อ รวมฉบับละ 90 ข้อ แล้วนำไปทดสอบครั้งที่ 2

ค่าอำนาจจำแนกจากการทดสอบครั้งที่ 2 แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูคนเวทีชนิดข้อความ จำนวน 90 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 3.0479 ถึง 9.6642 ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูคนเวทีชนิดสถานการณ์ จำนวน 90 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.0014 ถึง 10.7030 ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ ข้อสอบเกือบทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนกสูงกว่าการทดสอบครั้งที่ 1 ทั้งนี้แสดงว่าข้อสอบได้รับการปรับปรุงดีขึ้น และกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนเพิ่มขึ้นจากการทดสอบในครั้งที่ 1 มีเพียงบางข้อซึ่งเป็นส่วนน้อยที่มีค่าอำนาจจำแนกต่ำลงกว่าการทดสอบครั้งที่ 1 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงกลุ่มตัวอย่างใหม่ ดังนั้นเพื่อความเหมาะสมของเวลาที่ใช้สอบมากยิ่งขึ้น และเป็นไปตามเป้าหมาย ในการคัดเลือกและรวบรวมเป็นแบบทดสอบฉบับใหม่ ผู้วิจัยจึงตัดข้อคำถามที่วัดพฤติกรรมซ้ำกันหรือมีความหมายคล้าย ๆ กันออกและคัดเลือกข้อที่มีอำนาจจำแนกสูงไว้ด้านละ 25 ข้อ รวมฉบับละ 75 ข้อ แล้วนำไปทดสอบครั้งที่ 3

ค่าอำนาจจำแนกจากการทดสอบครั้งที่ 3 แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูคนเวทีชนิดข้อความ จำนวน 75 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 4.9476 ถึง 14.7150 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์

ของเอดเวิร์ด (Edwards. 1957 : 153) ที่กำหนดค่าอำนาจจำแนก (τ) ที่ดี ควรมีค่าตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป จึงแสดงให้เห็นว่ากลุ่มสูงและกลุ่มต่ำมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในแต่ละข้อคำถามนั้น ๆ จะเห็นได้ว่าการทดสอบครั้งที่ 3 นี้มีค่าอำนาจจำแนกสูงกว่าการทดสอบครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ทั้งนี้เป็นเพราะข้อสอบได้ผ่านการปรับปรุงในครั้งที่ 1 และคัดเลือกเฉพาะข้อสอบที่มีคุณภาพจากการทดสอบครั้งที่ 2 แล้ว ประกอบกับกลุ่มตัวอย่างมีขนาดใหญ่ขึ้น จึงทำให้ได้ค่าอำนาจจำแนกที่ดีขึ้น ซึ่งค่าอำนาจจำแนกที่ได้มีค่าใกล้เคียงกันกับแบบทดสอบวัดคุณธรรมจริยธรรมมีองค์แปดด้านปัญญา ซึ่งสร้างโดย วุฒิรินทร์ เหมกว่าเก่า ที่พบว่าค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบมีค่าตั้งแต่ 3.743 ถึง 13.779 (วุฒิรินทร์ เหมกว่าเก่า. 2530 : 99) และยังมีค่าใกล้เคียงกับแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งสร้างโดย นิตา คำนวณวิริยะกุล ที่พบว่าค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบมีค่าตั้งแต่ 2.10 ถึง 17.22 (นิตา คำนวณวิริยะกุล. 2527 : 96) จึงกล่าวได้ว่าแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทวดที่สร้างขึ้นทั้งสองฉบับมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อเชื่อถือได้

2. ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

ผู้วิจัยได้หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทวดที่ทั้งสองฉบับ โดยแยกหาเป็นรายด้าน รวมทั้งฉบับ และรวมทั้งสองฉบับโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) จากการทดสอบครั้งที่ 1 แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทวดที่ชนิดข้อความ จำนวน 120 ข้อ ปรากฏว่ามีค่าความเชื่อมั่นเป็นรายด้านตั้งแต่ .7065 ถึง .8227 รวมทั้งฉบับเท่ากับ .9185 แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทวดที่ชนิดสถานการณ์ จำนวน 120 ข้อ ปรากฏว่ามีค่าความเชื่อมั่นเป็นรายด้านตั้งแต่ .8409 ถึง .9161 รวมทั้งฉบับเท่ากับ .9287 และแบบทดสอบรวมทั้งสองฉบับ จำนวน 240 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9314 การทดสอบครั้งที่ 2 แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทวดที่ชนิดข้อความ จำนวน 90 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเป็นรายด้านตั้งแต่ .7358 ถึง .8178 รวมทั้งฉบับเท่ากับ .8815 แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทวดที่ชนิดสถานการณ์ จำนวน 90 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเป็นรายด้านตั้งแต่ .7659 ถึง .8486 รวมทั้งฉบับเท่ากับ .8976 และแบบทดสอบรวมทั้งสองฉบับ จำนวน 180 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9175 และการทดสอบครั้งที่ 3 แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทวดที่ชนิดข้อความ จำนวน 75 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นรายด้านตั้งแต่ .7497 ถึง .8057 รวมทั้งฉบับ

เท่ากับ .8585 แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูตเวทีที่ชนิดสถานการณ จำนวน 75 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นรายด้านตั้งแต่ .7082 ถึง .7941 รวมทั้งฉบับเท่ากับ .8689 และแบบทดสอบรวมทั้งสองฉบับ จำนวน 150 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8781 เมื่อพิจารณาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งสองฉบับจากการทดสอบสามครั้ง จะเห็นว่าค่าความเชื่อมั่นจากการทดสอบครั้งที่ 3 ต่ำกว่าครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากความแปรปรวนของคะแนนจากแบบทดสอบทั้งสองฉบับลดลง ในขณะที่ความแปรปรวนรายข้อมีค่าใกล้เคียงกัน และอาจเป็นผลมาจากจำนวนข้อของแบบทดสอบลดลงจึงมีผลทำให้ค่าความเชื่อมั่นต่ำลง (Ebel. 1980 : 82) แต่ถึงอย่างไรก็ตามค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งสองฉบับก็ยังมีค่าสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และอาจกล่าวได้ว่าแบบทดสอบทั้งสองฉบับมีค่าความเชื่อมั่นสูงอย่างเชื่อถือได้ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับแบบทดสอบคุณธรรมด้านสังกตวัตถุ 4 ซึ่งสร้างโดย ไสว ข้อมงคณกุลม มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ .609 ถึง .890 (ไสว ข้อมงคณกุลม. 2528 : 79) แบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ซึ่งสร้างโดย มลิวัลย์ บำรุงการ มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ .628 ถึง .881 (มลิวัลย์ บำรุงการ. 2531 : 115) แบบทดสอบมาตรฐานต่างประเทศ เช่น The Defining Issues Test ซึ่งสร้างโดย Rest มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ .62 ถึง .81 (Rest. 1974 : 241) California Test of Personality ซึ่งสร้างโดย Thorpe มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ .59 ถึง .83 (Thorpe. 1953) และ Edward's Personal Preference Scheduling ซึ่งสร้างโดย Edwards มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ .60 ถึง .87 (Edwards. 1957)

3. ความเที่ยงตรงตามสภาพของแบบทดสอบ

ผู้วิจัยได้หาความเที่ยงตรงตามสภาพของแบบทดสอบทั้งสองฉบับ โดยหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนผลการทดสอบกับคะแนนจากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน ซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาและเพื่อนร่วมชั้นเป็นผู้สังเกต ผลปรากฏว่า แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูตเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อม และรวมทั้งฉบับ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความเที่ยงตรงตามสภาพเท่ากับ .5810, .5321, .6020 และ .6740 ตามลำดับ แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูตเวทีที่ชนิดสถานการณ ด้านความกตัญญูตเวทีต่อบุคคล ด้านความกตัญญูตเวทีต่อสัตว์ ด้านความกตัญญูตเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อม และรวมทั้งฉบับ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความเที่ยงตรงตามสภาพเท่ากับ .5899, .4718, .5929 และ .6597 ตามลำดับ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความเที่ยงตรงตามสภาพ

ของแบบทดสอบรวมทั้งสองฉบับ มีค่าเท่ากับ .6982 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความเที่ยงตรงตามสภาพของแบบทดสอบทั้งสองฉบับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า แสดงว่าแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทดเวที่ทั้งสองฉบับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สามารถวัดระดับความกตัญญูทดเวที่ของนักเรียนได้ตรงตามสภาพความเป็นจริง ซึ่งสอดคล้องกับค่ากล่าวของครอนบาค (Cronbach.

1960 : 103-104) ที่ว่า แบบทดสอบที่แสดงได้ตรงตามสภาพของผู้เข้าสอบซึ่งสอดคล้องกับการให้คะแนนโดยการสังเกตของผู้เชี่ยวชาญแล้ว แบบทดสอบฉบับนี้ย่อมมีค่าความเที่ยงตรงตามสภาพสูง เนื่องจากข้อมูลทั้งสองได้จากการจัดกระทำในเวลาเดียวกัน จากการศึกษาแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ สร้างโดย วัฒนา สิงห์สัมฤทธิ์ มีค่าความเที่ยงตรงตามสภาพตั้งแต่ .507 ถึง .613 (วัฒนา สิงห์สัมฤทธิ์. 2527 : 79) แบบทดสอบมาตรฐานต่างประเทศ เช่น Heston Personal Adjustment Inventory สร้างโดย Heston มีค่าความเที่ยงตรงตามสภาพตั้งแต่ .26 ถึง .59 (Heston. 1949 : 27) และแบบทดสอบ Behavior in School Inventory สร้างโดย Youngman มีค่าความเที่ยงตรงตามสภาพเท่ากับ .53 (สรุชัย โกศิยะกุล. 2526 : 107 ; อ้างอิงมาจาก Youngman. n.d.) จะเห็นได้ว่าแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทดเวที่ทั้งสองฉบับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความเที่ยงตรงตามสภาพใกล้เคียงกับแบบทดสอบของบุคคลดังกล่าว จึงกล่าวได้ว่าแบบทดสอบที่สร้างขึ้นนี้มีคุณภาพด้านความเที่ยงตรงตามสภาพอย่างน่าเชื่อถือได้

4. ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบ

ผู้วิจัยได้หาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบทั้งสองฉบับเป็นรายคำาน รวมทั้งฉบับ และรวมทั้งสองฉบับ โดยใช้เทคนิคกลุ่มที่รู้จักอยู่แล้ว (Known Group Technique) ซึ่งกลุ่มรู้จักได้จากการเสนอชื่อจากอาจารย์ที่ปรึกษา และเพื่อนร่วมชั้นว่า เป็นผู้ที่มีจริยธรรมด้านความกตัญญูทดเวที่มาก หรือน้อยในแต่ละด้าน จากกลุ่มนักเรียนที่ได้พิจารณาคัดเลือกแล้วว่า เป็นกลุ่มที่มีจริยธรรมด้านความกตัญญูทดเวที่มาก หรือกลุ่มที่จริยธรรมด้านความกตัญญูทดเวที่น้อย และได้ตอบแบบทดสอบจากการทดสอบครั้งที่ 3 แล้ว นำคะแนนเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่มมาทดสอบความแตกต่าง โดยใช้ t-test ปรากฏว่า แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทดเวที่ชนิดข้อความ ด้านความกตัญญูทดเวที่ต่อบุคคล ด้านความกตัญญูทดเวที่ต่อสัตว์ ด้านความกตัญญูทดเวที่ต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อม และรวมทั้งฉบับ มีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างเท่ากับ 11.5525, 11.7056, 10.8420 และ 16.0330 ตาม

ลำดับ แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูตเวทีชนิดสถานการณ์ ด้านความกตัญญูตเวทีต่อบุคคล ด้านความกตัญญูตเวทีต่อสัตว์ ด้านความกตัญญูตเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อม และรวมทั้งฉบับ มีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างเท่ากับ 19.6376, 12.9530, 13.8089 และ 17.6260 ตามลำดับ และแบบทดสอบรวมทั้งสองฉบับมีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างเท่ากับ 21.3660 ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบทั้งสองฉบับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ซึ่งได้ผลสอดคล้องกับค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดคุณธรรมด้านสังกตวัตถุ 4 สร้างโดย ไสว ช่อมงคลอุดม มีค่าตั้งแต่ 10.071 ถึง 15.908 (ไสว ช่อมงคลอุดม. 2528 : 81) แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพประชาธิปไตย สร้างโดย สันติ สุขทรัพย์ แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพประชาธิปไตยชนิดข้อความ มีค่าตั้งแต่ 10.283 ถึง 13.804 แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพประชาธิปไตยชนิดสถานการณ์ มีค่าตั้งแต่ 16.921 ถึง 21.709 (สันติ สุขทรัพย์. 2528 : 117) จึงกล่าวได้ว่าแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูตเวทีทั้งสองฉบับที่สร้างขึ้น มีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างสูงอย่างเชื่อถือได้ และยังพบว่าค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูตเวทีชนิดสถานการณ์สูงกว่าแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูตเวทีชนิดข้อความ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูตเวทีชนิดข้อความนั้น เมื่อผู้ตอบอ่านข้อความแล้วจะเข้าใจได้ทันที ซึ่งง่ายต่อการแสสร้งที่จะตอบแต่ในทางดี แต่แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูตเวทีชนิดสถานการณ์ สามารถลวงผู้ตอบได้ดีกว่า เพราะผู้ตอบไม่สามารถเดาได้ว่าควรจะตอบในแนวใด จึงมักจะตอบตามความเป็นจริงมากกว่า

5. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูตเวทีชนิดข้อความแต่ละด้าน มีค่าตั้งแต่ .3650 ถึง .4799 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแต่ละด้านกับรวมทั้งฉบับ มีค่าตั้งแต่ .7341 ถึง .7621 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแต่ละด้านและรวมทั้งฉบับกับรวมทั้งสองฉบับ มีค่าตั้งแต่ .5260 ถึง .6918 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูตเวทีชนิดสถานการณ์แต่ละด้าน มีค่าตั้งแต่ .4623 ถึง .5385 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแต่ละด้านกับรวมทั้งฉบับ มีค่าตั้งแต่ .7934 ถึง .8399 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแต่ละด้านและรวมทั้งฉบับกับรวมทั้งสองฉบับ มีค่าตั้งแต่ .6145 ถึง .7529 จะเห็นได้ว่า

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบทดสอบทั้งสองฉบับ มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ซึ่งมีค่าใกล้เคียงกับแบบทดสอบวัดคุณธรรมด้านสิ่งแวดล้อม 4 สร้างโดย ไสว ช่อมงคลอุดม มีค่าตั้งแต่ .4656 ถึง .6119 (ไสว ช่อมงคลอุดม. 2528 : 84) แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพประชาธิปไตย สร้างโดย สันติ สุขทรัพย์ แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพประชาธิปไตยชนิดข้อความ มีค่าตั้งแต่ .335 ถึง .854 แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพประชาธิปไตยชนิดสถานการณ์มีค่าตั้งแต่ .669 ถึง .921 (สันติ สุขทรัพย์. 2528 : 117) และแบบทดสอบมาตรฐานต่างประเทศชื่อ The Adjustment Inventory สร้างโดย Bell เป็นแบบทดสอบวัดความสามารถทางการปรับตัวใน 4 ด้านใหญ่ ๆ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการปรับตัวด้านครอบครัวกับด้านสุขภาพมีค่าเท่ากับ .43 ด้านสุขภาพกับอารมณ์มีค่าเท่ากับ .53 (สรชัย โกศิยะกุล. 2526 : 108 ; อ้างอิงมาจาก Bell. n.d.) จากการวิเคราะห์พบว่าแบบทดสอบทุกด้านมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้อสอบที่สร้างขึ้นมีลักษณะข้อความหรือสถานการณ์ที่มีความหมายใกล้เคียงกัน และประกอบกับไม่ได้วิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อพิจารณาด้วยประกอบที่ร่วมกันก่อน แต่อย่างไรก็ตาม ผลการวิเคราะห์ก็ยังสอดคล้องกับคำกล่าวของ Gordon (ชมภู พิงธรรม. 2526 : 81 ; อ้างอิงมาจาก Gordon. 1978 : 19) ที่ว่า ค่าของคะแนนที่ออกมาในแต่ละคู่มีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูง แต่ก็สามารถวัดบุคลิกภาพในแต่ละด้านได้แตกต่างกันออกไปจริง ทั้งนี้เพราะตัวแปรเหล่านั้นเป็นผลมาจากองค์ประกอบเดียวกัน และสอดคล้องกับการศึกษาของ Heston จากแบบทดสอบมาตรฐานชื่อ Heston Personality Adjustment Inventory ที่ว่า ข้อคำถามในแต่ละข้อจะวัดคุณลักษณะกันคนละด้าน เพราะเป็นข้อสอบที่วัดคุณลักษณะพื้นฐานต่างกันออกไปแต่ละด้านอย่างแท้จริง แม้จะพบว่าคุณลักษณะพื้นฐานบางด้านมีสหสัมพันธ์ก็ตาม แต่มิได้หมายความว่าข้อคำถามบางข้อจะวัดคุณลักษณะพื้นฐานได้มากกว่าหนึ่งด้าน (Heston : 1949) ส่วนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบแต่ละด้านกับรวมทั้งฉบับ และค่าสัมประสิทธิ์ระหว่างแบบทดสอบแต่ละด้านและรวมทั้งฉบับกับรวมทั้งสองฉบับ มีค่าเป็นบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติค่อนข้างสูงมากนั้น แสดงว่า แบบทดสอบแต่ละด้านและรวมแต่ละฉบับของแบบทดสอบทั้งสองฉบับวัดองค์ประกอบใหญ่เดียวกันคือ จริยธรรมด้านความกตัญญูแก่เวท

6. เกณฑ์ปกติ

ผู้วิจัยได้สร้างเกณฑ์ปกติในรูปของคะแนนที่ปกติ (Normalized T - Score) เพื่อใช้เปรียบเทียบระดับของจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวที จากคะแนนดิบของแบบทดสอบแต่ละด้าน และรวมแต่ละฉบับ เนื่องจากการกระจายของคะแนนไม่ครอบคลุมทุกช่วง ในการสร้างคะแนนเกณฑ์ปกติ จึงต้องขยายขอบเขตของคะแนนดิบในบางช่วงของคะแนน

การประเมินผลการสอบ ถ้าต้องการทราบระดับจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีของนักเรียน เป็นรายบุคคลว่าอยู่ในเกณฑ์สูง-ต่ำเพียงใด ให้พิจารณาเกณฑ์ดังนี้ (ชวาล แพรัตกุล. 2520 : 53)

ตั้งแต่ T 65 และสูงกว่า	แปลว่า มีจริยธรรมด้านนั้นสูงมาก
ตั้งแต่ T 55 - T 65	แปลว่า มีจริยธรรมด้านนั้นสูง
ตั้งแต่ T 45 - T 55	แปลว่า มีจริยธรรมด้านนั้นปานกลาง
เฉพาะที่ T 50	แปลว่า มีจริยธรรมด้านนั้นในระดับปานกลางของกลุ่ม
ตั้งแต่ T 35 - T 45	แปลว่า มีจริยธรรมด้านนั้นต่ำ
ตั้งแต่ T 35 และต่ำกว่า	แปลว่า มีจริยธรรมด้านนั้นต่ำมาก

ถ้าผู้สอบได้คะแนนตรงจุดแบ่งพอดีคือ T 35, T 55 และ T 65 ให้เลื่อนขึ้นไปอยู่ในกลุ่มที่สูงถัดไปเสมอ

ดังนั้นถ้ามีผู้สอบแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีต่อบุคคลชนิดข้อความได้คะแนนดิบ 20 คะแนน จะตรงกับ T 53 จัดว่ามีจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีต่อบุคคลปานกลาง ถ้ามีผู้สอบแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีต่อสัตว์ชนิดสถานการณ ได้คะแนนดิบ 23 คะแนน จะตรงกับ T 17 จัดว่ามีจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีต่อสัตว์ต่ำมาก ถ้ามีผู้สอบแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีชนิดข้อความ ได้คะแนนดิบทั้งฉบับ 60 คะแนน จะตรงกับ T 68 จัดว่ามีจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีสูงมาก และถ้ามีผู้สอบแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีชนิดสถานการณ ได้คะแนนดิบทั้งฉบับ 100 คะแนน จะตรงกับ T 38 จัดว่ามีจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีต่ำ

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัยได้แนวความคิดที่จะเสนอแนะไว้ดังนี้

1 การวิจัยครั้งนี้ ประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตภาษีเจริญ เท่านั้น ดังนั้น ในการนำแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญู กตเวที ไปใช้กับนักเรียนระดับอื่นหรือประชากรที่แตกต่างออกไปควรหาเกณฑ์ปกติใหม่สำหรับการแปลผลคะแนนจากการสอบวัด

2 แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญู กตเวที สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในด้านการแนะแนว การบริหารการศึกษา และการวิจัย ในการสอบวัดควรใช้แบบทดสอบทั้งสองฉบับประกอบกัน และควรใช้ควบคู่กับการสังเกต การสัมภาษณ์ตัวนักเรียนด้วย จะช่วยให้สามารถวินิจฉัยเคราะห์นักเรียนได้ถูกต้อง และเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น

3 ควรสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญู กตเวที โดยใช้รูปแบบข้อคำถามในลักษณะอื่น ๆ เช่น ชนิดสถานการณ์รูปภาพ หรือแบบมาตราวัดอันดับ (Rating Scale) เป็นต้น เพื่อประโยชน์ในการเลือกใช้ให้เหมาะสมมากขึ้น และในการสร้างตัวเลือกของแต่ละสถานการณ์สมมุติ นั้น ควรได้มาจากแนวคิดของนักเรียนในระดับที่เราต้องการ โดยการสร้างสถานการณ์ แล้วนำไปให้นักเรียนตอบก่อน จึงนำแนวตอบของนักเรียนมาสร้างเป็นตัวเลือก เพราะจะทำให้ได้ตัวเลือกที่ใกล้เคียงกับการตัดสินใจการกระทำของนักเรียนมากที่สุด

મગ્નિયમ સ્ત્રોત

บรรณานุกรม

การศาสนา, กรม กองวัฒนธรรม. ศีลธรรมและวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2521.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 6.

กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษาจำกัด, 2529.

จีระ เจริญสุขวิมล. การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดนครปฐม. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.

จ. ฉลวยศรี เมีใจเย็น. การทดลองใช้การสังเกตพบาทสมมติเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีของเด็กชั้นประถมปีที่ 5. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.

จ. ชม ภูมิภาค. ชุดการศึกษาเพื่อคุณธรรม. กรุงเทพฯ : สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย, 2525.

ชมภู พึ่งธรรม. การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความเป็นผู้นำ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เขตการศึกษา 3 กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.

ชวาล แพร์ตกุล. คู่มือดำเนินการสอบแบบทดสอบมาตรฐานความถนัดทางการเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2520

ชำเลื่อง วุฒิจันทร์. หลักการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2524.

ชูศรี วงศ์รัตนะ. สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล, 2525.

เชิดศักดิ์ ไชวาสินธ์. การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.

ฐานวุฒโต ภิกขุ. "มงคลสูตรสูตรแห่งความสำเร็จ มีความกตัญญูทเวที," กัลยาณมิตร. 2(22) :

ดวงเคื่อน พันธมนาวิน. พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 2 จิตวิทยา จริยธรรมและจิตวิทยาภาษา.

กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2524.

ดวงเคื่อน พันธมนาวิน และคนอื่น ๆ. จริยธรรมของเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ : การศาสนา, 2520.

ดวงเคื่อน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจณปัจจนิก. รายงานการวิจัยเรื่องจริยธรรมของเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.

* นิดา คำนวณวิริยะกุล. การสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.

บังอร ภูวภิรมย์ขวัญ. สถิติประยุกต์ทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ทวีกิจการพิมพ์, 2523.

* เบญจรัตน์ จารุรัตน์จามร. การสร้างแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดพิษณุโลก. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.

| พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน, 2493.

| พระพยอม กลฺยาณ. บุญมนุษย์. กรุงเทพฯ : การพิมพ์พระนคร, 2529.

พระราชวรมนี. พจนานุกรมพุทธศาสตร์. กรุงเทพฯ : ด้านสุทธการพิมพ์, 2528.

| พุทธศาสนิก. "โลกอาจรอดได้แม้เพราะกัณฐกคเณที," ชุมนุมข้อคิดอิสระของพุทธศาสนิก. กรุงเทพฯ : กองตำราคณะธรรมทาน, 2499.

* มลิวัลย์ บำรุงการ. การสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. ถ่ายเอกสาร.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ทวีกิจการพิมพ์, 2524.

_____. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร, 2526.

1. ลัดดาวัลย์ พรศรีสมุทร และวิลาสลักษณ์ ชั่ววัลลี. กรอบรั้วกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมทางจิตใจ
ของไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2524.

1. ลำยอง วิมุกตะลพ. "ความมกัตถุญกตเวทีในวรรณคดี," วัฒนธรรมไทย. 17(9) : 13 - 18 ;
 กันยายน 2521.

วัฒนา สิงห์สัมฤทธิ์. การสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 4. ปรินญานินท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.

วิริยาภรณ์ ชัยชลทรัพย์. การทดลองสอบความมกัตถุญกตเวทีแก่เด็กที่มีระดับพัฒนาการทางสติปัญญา
ต่างกันโดยวิธีกลุ่มสัมพันธ์. ปรินญานินท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา

4. วุฒินันท์ เพิ่มกว่าเก่า. การสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรมจริยธรรมเบื้องต้นด้านปัญญา (สัมมา
ทิฐิและสัมมาสังกัปปะ) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินญานินท์ กศ.ม.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. คู่มือครูจริยศึกษา. ม.ป.ท., กันยายน 2530.

1. _____ . แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. กรุงเทพฯ :
 ออมรินทร์การพิมพ์, 2524.

_____ . หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521. ม.ป.ท., 2521.

1. ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ. แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
 ศาสนา, 2523.

4. _____ . แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ฉบับทดลอง, 2523.

สงบ ลักษณะ. "การศึกษาและพัฒนาจริยธรรมไทย." การวัดผลการศึกษา. 29 - 57 ;
 กันยายน - ธันวาคม 2524.

4. สบวน ลิโทชวลิต. การสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความเมตตากรุณา สำหรับนักศึกษา
พยาบาล. ปรินญานินท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.

๗ สังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย, สภา. "แนวการสอนจริยศึกษาเรื่องความกตัญญูคเณที," คู่มือ
ครูจริยศึกษาภาคปฏิบัติ เรื่องแนวการสอนจริยศึกษา. ม.ป.ท., 2520.

สันติ สุขทรัพย์. การสร้างแบบทดสอบวัดคุณลักษณะประจำตัว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3. ปริญญาพันธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2528. อักสาเนา

สัมพันธ์ ทองสมัคร. "แนวทางการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่เยาวชน," วารสารการศึกษานอกโรงเรียน
21(118) : 28 - 35 ; กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2527.

สุชีพ ปุณณานุกาฬ. หนังสือเรียนสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พุทธศักราช 2524. กรุงเทพฯ :
วัฒนาพานิช, 2524.

สุทธิพงศ์ ดันตยาพิศาลสิทธิ์. "หลักพระพุทธศาสนา," มิตรครู. 30(22) : 3 - 4 ;
พฤศจิกายน 2531.

สุพัตรา สุภาพ. สังคมและวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2520.

*สุรัชย์ โกศิยะกุล. การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถทางการปรับตัว สำหรับนักเรียนระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดกำแพงเพชร. ปริญญาพันธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อักสาเนา

ไสว ช่อมงคลอุดม. การสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรมด้านสังคมวัตถุ 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1. ปริญญาพันธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2528. อักสาเนา

Bandura, A. Principles of Behavior Modification. New York : Holt,
Rinehart and Winston, Inc., 1976.

Cronbach, Lee J. Essential of Psychological Testing. New York :
Harper and Brothers, 1960.

Ebel, Robert L. Essentials of Educational Measurement. New York :
Appleton - Century - Croft, Inc., 1957.

Edwards, Allen L. Technique of Attitude Scale Construction. New York :
Appleton - Century - Crofts, Inc., 1957.

Garrett, Henry F. Statistic in Psychological and Education. New York :
David McKay Company, Inc., 1967.

- Heston, Joseph C. Heston Personality Adjustment Inventory. Test Book
let and Manual. New York : World Book Company, 1949.
- Kohlberg, Lawrence. "The Child as a Moral Philosopher," in Reading in
Educational Psychology Today. California : CRM Book Inc., 37 - 43;
1969.
- Lickona, Thomas, ed. Moral Development and Behavior. New York : Holt Rinehart
and Winston, 1976.
- Peck, R.H. and Havinghurst, R.T. The Psychology of Charactor Development.
New York : John Wiley, 1960.
- Piaget, Jean. The Moral Judgment of The Child. New York : Collier Books,
1962.
- Piaget, Jean and Barbel Inhelder. The Psychology of The Child. New York :
Basic Books, Inc., 1969.
- Rest, Jame R. Manual for the Defining Issues Test. Unpublished
Manuscript, 1974.
- Skinner, B.F. Beyond Freedom and Dignity. New York : Alfred a Knopt,
1971.
- Thorpe, Lovis P. Willis W. Clark and Earnest W. Tiege. Manual California
Test of Personality. America : McGraw-Hill Inc., 1953.

การคำนวณ

ภาคผนวก ก.

คู่มือดำเนินการสอบ

แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อชาติ

คู่มือดำเนินการสอบ แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวที

ความหมายของจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวที

จริยธรรมด้านความกตัญญูทเวที หมายถึง ความรู้สึกสำนึกหรือการกระทำสิ่งที่เป็นความดี หรือเป็นประโยชน์เพื่อตอบแทนในบุญคุณหรือประโยชน์หรือความดีของผู้อื่น และสิ่งอื่นที่มีต่อตน การตอบแทนไม่จำเป็นต้องตอบแทนด้วยการกระทำ หรือตอบแทนด้วยสิ่งของเสมอไป อาจตอบแทนด้วย วาจาหรือคำพูดก็ได้ ประกอบด้วย

1. ความกตัญญูทเวทีต่อบุคคล หมายถึง ความรู้สึกสำนึกหรือการกระทำสิ่งที่เป็นความดี หรือเป็นประโยชน์ เพื่อตอบแทนคุณความดีของบุพการี ครู อาจารย์ และบุคคลอื่น ๆ ที่มีบุญคุณ
2. ความกตัญญูทเวทีต่อสัตว์ หมายถึง ความรู้สึกสำนึกหรือการกระทำสิ่งที่เป็นความดี หรือเป็นประโยชน์ เพื่อตอบแทนบุญคุณหรือประโยชน์หรือความดีของสัตว์ที่มีบุญคุณ เช่น ช้าง ม้า วัว ควาย
3. ความกตัญญูทเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดลอม หมายถึง ความรู้สึกสำนึกหรือการกระทำ สิ่งที่เป็นความดีหรือประโยชน์เพื่อตอบแทนคุณประโยชน์ของสถาบัน และสิ่งแวดลอมต่าง ๆ ได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน ประเทศชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ทรัพยากรธรรมชาติ และสาธารณสมบัติ

ความมุ่งหมาย

แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวที สร้างขึ้นเพื่อนำไปใช้ในการทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ว่ามีจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวที อยู่ในระดับใด เพื่อประโยชน์ต่อบิดา มารดา ผู้ปกครอง และครู ในการที่จะพัฒนาจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีของนักเรียนที่อยู่ในความปกครอง

โครงสร้างของแบบทดสอบ

แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวที เป็นแบบทดสอบที่ถามความรู้สึก ความคิดเห็น

หรือการกระทำบางอย่างของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้ และเรื่องทั่ว ๆ ไป โดยแบ่งออกเป็น 2 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อเวทีชนิดข้อความ มีลักษณะเป็นข้อความที่เกี่ยวกับความรู้สึก ความคิดเห็น หรือพฤติกรรมของนักเรียนในเรื่องการเรียนรู้และเรื่องทั่ว ๆ ไป ให้นักเรียนอ่านแล้วพิจารณาว่า นักเรียนมีลักษณะนิสัย ความรู้สึก ความคิดเห็น หรือเคยปฏิบัติเหมือนกับข้อเท็จจริงในข้อความนั้นหรือไม่ ถ้าเหมือนหรือเคยปฏิบัติ ให้ตอบว่า "ใช่" แต่ถ้าไม่เหมือนหรือไม่เคยปฏิบัติให้ตอบว่า "ไม่ใช่" แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อเวทีชนิดข้อความนี้ มีข้อความถามในแต่ละด้าน ด้านละ 25 ข้อ รวมทั้งฉบับ 75 ข้อ ใช้เวลาสอบ 30 นาที

ตัวอย่าง

- (0) ข้าพเจ้าช่วยพ่อแม่ทำงานเมื่อมีเวลาว่าง
(00) ถ้าสัตว์เลี้ยงได้รับบาดเจ็บ ไม่ต้องรักษามันก็หายเอง
ได้

ใช่	ไม่ใช่

ฉบับที่ 2 แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อเวทีชนิดสถานการณ์ มีลักษณะเป็นสถานการณ์ที่ผูกเป็นเรื่องราวสั้น ๆ เพื่อให้นักเรียนพิจารณาว่านักเรียนมีความรู้สึกเคยปฏิบัติหรือจะปฏิบัติอย่างไร เมื่อเกิดสถานการณ์นั้นกับนักเรียน โดยให้นักเรียนเลือกตอบเพียงคำตอบเดียวจากตัวเลือก 3 ตัวเลือก แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อเวทีชนิดสถานการณ์นี้มีข้อละ 1 สถานการณ์ และมีสถานการณ์ในแต่ละด้าน ด้านละ 25 ข้อ รวมทั้งฉบับ 75 ข้อ ใช้เวลาสอบ 45 นาที

ตัวอย่าง

- (0) ในวันหยุด อูษากับเพื่อน ๆ นัดกันไปเที่ยวด้วยกันเสมอ วันหนึ่งแม่ของอูษาป่วย แต่มีพ่ออยู่ดูแลแล้ว ถ้านักเรียนเป็นอูษา นักเรียนจะไปเที่ยวหรือไม่
ก. ไม่ไป เพราะลูกที่ดีต้องคอยดูแลพ่อแม่ขณะที่ท่านเจ็บป่วย
ข. ไม่ไป เพราะกลัวพ่อคู้ที่ไม่คอยดูแลแม่
ค. ไป เพราะแม่คงไม่เป็นอะไรมาก

การพัฒนาแบบทดสอบ

ในการสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทดแทนนี้ ได้ดำเนินการสร้างตั้งแต่ปี 2532 ถึง 2533 จึงสำเร็จตามที่ต้องการ การดำเนินการทดสอบและปรับปรุงได้ทำติดต่อกันสามครั้ง คือ

การทดสอบครั้งที่ 1 ทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 255 คน วิเคราะห์ค่าอ่านาจจำแนกเป็นรายข้อ ปรากฏว่า ได้ค่าอ่านาจจำแนก (t) ของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทดแทนที่ชนิดข้อความตั้งแต่ .7454 ถึง 9.5561 และแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทดแทนที่ชนิดสถานการณ์ตั้งแต่ .3463 ถึง 14.8720 คัดเลือกข้อที่มีค่าอ่านาจจำแนกสูงและถึงเกณฑ์ ($t > 1.75$) ไว้ด้านละ 30 ข้อ รวม 90 ข้อ ทั้งสองฉบับ จากเดิมด้านละ 40 ข้อ ทั้งฉบับฉบับละ 120 ข้อ แล้วนำไปทดสอบในครั้งที่สอง

การทดสอบครั้งที่ 2 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 359 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า ได้ค่าอ่านาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทดแทนที่ชนิดข้อความตั้งแต่ 3.0479 ถึง 9.6642 และแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทดแทนที่ชนิดสถานการณ์ตั้งแต่ 2.0014 ถึง 10.7030 แล้วคัดเลือกข้อที่มีค่าอ่านาจจำแนกสูงไว้ด้านละ 25 ข้อ รวม 75 ข้อ ทั้งสองฉบับ เพื่อให้เหมาะสมกับเวลาสอบและเป็นไปตามเป้าหมายของผู้วิจัยที่ต้องการให้มีจำนวนข้อของแบบทดสอบด้านละ 25 ข้อไว้สำหรับทดสอบครั้งที่ 3

การทดสอบครั้งที่ 3 กลุ่มตัวอย่าง 662 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่าได้ค่าอ่านาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทดแทนที่ชนิดข้อความตั้งแต่ 4.9476 ถึง 14.7150 และแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทดแทนที่ชนิดสถานการณ์ตั้งแต่ 4.8068 ถึง 13.0829 และได้ค่าสถิติพื้นฐาน คุณภาพของแบบทดสอบทั้งสองฉบับและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐานและค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ดังแสดงในตาราง 35

ตาราง 35 ค่าสถิติพื้นฐาน และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ซึ่งคำนวณโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ในแต่ละด้าน รวมทั้งฉบับ และรวมทั้งสองฉบับ

แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้าน ความกตัญญูทดแทนคุณ	n	$\bar{X}$	S	CV	r_{tt}
แบบทดสอบชนิดข้อความ					
ความกตัญญูทดแทนคุณที่ต่อบุคคล	25	18.6360	3.7817	20.2924	.7497**
ความกตัญญูทดแทนคุณที่ต่อสัตว์	25	19.3520	4.3724	22.5940	.8057**
ความกตัญญูทดแทนคุณที่ต่อสถาบัน และสิ่งแวดลอม	25	18.7976	4.1723	22.1959	.7686**
รวมทั้งฉบับ	75	56.8731	9.1874	16.1542	.8585**
แบบทดสอบชนิดสถานการณ์					
ความกตัญญูทดแทนคุณที่ต่อบุคคล	25	40.7795	5.8213	14.2751	.7189**
ความกตัญญูทดแทนคุณที่ต่อสัตว์	25	37.6511	7.0441	18.7089	.7941**
ความกตัญญูทดแทนคุณที่ต่อสถาบัน และสิ่งแวดลอม	25	38.3314	6.3185	16.4839	.7082**
รวมทั้งฉบับ	75	118.3535	15.5647	13.1510	.8689**
รวมทั้งสองฉบับ	150	175.2266	19.2782	11.0019	.8781**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ค่าความเที่ยงตรงเชิงสภาพของแบบทดสอบ ในการดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทดแทนคุณในครั้งนี้ ได้หาความเที่ยงตรงเชิงสภาพโดยหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนผลการสอบ กับคะแนนจากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนเกี่ยวกับความกตัญญูทดแทนคุณ โดยอาจารย์ที่ปรึกษาและเพื่อนร่วมชั้น จำนวน 5 คน เป็นผู้สังเกต ซึ่งคำนวณโดยใช้สูตรเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ปรากฏว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความเที่ยงตรงของแบบทดสอบทั้งสองฉบับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังแสดงในตาราง 36

ตาราง 36 ค่าความเที่ยงตรงตามสภาพของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวที ในแต่ละ
ด้านรวมทั้งฉบับ และทั้งสองฉบับ

แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวที	ชนิดของแบบทดสอบ	
	ข้อความ	สถานการณ์
ความกตัญญูทเวทีต่อบุคคล	.5810**	.5899**
ความกตัญญูทเวทีต่อสัตว์	.5321**	.4718**
ความกตัญญูทเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อม	.6020**	.5929**
รวมทั้งฉบับ	.6740**	.6597**
รวมทั้งสองฉบับ	.6972**	

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบ ในการดำเนินการสร้างแบบทดสอบ
วัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีในครั้งนี้ ได้หาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยใช้เทคนิคกลุ่ม
ที่รู้จักอยู่แล้ว (Known Group Technique) และตรวจสอบด้วยค่าสถิติ t-test ปรากฏว่ามีค่า
ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบทั้งสองฉบับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
ดังแสดงในตาราง 37

ตาราง 37 ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีใน
แต่ละด้าน รวมทั้งฉบับ และรวมทั้งสองฉบับ

แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวที ด้าน	ชนิดของแบบทดสอบ	
	ข้อความ	สถานการณ์
ความกตัญญูทเวทีต่อบุคคล	11.5525**	19.6376**
ความกตัญญูทเวทีต่อสัตว์	11.7056**	12.9530**
ความกตัญญูทเวทีต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อม	10.8420**	13.8089**
รวมทั้งฉบับ	16.0330**	17.6260**
รวมทั้งสองฉบับ	21.3660**	

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ค่าสัมประสิทธิ์ภายในของแบบทดสอบแต่ละด้าน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบ
ทดสอบทั้งสองฉบับ ดังแสดงในตาราง 38

ตาราง 38 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบแต่ละด้านและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบทั้งสองฉบับ ซึ่งพิจารณาเป็นรายด้าน รวมทั้งฉบับและรวมทั้งสองฉบับ

แบบทดสอบ	x_1	x_2	x_3	x_4	y_1	y_2	y_3	y_4	z
x_1	1.0000	.3956**	.3650**	.7560**	.4304**	.4408**	.3741**	.4812**	.5260**
x_2		1.0000	.4799**	.7621**	.5937**	.5398**	.4786**	.6311**	.6597**
x_3			1.0000	.7341**	.3897**	.4197**	.4872**	.5203**	.5842**
x_4				1.0000	.6215**	.5632**	.5249**	.6572**	.6918**
y_1					1.0000	.5385**	.4923**	.8135**	.7103**
y_2						1.0000	.4674**	.8399**	.6237**
y_3							1.0000	.7934**	.6145**
y_4								1.0000	.7529**
z									1.0000

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

x_1 แทน คะแนนจากแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อผู้ที่อุปถัมภ์ชีวิต

x_2 แทน คะแนนจากแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อสัตว์ชนิดอื่น

x_3 แทน คะแนนจากแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อม
ชีวิต

x_4 แทน คะแนนรวมจากแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อผู้ที่อุปถัมภ์

y_1 แทน คะแนนจากแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อผู้ที่อุปถัมภ์ชีวิตด้านการ

y_2 แทน คะแนนจากแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อสัตว์ชนิดอื่นด้านการ

y_3 แทน คะแนนจากแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อม
ชีวิตด้านการ

Y₄ แทน คะแนนรวมจากแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อวิชาชีพสถานการณทั้งฉบับ

Z แทน คะแนนรวมจากแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อเวททั้งสองฉบับ

วิธีดำเนินการสอบ

วิธีดำเนินการสอบแบ่งเป็นสามระยะคือ การเตรียมตัวก่อนสอบ วัธิปฏิบัติขณะสอบ และเมื่อสอบเสร็จแล้ว มีลำดับขั้นดังนี้

1. การเตรียมตัวก่อนสอบ ควรปฏิบัติดังนี้คือ

- 1.1 กำหนดวัน เวลา และสถานที่สอบล่วงหน้า และแจ้งให้ผู้สอบทราบวัตถุประสงค์ของการสอบ
- 1.2 เตรียมห้องสอบให้เรียบร้อย และมีผู้ดำเนินการสอบ 1 คน กับผู้ช่วย 1 คน
- 1.3 เตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอบ ได้แก่ แบบทดสอบ กระดาษคำตอบ ให้มีจำนวนมากกว่าผู้เข้าสอบ ประมาณ 5 เปอร์เซ็นต์

1.4 การเตรียมตัวสำหรับผู้ดำเนินการสอบ ผู้ดำเนินการสอบต้องศึกษาคำชี้แจงวิธีทำแบบทดสอบเหล่านี้ล่วงหน้า อย่างน้อยหนึ่งครั้ง เพื่อให้สามารถดำเนินการสอบได้อย่างคล่องแคล่ว

2. วิธีดำเนินการสอบ ปฏิบัติดังนี้

2.1 หัดโน้มน้าวจิตใจผู้สอบ ให้มีความกระตือรือร้นที่จะทำการสอบอย่างเต็มกำลังความสามารถ

2.2 การให้คำชี้แจง รายละเอียดของคำชี้แจงจะปรากฏอยู่บนแผ่นหน้าของแบบทดสอบทุกฉบับ ผู้ดำเนินการสอบต้องให้คำชี้แจงจำกัดอยู่แต่เฉพาะเท่าที่ปรากฏเท่านั้น โดยอธิบายวิธีตอบแบบทดสอบให้ผู้เข้าสอบเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งทุกคน และอย่าให้ผู้เข้าสอบลงมือทำก่อนเวลา ควรให้ลงมือทำ แล้วเริ่มจับเวลาตั้งแต่ผู้ดำเนินการสอบอนุญาตให้ลงมือทำได้

2.3 การเตือนเวลา ให้เตือนสองครั้งเท่านั้น คือเตือนเมื่อหมดเวลาครั้งแรก และอีก 2-3 นาที จะหมดเวลาอีกครั้งหนึ่ง

3. วิธีปฏิบัติเมื่อหมดเวลา

3.1 สั่งให้ผู้สอบวางคินสอ หรือปากกาหยุดทำทันที แล้วเก็บกระดาษคำตอบและแบบ

ทดสอบ

3.2 เมื่อเสร็จสิ้นการทดสอบแล้ว ก่อนที่จะให้ผู้สอบออกจากห้อง ผู้ดำเนินการสอบควรกล่าวคำชมเชยนักเรียน ที่พยายามตั้งใจสอบเป็นอย่างดี เพื่อให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจ

วิธีตรวจให้คะแนน

การตรวจให้คะแนนของแบบทดสอบแต่ละฉบับ ผู้ตรวจต้องยึดหลักการให้คะแนนดังนี้
ฉบับที่ 1 แบบทดสอบวัดจรรยาบรรณด้านความกตัญญูต่อเวทีชนิกข้อความ

1. ให้ 1 คะแนน สำหรับข้อที่ตอบ "ใช่" ไม่มีการให้ครึ่งคะแนนหรือเศษของคะแนน
2. ให้ 0 คะแนน สำหรับข้อที่ตอบ "ไม่ใช่" เว้นว่างหรือตอบเกินกว่าหนึ่งตัวเลือก

ฉบับที่ 2 แบบทดสอบวัดจรรยาบรรณด้านความกตัญญูต่อเวทีชนิกสถานการณ์

1. ให้ 2 คะแนน สำหรับคำตอบที่แสดงถึงการมีจรรยาบรรณในด้านนั้นสูง
 2. ให้ 1 คะแนน สำหรับคำตอบที่แสดงถึงการมีจรรยาบรรณในด้านนั้นระดับปานกลาง
 3. ให้ 0 คะแนน สำหรับคำตอบที่แสดงถึงการมีจรรยาบรรณในด้านนั้นต่ำหรือไม่มีเลย
 4. การให้คะแนน ไม่มีคะแนนติดลบ ไม่มีการใช้สูตรหักการเดา หรือหักคะแนนข้อที่ผิด
- สำหรับคะแนนของตัวเลือกแต่ละข้อ มีรายละเอียดดังแสดงในตาราง 39

ตาราง 39 คะแนนในแต่ละข้อคำถามของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อเวทีชนิถสถานการณ

ข้อ	ความกตัญญูต่อบุคคล			ความกตัญญูต่อสัตว์			ความกตัญญูต่อสถาบัน และสิ่งแวดล้อม		
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค
1	0	1	2	1	2	0	2	1	2
2	2	1	0	0	1	2	1	2	0
3	0	2	1	0	1	2	2	1	0
4	1	2	0	0	1	2	1	2	0
5	2	1	0	0	1	2	0	2	1
6	2	1	0	1	2	0	0	1	2
7	1	2	0	0	1	2	1	2	0
8	0	1	2	0	1	2	2	1	0
9	1	2	0	0	1	2	2	1	0
10	0	2	1	0	1	2	1	2	0
11	0	1	2	0	1	2	0	1	2
12	1	2	0	0	2	1	0	2	1
13	0	1	2	0	1	2	0	1	2
14	2	1	0	0	1	2	0	1	2
15	0	1	2	0	1	2	2	1	0
16	0	1	2	0	1	2	1	2	0
17	1	2	0	0	1	2	0	2	1
18	0	2	1	0	2	1	0	1	2
19	0	1	2	0	1	2	0	1	2
20	1	2	0	0	1	2	0	2	1

ตาราง 39 (ต่อ)

ข้อ	ด้าน	ความถี่พฤติกรรมที่ต่อบุคคล			ความถี่พฤติกรรมที่ต่อสัตว์			ความถี่พฤติกรรมที่ต่อสถาบัน และสิ่งแวดล้อม		
		ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค
21		1	2	0	0	1	2	1	2	0
22		2	1	0	0	1	2	0	1	2
23		0	1	2	0	2	1	1	2	0
24		0	1	2	0	1	2	0	1	2
25		0	2	1	2	1	0	0	1	2

เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบ

คะแนนเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบนี้ เป็นเกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (Local Norms) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่นำมาสร้างเกณฑ์ปกติ 662 คน คะแนนเกณฑ์ปกตินี้เป็นคะแนนมาตรฐานในรูปคะแนนที่ปกติ (Normalized T - Score) ซึ่งสร้างเป็นด้าน ๆ รวมทั้งฉบับ และรวมทั้งสองฉบับดังแสดงในตาราง 40, 41, 42, 43, และ 44

ตาราง 40 เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อเวทีชนิดข้อความ

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ		
	x_1	x_2	x_3
25	66	67	66
24	63	65	63
23	60	62	61
22	58	59	58
21	55	57	56
20	53	55	54
19	50	52	52
18	48	49	49
17	46	47	47
16	43	44	45
15	42	42	43
14	38	39	40
13	36	37	38
12	33	34	36
11	31	32	34
10	28	29	31
9	26	27	29
8	23	25	27
7	21	22	25
6	19	19	22

ตาราง 40 (ต่อ)

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ		
	x_1	x_2	x_3
5	16	17	20
4	14	15	18
$\bar{x}$	18.6360	19.3520	18.7976
s	3.7817	4.3724	4.1723
N	662	662	662
r_{tt}	.7494	.8057	.7686

ตาราง 41 เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อเวทีชนิตสถานการณ

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ		
	Y_1	Y_2	Y_3
50	64	65	65
49	62	64	63
48	61	62	62
47	59	61	60
46	57	60	58
45	56	58	57
44	54	57	56
43	52	56	54
42	51	55	53
41	49	53	51
40	47	52	50
39	46	51	49
38	45	50	48
37	43	48	46
36	41	47	44
35	40	46	42
34	38	45	41
33	37	43	39
32	35	42	38
31	34	41	37
30	32	39	35
29	30	38	34

ตาราง 41 (ต่อ)

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ		
	Y_1	Y_2	Y_3
28	29	37	32
27	27	36	31
26	26	34	29
25	24	33	28
24	22	32	27
23	21	31	25
22	19	29	23
21	18	28	22
20	16	27	20
19	15	26	19
18	13	25	18
17	12	23	16
16	10	22	15
15	8	21	14
14	7	19	12
13	5	18	10
12	4	17	9
$\bar{X}$	40.7795	37.6511	38.3314
S	5.8213	7.0441	6.3185
N	662	662	662
r_{tt}	.7189	.7941	.7082

ตาราง 42 เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านกตัญญูต่อเวทีชนิตข้อความ รวมทั้งฉบับ

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ	คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ
74	66	52	44
73	65	51	43
72	64	50	42
71	63	49	41
70	62	48	40
69	61	47	39
68	60	46	38
67	59	45	37
66	58	44	36
65	37	43	35
64	56	42	34
63	55	41	33
62	54	40	32
61	53	39	31
60	52	38	30
59	51	37	29
58	54	36	28
57	49	35	27
56	48	34	26
55	47	32	25
54	46	31	24
53	45	30	23

ตาราง 42 (ต่อ)

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ	คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ
29	20	22	13
28	19	21	12
27	18	20	12
26	17	$\bar{X}$	56.8731
25	17	S	9.1874
24	16	N	662
23	14	r_{tt}	.8585

ตาราง 43 เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อเวทีชนิตสถานการณัรวมทั้งฉบับ

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ	คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ
149	71	128	57
148	70	127	56
147	69	126	56
146	67	125	55
145	68	124	55
144	68	123	54
143	67	122	53
142	67	121	52
141	66	120	51
140	65	119	51
139	64	118	50
138	64	117	49
137	63	116	49
136	62	115	48
135	62	114	48
134	61	113	47
133	60	112	46
132	60	111	45
131	59	110	45
130	58	109	44
129	58	108	43

ตาราง 43 (ต่อ)

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ	คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ
107	43	90	31
106	42	89	31
105	41	88	30
104	41	87	30
103	40	86	29
102	40	85	29
101	39	84	28
100	38	83	27
99	38	82	26
98	37	81	26
97	37	80	25
96	36	79	24
95	35	78	23
94	34	$\bar{x}$	118.3535
93	34	s	15.5647
92	33	N	662
91	32	r_{tt}	.8689

ตาราง 44 เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อเวทীরวมทั้งสองฉบับ

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ	คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ
218-219	73	174-175	50
216-217	72	172-173	49
214-215	71	170-171	48
212-213	70	168-169	47
210-211	69	166-168	46
208-209	68	164-165	45
206-207	67	162-163	44
204-205	66	160-161	43
202-203	65	158-159	42
200-201	64	156-157	41
198-199	62	154-155	40
196-197	61	152-153	39
194-195	60	150-151	38
192-193	59	148-149	37
190-191	58	146-147	36
188-189	57	144-145	35
186-187	56	142-143	34
184-185	55	140-141	33
182-183	54	138-139	32
180-181	53	136-137	31
178-179	52	134-135	30
176-177	51	132-133	29

ตาราง 44 (ต่อ)

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ	คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ
130-131	28	112-113	18
128-129	27	110-111	17
126-127	26	108-109	16
124-125	24	106-107	15
122-123	23	104-105	14
120-121	22	$\bar{X}$	175.2266
118-119	21	S	19.2782
116-117	20	N	662
114-115	19	r_{tt}	.8781

ภาคผนวก ข.

แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูภาคที่

แบบทดสอบสำหรับงานวิจัย ฉบับที่ 1

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบชุดนี้ใช้ในงานวิจัย เพื่อต้องการทราบความรู้สึกหรือการกระทำของนักเรียน ที่เกี่ยวกับการเรียนและเรื่องทั่ว ๆ ไป โดยมีข้อความให้นักเรียนอ่านแล้วพิจารณาว่า นักเรียนมีความรู้สึกหรือปฏิบัติเช่นนั้นหรือไม่ คำตอบที่นักเรียนเลือกตอบในแต่ละข้อนั้น ไม่มีถูกหรือผิดอย่างแท้จริง และไม่กระทบกระเทือนผลการเรียนของนักเรียน จึงขอให้ นักเรียนตอบให้ตรงกับความจริงมากที่สุด ผลการวิจัยจึงจะถูกต้อง
2. แบบทดสอบนี้มีทั้งหมด 3 ฉบับย่อย ๆ กรุณาตอบให้ครบทุกแบบและทุกข้อ
3. ให้นักเรียนอ่านข้อความในแต่ละข้อ แล้วพิจารณาว่านักเรียนมีความรู้สึกหรือปฏิบัติเช่นนั้นหรือไม่ ดังนั้นคำตอบของนักเรียนซึ่งไม่ถูกหรือผิดอย่างแท้จริง และไม่กระทบกระเทือนผลการเรียนของนักเรียน สิ่งสำคัญขอให้นักเรียนตอบแบบทดสอบนี้ให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนให้มากที่สุด
4. การตอบคำถามแต่ละข้อให้ทำอย่างรวดเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยเมื่ออ่านข้อความแต่ละข้อจบแล้ว ขอให้ตอบ "ใช่" หรือ "ไม่ใช่" ทันที
5. วิธีการตอบให้นักเรียนทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ให้คำว่า "ใช่" หรือ "ไม่ใช่" ต่อท้ายความในแต่ละข้อ

ตัวอย่าง

ข้อความ	ลักษณะการตอบ	
	ใช่	ไม่ใช่
(๑) ข้าพเจ้าช่วยพ่อแม่ทำงานเมื่อมีเวลาว่าง	/	
(๑๑) การดูแลรักษาความสะอาดโรงเรียนเป็นหน้าที่ของภารโรงผู้เดียว	/	

แบบทดสอบชุดที่ 1

1. ข้าพเจ้าช่วยพ่อแม่ทำงานในวันหยุด
2. ข้าพเจ้าจะตอบแทนเพื่อน ๆ ที่เคยช่วยเหลือข้าพเจ้า
3. ทุก ๆ เช้าก่อนไปโรงเรียน ข้าพเจ้าจะไหว้พ่อแม่หรือผู้ปกครอง
4. ข้าพเจ้าไม่เคยโกหกผู้ปกครอง
5. ถ้าเห็นครูทำงานอย่างรีบเร่ง ข้าพเจ้าจะอาสาช่วยครูทันที
6. ข้าพเจ้าเคยซื้อของขวัญไปมอบแก่ครูในวันสำคัญ
7. ข้าพเจ้าไม่เคยนำชื่อพ่อแม่มาล้อเล่นกับเพื่อน ๆ
8. ข้าพเจ้าจะตักเตือนเพื่อน ๆ ที่กล่าวร้ายนินทาครู
9. ข้าพเจ้าไม่เคยนำข้อบกพร่องของครูไปพูดคุยกับคนอื่น ๆ
10. เมื่อครูประจำชั้นไม่สบาย ข้าพเจ้าจะไปเยี่ยมครู
11. ข้าพเจ้าไม่เคยพูดล่วงเกินครูที่เคยสอน
12. ถ้าเพื่อนรักที่เคยช่วยเหลือซึ่งกันและกันไม่สนใจเรียน ข้าพเจ้าจะตักเตือนเขา
13. ข้าพเจ้าใช้จ่ายเงินที่พ่อแม่ให้อย่างประหยัด
14. ข้าพเจ้าไม่เคยกล่าวร้ายนินทาเพื่อน ๆ ที่มีบุญคุณต่อข้าพเจ้า
15. คนใดที่มีบุญคุณต่อข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะจดจำไว้เสมอ
16. ข้าพเจ้าทำการบ้านให้ดีที่สุด เพื่อให้ครูผู้สอนดีใจ
17. ในช่วงเทศกาลสงกรานต์ ข้าพเจ้าจะไปเยี่ยมเยียนญาติผู้ใหญ่
18. ข้าพเจ้ายกย่องชมเชยเพื่อน ๆ ที่เคยช่วยเหลือข้าพเจ้า
19. ทุกครั้งที่ข้าพเจ้าทำอะไร ข้าพเจ้าจะคิดถึงคำสั่งสอนของพ่อแม่ก่อน
20. ข้าพเจ้าไม่ประพฤติตัวให้เป็นที่เคียดแค้นของญาติผู้ใหญ่

21. ถ้าเป็นคำสั่งสอนของผู้ปกครอง แม้ว่าจะขัดกับความรู้สึกของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าก็ยังปฏิบัติ
22. ข้าพเจ้าชอบดูภาพยนตร์จีนที่มีสาระเกี่ยวกับความกตัญญูต่อผู้ที่ผู้มีบุญคุณ
23. เมื่อพบกล่องบริจาคเงินเพื่อช่วยเหลือทหาร ข้าพเจ้ายินดีร่วมบริจาค
24. ข้าพเจ้าทำงานให้กับผู้มีบุญคุณด้วยความตั้งใจเสมอ
25. ข้าพเจ้าไม่โกรธเคืองในคำตำหนิของพ่อแม่

แบบทดสอบชุดที่ 2

1. สัตว์เลี้ยงที่ข้าพเจ้าเลี้ยงไว้ ถ้ามันป่วยข้าพเจ้าจะพาไปหาสัตวแพทย์ทันที
2. ถึงแม้ว่าบางครั้งข้าพเจ้าจะเบื่อสัตว์ที่เลี้ยงไว้ ข้าพเจ้าก็ยังให้อาหารแก่มันทุกวัน
3. ถ้าข้าพเจ้าเลี้ยงสัตว์ ข้าพเจ้าจะดูแลรักษาที่อยู่มันให้สะอาดอยู่เสมอ
4. ข้าพเจ้าทำความสะอาดให้กับสัตว์เลี้ยงของข้าพเจ้าอยู่เสมอ
5. เมื่ออากาศหนาว ข้าพเจ้าจะทำที่อยู่ของสัตว์เลี้ยงให้มันมีความอบอุ่นมากขึ้น
6. ในฤดูฝนควรให้สัตว์เลี้ยงพักอยู่ในที่ร่มเพื่อป้องกันโรคติดต่อ
7. ถ้าสัตว์เลี้ยงมีเห็บหรือหมัด ข้าพเจ้าจะรีบกำจัดให้กับมันทันที
8. นกที่บินไปมาตามต้นไม้จะกินแมลงที่เป็นศัตรูพืช ดังนั้นข้าพเจ้าจึงไม่จับมัน
9. ถ้าเป็นไปได้ข้าพเจ้าอยากให้รัฐบาลปิดบ่อนไก่ เพราะไม่ต้องการให้คนนำไก่มาตีกัน
10. เพื่อให้ปลาขยายพันธุ์มาก ๆ ข้าพเจ้าคิดว่าในช่วงฤดูฝนควรช่วยกันปล่อยปลา
11. ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยกับการเลี้ยงม้าไว้เพื่อวิ่งแข่งกันกันในสนามม้า
12. เป็ดไก่เป็นสัตว์ที่เลี้ยงไว้ให้มันไข่ ดังนั้นจึงต้องให้อาหารแก่มันเต็มที่
13. ข้าพเจ้าคิดว่าน่าจะมียกกฎหมายลงโทษผู้ที่ทอดทิ้งหรือปล่อยปละละเลยสัตว์เลี้ยงของตน
14. ข้าพเจ้าคิดว่าสัตว์ที่เลี้ยงไว้ใช้งานไม่ควรฆ่ามันเพื่อเอาเนื้อมารับประทานอีก
15. ถ้ามีโอกาสได้ไปเที่ยวชมในสวนสัตว์ ข้าพเจ้าจะซื้ออาหารไปเลี้ยงสัตว์ด้วย
16. ช่วงที่สัตว์ตั้งท้องและเลี้ยงลูกอ่อน ควรให้อาหารมันมากกว่าเดิม
17. ข้าพเจ้าคิดว่าเราไม่ควรใช้งานสัตว์ที่กำลังป่วยอยู่
18. สัตว์ตัวใดที่เคยทำประโยชน์ให้ข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะเลี้ยงดูจนกว่ามันจะตายไปเอง
19. ข้าพเจ้าอยากให้มียกกฎหมายคุ้มครองสัตว์ที่มีบุญคุณต่อคน
20. ฝึกลี้อจะช่วยผสมเกสรดอกไม้เพื่อให้ต้นไม้ออกผล ดังนั้นเราไม่ควรทำร้ายมัน

21. ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยกับการนำสัตว์เลี้ยงมาต่อสู้กันเพื่อเป็นเกมสีกีฬา
22. ไก่เป็นสัตว์ที่เราเลี้ยงไว้กินเนื้อและกินไข่ จึงไม่ควรนำมาประลองกัน
23. ถ้าสัตว์เลี้ยงของข้าพเจ้าได้รับบาดเจ็บ ข้าพเจ้าจะรักษาให้มันหายโดยเร็ว
24. เมื่อข้าพเจ้าโกรธคนอื่นมาแล้วหาที่ระบายอารมณ์ไม่ได้ ข้าพเจ้าก็ไม่เคยระบายอารมณ์กับสัตว์เลี้ยงที่บ้าน
25. การใช้ไฟฟ้าช็อตปลา แม้ว่าจะไม่ถูกจับ ข้าพเจ้าก็ไม่ทำ เพราะอาจทำให้ปลาสูญพันธุ์ได้

แบบทดสอบชุดที่ 3

1. ข้าพเจ้ายินดีทำความสะอาดโรงเรียน โดยไม่ต้องมีใครมาสั่ง
2. ข้าพเจ้ายินดีสละแรงงาน เพื่อสร้างสาธารณสมบัติ
3. ถ้ามีการพัฒนาโรงเรียนในวันหยุด ข้าพเจ้าก็จะมาช่วยเหลือแม้ว่าจะติดธุระส่วนตัว
4. เพื่อประเทศชาติแล้ว แม้ชีวิตข้าพเจ้าก็สละได้
5. ถ้าโรงเรียนมีการจัดนิทรรศการ แม้จะเหนื่อยสักเท่าไร ข้าพเจ้าก็ให้ความร่วมมือ
6. ถ้าข้าพเจ้ามีรายได้ ข้าพเจ้ายินดีเสียภาษีให้กับประเทศชาติ
7. ถ้าข้าพเจ้าได้มีโอกาสรับราชการ ข้าพเจ้าจะทำงานให้คุ้มกับเงินเดือนที่ได้
8. เมื่อเดินผ่านสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่คนนับถือ ข้าพเจ้าจะยกมือไหว้
9. ข้าพเจ้ามักจะดักเตือนเพื่อน ๆ ไม่ให้ทิ้งเศษกระดาษบริเวณสวนสาธารณะ
10. ถ้ามีการจัดงานวันระลึกถึงบรรพบุรุษของไทย ข้าพเจ้ายินดีไปร่วมงาน
11. ถ้ามีการจัดงานวัดข้างบ้าน ข้าพเจ้ายินดีไปช่วยเสิร์ฟน้ำ
12. ก่อนที่ข้าพเจ้าจะทำสิ่งใด ข้าพเจ้าคิดเสมอว่าต้องไม่ทำความเดือดร้อนให้กับสังคมส่วนรวม
13. ข้าพเจ้าจะไม่ทำในสิ่งที่ผิดกฎหมาย แม้ว่าจะได้รับเงินจำนวนหนึ่งเป็นค่าตอบแทน
14. เพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงของโรงเรียนแล้ว ข้าพเจ้าจะช่วยเหลืออย่างเต็มที่
15. เพื่อความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ แม้สละชีวิตข้าพเจ้าก็ยอม
16. ในวันสำคัญทางพุทธศาสนา ข้าพเจ้ามักจะไปทำบุญตักบาตร
17. เพื่อให้ศาสนาอยู่ต่อไป ข้าพเจ้าจึงปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา
18. ข้าพเจ้าช่วยเหลือสังคมส่วนรวมตามกำลังและความสามารถที่มีอยู่เสมอ
19. เพื่อเป็นการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ข้าพเจ้าจึงช่วยซื้อเข็มกาชาด
20. ข้าพเจ้าให้ความร่วมมือกับกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นเสมอ

21. ข้าพเจ้าไม่ประพฤติดัวให้เป็นທີ່เคียดแค้นของทุก ๆ คนในครอบครัว
22. ข้าพเจ้าแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนเสมอ
23. ข้าพเจ้าไม่เคยประพฤติดัวให้เป็นທີ່เสื่อมเสียของโรงเรียน
24. ข้าพเจ้าไม่ชอบซื้อของหนีภาษี เพราะจะทำให้รัฐขาดรายได้
25. ข้าพเจ้าไม่ใช้ของที่ผลิตจากต่างประเทศโดยไม่จำเป็น

แบบทดสอบสำหรับงานวิจัย ฉบับที่ 2

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบชุดนี้ใช้ในงานวิจัย เพื่อต้องการทราบความรู้สึกหรือการกระทำของนักเรียน ถ้าเหตุการณ์นั้นขึ้นกับตัวนักเรียน คำตอบที่นักเรียนเลือกตอบในแต่ละข้อนั้น ไม่มีถูกหรือผิดอย่างแท้จริง และไม่กระทบกระเทือนต่อผลการเรียนของนักเรียน จึงขอให้นักเรียนตอบให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด ผลการวิจัยจึงจะถูกต้อง
2. แบบทดสอบนี้ทั้งหมด 3 ฉบับย่อย ๆ กรุณาตอบให้ครบทุกแบบและทุกข้อ
3. การตอบคำถามแต่ละข้อขอให้ทำอย่างรวดเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยเมื่ออ่านข้อคำถามแต่ละข้อจบแล้วให้เลือกตอบทันที
4. วิธีการตอบให้นักเรียนทำเครื่องหมาย $\times$ ลงในช่อง ☐ ได้ตัวอักษร ก ข หรือ ค ซึ่งตรงกับตัวเลือกที่นักเรียนเลือกตอบในกระดาษคำตอบ และห้ามนักเรียนขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายใด ๆ ลงในแบบทดสอบ

ตัวอย่าง

- (0) ในวันหยุด อูษากับเพื่อน ๆ นัดกันไปเที่ยวด้วยกันเสมอ วันหนึ่งแม่ของอูษาป่วยแต่มีพ่อยุ่คนเดียวแล้ว ถ้านักเรียนเป็นอูษา นักเรียนจะไปเที่ยวหรือไม่
- ก. ไม่ไป เพราะลูกที่ติดต้องคอยดูแลพ่อกับแม่ยามที่ท่านเจ็บป่วย
 - ข. ไม่ไป เพราะกลัวพ่อที่ไม่อยู่ดูแลแม่
 - ค. ไป เพราะแม่มองไม่เป็นอะไรมาก

กระดาษคำตอบ

ก ข ค

(0)

$\times$		
----------	--	--

เมื่อนักเรียนต้องการตอบ ข้อ ก.

แต่ถ้านักเรียนต้องการเปลี่ยนคำตอบจากข้อ ก. เป็นข้อ ข. ให้ทำดังนี้

ก ข ค

(0)

$\times$	$\times$	
----------	----------	--

แบบทดสอบชุดที่ 1

1. ในวันขึ้นปีใหม่ นักเรียนชั้น ป.6 ส่วนหนึ่งพากันไปอวยพรให้กับครูประจำชั้น แต่มีนักเรียนอีกส่วนหนึ่งพากันไปเที่ยวสวนสนุกเพราะวันนี้ไม่มีการเรียนการสอน ถ้านักเรียนเรียนอยู่ในห้องนี้ นักเรียนจะทำอย่างไร
 - ก. ไปเที่ยวสวนสนุก เพราะนาน ๆ จะมีโอกาสแบบนี้สักครั้ง
 - ข. ไปอวยพรให้กับครู เพราะเพื่อน ๆ เขาไปกันจึงต้องไปด้วย
 - ค. ไปอวยพรให้กับครู เพราะการอวยพรเป็นการส่งเสริมพลังใจให้แก่ครู
2. สุธรรมกับสำราญเป็นเพื่อนรักกันและเคยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สุธรรมได้รับมอบหมายจากครูประจำชั้นให้คอยสอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียนแล้วรายงานให้ครูทราบ วันหนึ่งสุธรรมพบสำราญกำลังเล่นการพนันกับเพื่อน ๆ สำราญจึงขอร้องสุธรรมไม่ให้รายงานเรื่องนี้ให้ครูทราบ ถ้านักเรียนเป็นสุธรรม นักเรียนจะทำอย่างไร
 - ก. รายงานให้ครูทราบ เพราะต้องการให้สุธรรมกลับตัวเป็นคนดี
 - ข. รายงานให้ครูทราบ เพราะต้องการทำตามที่ได้รับมอบหมาย
 - ค. ไม่รายงานให้ครูทราบ เพราะเพื่อนกันต้องช่วยเหลือกัน
3. ก้อยนัดกับเพื่อน ๆ ว่าจะไปเที่ยวกันในวันหยุด แต่พอถึงวันนัดแม่ของก้อยป่วย จึงใช้ก้อยให้ไปทำธุระแทน ถ้านักเรียนเป็นก้อย นักเรียนจะทำอย่างไร
 - ก. ไปเที่ยว เพราะไม่ต้องการผัดวันกับเพื่อน ๆ
 - ข. ไปทำธุระแทนแม่ เพราะต้องการช่วยแม่ทำงาน
 - ค. ไปทำธุระแทนแม่ เพราะเพื่อน ๆ เขาก็ช่วยแม่ทำงานเหมือนกัน
4. ในวันสงกรานต์จะมีการเล่นสาดน้ำกันสนุกสนานระหว่างเพื่อนฝูง และในวันนี้จะมีการรดน้ำญาติผู้ใหญ่ ปรากฏจะต้องทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ถ้านักเรียนเป็นประภา นักเรียนจะทำอย่างไร
 - ก. ไปรดน้ำญาติผู้ใหญ่ เพราะเป็นประเพณีที่คนไทยปฏิบัติสืบต่อกันมา
 - ข. ไปรดน้ำญาติผู้ใหญ่ เพราะเป็นการแสดงความเคารพและตอบแทนบุญคุณญาติผู้ใหญ่
 - ค. ไปร่วมสนุกสนานกับเพื่อนฝูง เพราะนาน ๆ จะมีโอกาสอย่างนี้สักครั้ง

5. เจริญเล่าให้เพื่อน ๆ ในห้องฟังว่า แม้ว่าเขาจะยากจนแต่ในอนาคตเขายากจะเป็นหมอรักษาคน จะได้ดูแลรักษาพ่อแม่ยามท่านเจ็บป่วย นักเรียนเคยคิดถึงอนาคตเหมือนอย่างเจริญบ้างหรือไม่
- ก. คิด เพราะจะได้ปรนนิบัติรับใช้พ่อแม่
 - ข. คิด เพราะทุกคนควรคิดถึงอนาคตไว้บ้าง
 - ค. ไม่คิด เพราะจะเป็นเรื่องไร้สาระคิดแล้วไม่เกิดประโยชน์
6. แม้ว่าแจ้มจะมีงานส่วนตัวที่จะต้องทำ แต่ทุกครั้งที่เขาเห็นครูกำลังทำงานอยู่อย่างรีบเร่ง เขาจะรีบไปอาสาช่วยครูทำงานทันที ถ้านักเรียนเป็นแจ้ม นักเรียนจะกระทำเหมือนแจ้มหรือไม่
- ก. กระทำ เพราะต้องการช่วยเหลือครูทำงานให้เสร็จเร็วขึ้น
 - ข. กระทำ เพราะกลัวเพื่อน ๆ ตำหนิว่าไม่ช่วยครูทำงาน
 - ค. ไม่กระทำ เพราะไม่ใช่หน้าที่ของนักเรียน
7. เพชรชาติตั้งใจจะเก็บเงินที่เหลือจากค่าขนมไว้ซื้อของขวัญให้พ่อในวันเกิด พ่อเก็บเงินได้จำนวนหนึ่งก็มีคนนำของสิ่งหนึ่งที่เพชรชาติอยากได้ไว้เองมาขายให้ในราคาถูก ถ้านักเรียนเป็นเพชรชาติ นักเรียนจะทำอย่างไร
- ก. เก็บเงินไว้ซื้อของขวัญให้พ่อ เพราะเคยบอกพ่อไว้แล้วว่าซื้อของขวัญให้
 - ข. เก็บเงินไว้ซื้อของขวัญให้พ่อ เพราะของขวัญคือสื่อแทนความดีที่ท่านมีต่อเรา
 - ค. ซื้อของที่ตนอยากได้ส่วนของขวัญให้พ่อค่อยซื้อในโอกาสต่อไป
8. พ่อ แม่ วันชัยมีฐานะยากจนต้องทำงานตั้งแต่เช้าจนค่ำ วันชัยจึงช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านหลังจากกลับจากโรงเรียนทุกวัน จึงไม่ค่อยมีเวลาอ่านหนังสือเพิ่มเติมและทำแบบฝึกหัดให้ทันเพื่อน ๆ ถ้านักเรียนเป็นวันชัย นักเรียนจะทำอย่างไร
- ก. ไม่ช่วยพ่อแม่ทำงาน เพราะต้องการเรียนให้ทันเพื่อน ๆ
 - ข. ทำแบบฝึกหัดให้เสร็จก่อนถ้ามีเวลาเหลือจึงจะช่วยพ่อแม่ทำงาน
 - ค. แบ่งเวลาสำหรับการเรียนส่วนหนึ่งและเวลาที่เหลือสำหรับช่วยพ่อแม่ทำงาน

9. แม่ของจิตรา มีอาชีพค้าขาย เนื่องจากแม่มีงานยุ่งมาก จิตรา จึงต้องช่วยแม่ขายของในวันหยุดเป็นประจำ แต่ในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ที่จะถึงนี้ เพื่อน ๆ ในห้องเดียวกันจัดไปเที่ยวร่วมกัน แม่จิตราอนุญาตให้จิตราไปเที่ยวกับเพื่อน ๆ ได้ ถ้านักเรียนเป็นจิตรา นักเรียนจะไปเที่ยวหรือไม่

ก. ไม่ไป เพราะเพื่อน ๆ อีกหลายคนก็ไม่ไปเช่นกัน

ข. ไม่ไป เพราะอยากช่วยแม่ทำงานอีกแรงหนึ่ง

ค. ไป เพราะนาน ๆ จะมีโอกาสแบบนี้สักครั้ง

10. ที่บ้านของกานดา จัดงานทำบุญบ้าน เพื่อน ๆ มาช่วยทำงาน กานดาหาน้ำและอาหารมาเลี้ยงเพื่อน ๆ เมื่อเสร็จงานแล้ว กานดาจัดของหวานและของคาวให้เพื่อน ๆ นำกลับบ้าน ถ้านักเรียนเป็นกานดา นักเรียนจะกระทำเช่นเดียวกับกานดาหรือไม่

ก. ไม่กระทำ เพราะเพื่อน ๆ กันไม่จำเป็นต้องทำเช่นนั้น

ข. กระทำ เพราะเป็นการตอบแทนความมีน้ำใจของเพื่อน ๆ

ค. กระทำ เพราะเวลาแม่แขกมาบ้าน คนอื่น ๆ ในบ้านมักทำเช่นนั้น

11. จี๊เบ๊แจงอาศัยอยู่กับป้า ป้าจี๊เบ๊แจงมีอาชีพขายขนมบัวลอย ในตอนเย็นของทุก ๆ วัน จี๊เบ๊แจงจะไปช่วยป้าขายขนมบัวลอย แต่จี๊เบ๊แจงเห็นเพื่อน ๆ ไปวิ่งเล่นจึงอยากไปเล่นบ้าง ถ้านักเรียนเป็นจี๊เบ๊แจง นักเรียนจะทำอย่างไร

ก. ไปวิ่งเล่นกับเพื่อน เพราะเล่นกับเพื่อน ๆ สนุกกว่าขายขนมบัวลอย

ข. ช่วยป้าขายขนมบัวลอย เพราะเป็นหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

ค. ช่วยป้าขายขนมบัวลอย เพราะอยากช่วยป้าให้มีรายได้มากขึ้น

12. บ้านของประเสริฐมีฐานะยากจน เพื่อน ๆ ที่เรียนด้วยกันมักจะช่วยเหลือเรื่องเงินและให้สิ่งของแก่ประเสริฐอยู่บ่อย ๆ แต่ถ้าเพื่อน ๆ มีเรื่องเดือดร้อน แม้ว่าจะเป็นเรื่องลำบากสักปานใดที่ประเสริฐสามารถทำได้ ประเสริฐจะรับอาสาทำให้เพื่อน ๆ เสมอ นักเรียนเห็นด้วยกับการกระทำของประเสริฐหรือไม่

ก. เห็นด้วย เพราะคนอื่นเขาก็คงทำเช่นเดียวกับประเสริฐ

ข. เห็นด้วย เพราะเป็นการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับความเดือดร้อน

ค. ไม่เห็นด้วย เพราะประเสริฐฐานะยากจนควรช่วยเหลือตนเองก่อน

13. ตาและยายของกฤษฎาไปทำบุญที่วัดทุกวันพระ กฤษฎาจะช่วยท่านถือของไปทุกครั้ง แต่วันพระที่จะมาถึงตรงกับวันที่กฤษฎานักจะไปเที่ยวกับเพื่อน ๆ พ่อคือ ถ้านักเรียนเป็นกฤษฎา นักเรียนจะทำอย่างไร

ก. ไปเที่ยว เพราะได้นัดกับเพื่อน ๆ ไว้ก่อนแล้ว

ข. ช่วยตาและยายถือของไปวัด เพราะเป็นหน้าที่ที่ต้องทำเป็นประจำ

ค. ช่วยตาและยายถือของไปวัด เพราะตาและยายแก่แล้วจึงควรช่วยเหลือ

14. ครูประจำชั้น ป.6 มักจะกล่าวกับนักเรียนเสมอว่า "ทุกคนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน คนใดที่เคยช่วยเหลือเราไว้ ถ้าเขาได้รับความเดือดร้อนก็สมควรช่วยเหลือเขาบ้าง" ถ้านักเรียนอยู่ในห้องนี้ นักเรียนจะกระทำตามคำกล่าวของครูหรือไม่

ก. กระทำตาม เพราะเป็นการตอบแทนที่เขาเคยช่วยเหลือเรา

ข. กระทำตาม เพราะเป็นคำกล่าวของครูประจำชั้น

ค. ไม่กระทำตาม เพราะทุกคนต้องช่วยเหลือตัวเองก่อน

15. ขณะที่นิตยาและเพื่อน ๆ ทานอาหารอยู่ในร้านแห่งหนึ่ง บังเอิญนิตยาพบพ่อของคนที่กำลังเมาเหล้าส่งเสียงดังรบกวนคนอื่น ๆ อยู่ในร้าน เพื่อน ๆ ไม่รู้จักพ่อของนิตยา ดังนั้นนิตยาจึงทำเป็นไม่รู้จักพ่อของตนและเดินออกจากร้านนี้ไปพร้อมกับเพื่อน ๆ นักเรียนเห็นด้วยกับการกระทำของนิตยาหรือไม่

ก. เห็นด้วย เพราะถ้าเพื่อนรู้ว่าเป็นพ่อจะทำให้อายเพื่อน

ข. ไม่เห็นด้วย เพราะกลัวคนอื่นจะว่านิตยาเป็นเกลียดตัว

ค. ไม่เห็นด้วย เพราะถึงอย่างไรก็เป็นพ่อ จึงควรแนะนำให้เพื่อน ๆ รู้จัก

16. รองเท้าหะของวิภาชาเป็นรูโหว่ จึงถูกเพื่อน ๆ ล้อเลียนเสมอ เธอต้องการซื้อรองเท้าหะคู่ใหม่ แต่เธอทราบว่าพ่อแม่มีความจำเป็นต้องใช้เงินในช่วงนี้ ถ้านักเรียนเป็นวิภา นักเรียนจะทำอย่างไร

ก. ขอเงินซื้อรองเท้าหะคู่ใหม่ เพราะถึงอย่างไรก็ต้องซื้ออยู่แล้ว

ข. ใส่รองเท้าหะคู่เดิมไปก่อน รอท่านให้เงินแล้วค่อยซื้อคู่ใหม่

ค. ใส่รองเท้าหะคู่เดิมไปก่อน แล้วเก็บเงินซื้อเองโดยไม่ต้องขอเงินท่าน

17. ประมาดอาศัยอยู่กับลุง เพราะบ้านลุงอยู่ใกล้กับโรงเรียนที่ประมาดเรียน ทุก ๆ วัน ประมาดจะช่วยทำความสะอาดบ้านและหลังรับประทานอาหารจะเก็บถ้วยชามไปล้างเสมอ ถ้านักเรียนเป็นประมาด นักเรียนจะทำเหมือนประมาดหรือไม่
- ทำ เพราะเป็นการทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
 - ทำ เพราะต้องการแบ่งเบาภาระงานบ้านลุง
 - ไม่ทำ เพราะต้องการมาเรียนหนังสือ ไม่ใช่มาช่วยทำงาน
18. ขณะทันพลและเพื่อน ๆ กำลังเล่นกันในสนามของโรงเรียนทันพลเหลือบไปเห็นครูสอนวิทยาศาสตร์ หอบหิ้วอุปกรณ์การสอนมาจกมาย ถ้านักเรียนเป็นทันพล นักเรียนจะทำอย่างไร
- แกล้งมองไม่เห็นครู เพราะกลัวครูใช้ขณะที่เล่นกับเพื่อน ๆ
 - เดินไปหาครูรับอาสาช่วยถืออุปกรณ์การสอน
 - ยืนเฉย ๆ รอครูเรียกให้ไปช่วยถืออุปกรณ์การสอน
19. ในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ พ่อแม่ของปรีชาจะใช้ปรีชาให้ช่วยทำงานบ้าน แต่ปรีชาชอบนัดเพื่อน ๆ ไปเที่ยวในวันหยุด โดยบอกกับพ่อแม่ว่าจะไปเรียนพิเศษที่โรงเรียนเพื่อให้ท่านดีใจและไม่สงสัย ถ้านักเรียนเป็นปรีชา นักเรียนจะทำเหมือนปรีชาหรือไม่
- ทำ เพราะในวันธรรมดาไม่มีโอกาสไปเที่ยวกับเพื่อน ๆ
 - ไม่ทำ เพราะถ้าพ่อรู้ความจริงคงเสียใจ
 - ไม่ทำ เพราะอยากช่วยพ่อแม่ทำงานในวันหยุดมากกว่า
20. ผู้ปกครองของขวัญเรือนให้เงินขวัญเรือนจำนวนหนึ่งเพื่อซื้ออุปกรณ์การเรียน ขณะที่ขวัญเรือนและเพื่อน ๆ เดินผ่านตลาดก็เห็นของเล่นที่ดูใจและอยากซื้อไว้เล่นกับเพื่อน ๆ และมีราคาพอ ๆ กับจำนวนที่ผู้ปกครองให้มา ถ้านักเรียนเป็นขวัญเรือน นักเรียนจะซื้อของสิ่งใดก่อน
- ซื้ออุปกรณ์การเรียน เพราะเพื่อน ๆ ก็ซื้อเหมือนกัน
 - ซื้ออุปกรณ์การเรียน เพราะอุปกรณ์การเรียนเป็นสิ่งจำเป็น
 - ซื้อของเล่นก่อนส่วนอุปกรณ์การเรียนไว้ยืมเพื่อนใช้ก็ได้

21. จุ่มอาศัยอยู่บ้านพี่ชายชื่อจ้อย บังเลวันหนึ่งจ้อยประสบอุบัติเหตุขาหัก จึงต้องนอนรักษาตัวที่โรงพยาบาล เนื่องจากไม่มีใครช่วยดูแลจ้อย จุ่มจึงต้องขาดเรียนเป็นเวลา 1 สัปดาห์ เพื่อดูแลพี่ชาย ถ้านักเรียนเป็นจุ่ม นักเรียนจะทำเหมือนจุ่มหรือไม่
- ก. ทำ เพราะเป็นพี่น้องกันต้องช่วยเหลือกัน
 - ข. ทำ เพราะการดูแลปรนนิบัติพี่ชายที่กำลังเจ็บป่วยเป็นสิ่งที่ควรทำ
 - ค. ไม่ทำ เพราะตามปกติทางโรงพยาบาลคอยดูแลอยู่แล้ว
22. ทุกวันในตอนเย็นมณูจะเรียนพิเศษที่บ้านโดยพ่อมณูจ้างครูภาษาไทยมาเป็นผู้สอน ทุกครั้งก่อนเรียนและหลังเลิกเรียนแล้วมณูจะยกมือไหว้แสดงความเคารพครูภาษาไทย ถ้านักเรียนเป็นมณูนักเรียนจะทำเหมือนมณูหรือไม่
- ก. ทำ เพราะครูคือผู้ที่เราควรเคารพ
 - ข. ทำ เพราะเพื่อน ๆ ที่เรียนพิเศษก็ทำเช่นเดียวกัน
 - ค. ไม่จำเป็นต้องทำ เพราะครูภาษาไทยได้ค่าจ้างสอนเป็นสิ่งที่ตอบแทนแล้ว
23. ทุกครั้งที่ครูให้ช่วยทำงานบางอย่าง เช่น ลบกระดานดำ ไปเอาชอล์ก ชี้อของใช้ในห้องเรียน เป็นต้น ชวนชมจะอาสาทำทุกครั้ง ทั้ง ๆ ที่อาจารย์ไม่ได้ระบุว่าให้ใครทำ ทำให้เพื่อน ๆ บางคนกล่าวหาว่าชวนชมทำงานเอาหน้า ถ้านักเรียนเป็นชวนชม นักเรียนจะทำเหมือนชวนชมหรือไม่
- ก. ไม่ทำ เพราะกลัวเพื่อน ๆ จะว่าทำงานเอาหน้า
 - ข. ทำ เพราะเพื่อน ๆ อีกหลายคนก็ทำเช่นเดียวกัน
 - ค. ทำ เพราะต้องการช่วยครูทำงาน
24. กุ้ง ก้อย ก้อง เดินเข้าประตูโรงเรียนมาด้วยกัน กุ้งเห็นครูเวรยืนอยู่จึงยกมือไหว้ ก้อยเห็นดังนั้นจึงไปต่อว่ากุ้งว่าไปไหว้ทำไม ครูคนนั้นไม่ได้สอนเรา ถ้านักเรียนเป็นก้อง ซึ่งเดินมากับกุ้งและก้อย นักเรียนจะไหว้ครูเวรคนนั้นหรือไม่
- ก. ไม่ไหว้ เพราะครูคนนั้นไม่ได้สอนตน
 - ข. ไหว้ เพราะเป็นการทำตามระเบียบของโรงเรียน
 - ค. ไหว้ เพราะครูทุกคนมีส่วนช่วยเกี่ยวกับการเรียนการสอนในโรงเรียนจึงควรไหว้

25. วันหนึ่งรัตนาเดินทางกลับบ้านโดยรถรับจ้าง ตอนลงจากรถรัตนาลืมถุงที่ใส่เอกสารสำคัญและเงินจำนวนหนึ่งไว้บนรถ ต่อมาคนขับรถนั้นนำถุงที่มีเฉพาะเอกสารสำคัญมาคืนให้ ถ้านักเรียนเป็นรัตนา นักเรียนจะอย่างไร

- ก. รับเอกสารมาเฉย ๆ เพราะถือว่าได้เอกสารสำคัญก็พอแล้ว
- ข. กล่าวขอบคุณและสรรเสริญในการทำความดีของคนขับรถ
- ค. แสดงความดีใจและถามชื่อที่อยู่คนขับรถตามมารยาทที่ดี

แบบทดสอบชุดที่ 2

1. บุญธรรมเลี้ยงควายไว้สองตัว ทุก ๆ วันควายจะหาหญ้ากินเอง แต่ช่วงฤดูฝนนี้พ่อของบุญธรรมใช้ควายสองตัวนี้ไถนาอย่างหนักทุกวัน ในตอนเย็นบุญธรรมจึงเกี่ยวหญ้าให้ควายกินหลังจากที่มันช่วยไถนาเลิกแล้ว ถ้านักเรียนเป็นบุญธรรม นักเรียนจะทำเหมือนบุญธรรมหรือไม่
 - ก. ทำ เพราะเป็นหน้าที่ที่ต้องทำในแต่ละวัน
 - ข. ทำ เพราะเป็นการดูแลให้ควายได้รับความสุขบ้าง
 - ค. ไม่ทำ เพราะควายเป็นสัตว์ที่หาหญ้ากินเองได้
2. นิตยาเลี้ยงสุนัขไว้คู่เล่นตัวหนึ่ง เมื่อก่อนสุนัขตัวนี้มีขนเต็มตัวทำให้มันน่ารัก แต่ทุกวันนี้มันแก่ลงและขนมักจะร่วง ทำให้มันไม่น่ารักเหมือนแต่ก่อน ถ้านักเรียนเป็นนิตยา นักเรียนจะทำอย่างไรกับสุนัขตัวนี้
 - ก. นำไปปล่อยที่วัด เพราะไม่ต้องการเลี้ยงสุนัขตัวนี้แล้ว
 - ข. เลี้ยงสุนัขตัวนี้ไว้เหมือนเดิม เพราะเป็นเจ้าของสุนัขจึงต้องเลี้ยงมันไว้
 - ค. เลี้ยงสุนัขไว้เหมือนเดิมเพราะครั้งหนึ่งมันทำให้เรารักและเอ็นดูมัน จึงควรเลี้ยงมันต่อไป
3. พ่อของสมชายเลี้ยงไก่ไข่ไว้ 2 ตัว วันหนึ่งเพื่อน ๆ สมชายมาเที่ยวบ้าน พ่อของสมชายให้สมชายฆ่าไก่ที่เลี้ยงไว้เพื่อเป็นอาหารเพื่อน ๆ ถ้านักเรียนเป็นสมชาย นักเรียนจะทำอย่างไร
 - ก. ฆ่าไก่เพื่อเป็นอาหารเลี้ยงต้อนรับเพื่อน ๆ
 - ข. ไม่ฆ่าไก่ เพราะเพื่อน ๆ บอกว่าไม่ต้อง
 - ค. ไม่ฆ่าไก่ เพราะไก่จะได้ไข่เพื่อเป็นอาหารของครอบครัว
4. บุญเลี้ยงสุนัขไว้เฝ้าบ้านตัวหนึ่ง ในทุก ๆ หกเดือนบุญจะพาสุนัขไปฉีควักขึ้นป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าที่โรงพยาบาลสัตว์แห่งหนึ่ง ซึ่งอยู่ไกลจากบ้านของบุญ ทำให้การเดินทางไปกลับลำบาก ถ้านักเรียนเป็นบุญ นักเรียนจะทำเหมือนบุญหรือไม่
 - ก. ไม่ทำ เพราะสุนัขเป็นสัตว์หาง่าย ถ้าตายก็หาตัวใหม่มาเลี้ยงได้
 - ข. ทำ เพราะเป็นหน้าที่ของเจ้าของที่จะต้องดูแลสัตว์เลี้ยงของตน
 - ค. ทำ เพราะสุนัขมันช่วยเฝ้าบ้านจึงควรดูแลให้มันมีชีวิตอยู่ยาวนาน ๆ

5. สมศรีไปเที่ยวสวนสัตว์ในวันหยุดเพื่อเป็นการพักผ่อน เขาชอบเอาไม้เหยยสัตว์ที่อยู่ในกรงเพื่อให้สัตว์ตกใจกลัวหรือให้มันโกรธ นักเรียนชอบกระทำเหมือนสมศรีบ้างหรือไม่
- ชอบกระทำ เพราะเมื่อสัตว์ตกใจกลัวหรือโกรธจะแสดงอาการแปลก ๆ
 - ไม่ชอบกระทำ เพราะมีประกาศไว้ที่ทางเข้าไม่ให้รังแกสัตว์
 - ไม่ชอบกระทำ เพราะสัตว์ก็มีชีวิตเหมือนกันจึงไม่ควรรังแกมัน
6. ในช่วงฤดูฝนอากาศชื้น วัวมักจะเจ็บโรคที่ปneaได้ง่าย บ้านของเขี้ยวเลี้ยงวัวไว้ใช้งานหลายตัว เขี้ยวจึงทำความสะอาดคอกวัวและทำให้คอกวัวแห้งอยู่เสมอ ถ้าบ้านของนักเรียนเลี้ยงวัว นักเรียนจะทำเหมือนเขี้ยวหรือไม่
- ทำ เพราะผู้เป็นเจ้าของสัตว์ควรดูแลสัตว์เลี้ยงของตน
 - ทำ เพราะต้องการดูแลรักษาวัวให้ได้รับความสุขบ้าง
 - ไม่ทำ เพราะมูลวัวมีจำนวนมากจนทำความสะอาดไม่ไหว
7. ย่าเหลเป็นสุนัขที่แสนรู้และจงรักภักดีต่อรัชกาลที่ 6 มาก แต่ถูกทหารต่างชาติยิงตาย รัชกาลที่ 6 จึงทรงให้สร้างอนุสาวรีย์ย่าเหลขึ้น นักเรียนเห็นด้วยกับการสร้างอนุสาวรีย์หรือไม่
- ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นการเสียทรัพยากรโดยเปล่าประโยชน์
 - เห็นด้วย เพราะเป็นพระราชประสงค์ของรัชกาลที่ 6
 - เห็นด้วย เพราะเป็นการนึกถึงความดีของสุนัขตัวนี้
8. มะลิเป็นคนเอาแต่ใจ เวลาโกรธเพื่อน ๆ แล้วทำอะไรเขาไม่ได้ เมื่อกลับถึงบ้านมักจะระบายอารมณ์โกรธกับสัตว์เลี้ยงที่บ้าน นักเรียนเคยทำเช่นเดียวกับมะลิหรือไม่
- เคยทำ เพราะไม่รู้จะระบายอารมณ์โกรธกับใคร
 - ไม่เคยทำ เพราะเพื่อน ๆ ก็ไม่ทำเช่นกัน
 - ไม่เคยทำ เพราะไม่เคยประพฤติดุกับสัตว์ที่เลี้ยงไว้

9. นายมีเลี้ยงวัวนมไว้สองตัว ทุกวันนายมีจะรีดนมวัวแล้วนำไปขาย จนทำให้ฐานะครอบครัวของนายมีดีขึ้น ปัจจุบันวัวทั้งสองตัวนี้แก่มากแล้วจึงไม่ค่อยมีนมให้รีด ถ้านักเรียนเป็นนายมี นักเรียนจะทำอย่างไร

- ก. ขายวัวสองตัวนี้ เพื่อให้เขาเอาเนื้อมาเป็นอาหาร
- ข. เลี้ยงวัวสองตัวนี้ไว้ เพราะวัวแก่แล้วถึงขายก็คงไม่ได้ราคา
- ค. เลี้ยงวัวสองตัวนี้ไว้ เพราะมันเคยทำประโยชน์ให้จึงควรเลี้ยงมันไว้

10. อูคมและอุครต่างก็เลี้ยงไก่ไว้เป็นพ่อพันธุ์ไก่เหมือนกัน วันหนึ่งอุครทำอูคมให้นำไก่มาประลองตีกันว่าไก่ใครจะชนะ ถ้านักเรียนเป็นอูคม นักเรียนจะทำอย่างไร

- ก. นำไก่ไปประลอง เพื่อจะได้รู้กันว่าไก่ของใครจะชนะ
- ข. ไม่นำไก่ไปประลอง เพราะตนเลี้ยงไก่ไว้เป็นพ่อพันธุ์
- ค. ไม่นำไก่ไปประลอง เพราะไก่ทั้งสองตัวนั้นเป็นไก่พันธุ์ดี ควรเลี้ยงไว้เป็นพ่อพันธุ์ต่อไป

11. ในวันสำคัญทางพุทธศาสนา อ้อยมักจะไปทำบุญที่วัดและจะปล่อยนก ปลา หรือสัตว์บางชนิด นักเรียนเคยกระทำเหมือนอ้อยหรือไม่

- ก. ไม่เคยทำ เพราะเสียค่าที่ปล่อยนก ปลา หรือสัตว์บางชนิด
- ข. เคยกระทำ เพราะคนอื่น ๆ ที่ทำบุญแล้วก็ทำเช่นนี้เหมือนกัน
- ค. เคยกระทำ เพราะต้องการให้สัตว์ได้มีโอกาสขยายพันธุ์มากขึ้น

12. บ้านของสมชายมีอาชีพทำนา โดยอาศัยแรงงานจากควาย หลังจากเก็บเกี่ยวข้าวเสร็จจะมีฟางข้าวมากมาย นักเรียนคิดว่าสมชายควรทำอย่างไรกับฟางข้าวนั้น

- ก. เผาทิ้ง เพราะจะทำให้ไม่เน่าเมื่อถึงฤดูฝน
- ข. เก็บไว้เลี้ยงควายในฤดูแล้ง เพราะควายก็ช่วยทำนาเหมือนกัน
- ค. เก็บไว้เลี้ยงควายเหมือนที่ชาวบ้านเขาทำกัน

13. เครื่องมือในการจับปลาจำพวกแห ตาข่าย มีทั้งชนิดที่มีตาห่างและตาถี่ พวกชอบจับปลาบางคนใช้แหตาข่ายที่มีตาห่าง บางคนชอบใช้แหตาข่ายที่มีตาถี่ ถ้านักเรียนจะไปจับปลา นักเรียนคิดว่า จะใช้แหตาข่ายชนิดใด
- ใช้แหตาข่ายที่มีตาถี่ เพราะจะทำให้ได้ปลามาก ๆ
 - ใช้แหตาข่ายที่มีตาห่าง เพราะจะได้ปลาตัวใหญ่โตน่ารับประทาน
 - ใช้แหตาข่ายที่มีตาห่าง เพราะปลาตัวเล็กจะรอดหนีได้ ปลาจะได้ไม่สูญพันธุ์
14. ไล่เคื่อนมักจะชอบไขว่ไปในคืนทำให้กินร่วนเหมาะแก่การปลุกพืช แต่ประภาเกลียดไล่เคื่อนมาก วันหนึ่งขณะที่ประภากำลังพรวนดินอยู่ในแปลงผัก ประภาเห็นไล่เคื่อนหลายตัวอยู่ในคืนที่พรวนขึ้นมา ถ้านักเรียนเป็นประภา นักเรียนจะทำอย่างไร
- ตีไล่เคื่อนให้ตาย เพราะไม่ต้องการให้ไล่เคื่อนอยู่ในแปลงผัก
 - พรวนดินต่อไป เพราะไล่เคื่อนไม่ได้ทำอะไรให้เราเดือดร้อน
 - เอาดินกลบไล่เคื่อน เพราะไล่เคื่อนช่วยพรวนดินในแปลงผักจึงควรรักษาไว้
15. อนุชาเลี้ยงไก่ไข่ไว้ตัวหนึ่ง ตามปกติมันจะไข่วันละฟอง อนุชาก็ให้อาหารมันทุกวัน แต่ช่วงนี้ไก่ มันหยุดไข่ไปเฉย ๆ ถ้านักเรียนเป็นอนุชา นักเรียนจะทำอย่างไร
- ไม่ให้อาหาร เพราะมันไม่ไข่ก็ให้มันหากินเองรอบ ๆ บ้าน
 - ให้อาหารตามปกติ เพราะคนอื่นที่เขาเลี้ยงก็ให้อาหารไก่ทุกวัน
 - ให้อาหารตามปกติ เพราะไก่ไข่มานานมันคงต้องการพักบ้างอีกไม่นานมันคงไข่
16. ป๋องเลี้ยงสุนัขไว้ตัวหนึ่ง มันมักจะเห่าเสมอเมื่อมีสิ่งผิดปกติเกิดขึ้น ป๋องเป็นคนให้อาหารแก่สุนัขตัวนี้ แต่วันหนึ่งมีคนแปลกหน้าเข้ามาบ้าน ปรากฏว่าสุนัขตัวนี้ไม่เห่า ถ้านักเรียนเป็นป๋อง นักเรียนจะทำอย่างไรกับสุนัขตัวนี้
- ไม่ให้อาหารหนึ่งวันเป็นการทำโทษสุนัขตัวนี้
 - ให้อาหารตามปกติ เพราะเป็นการทำงานตามหน้าที่ทุก ๆ วัน
 - ให้อาหารตามปกติ เพราะปกติมันทำหน้าที่ของมัน คราวนี้มันอาจลืมไปจึงให้อาหารมัน

17. บ้านของปิติมีอาชีพเลี้ยงไก่ ทุก ๆ วันตอนเช้าก่อนไปโรงเรียนและตอนเย็นหลังจากกลับจากโรงเรียนแล้ว ปิติจะดูแลให้อาหารและน้ำกับไก่เป็นประจำ ถ้าบ้านของนักเรียนเลี้ยงไก่ นักเรียนจะทำเหมือนปิติหรือไม่
- ก. ไม่ทำ เพราะต้องใช้เวลาส่วนใหญ่เรียนหนังสือไม่ใช่เลี้ยงไก่
 - ข. ทำ เพราะเป็นหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
 - ค. ทำ เพราะไก่อ้วนไข่ทุก ๆ วัน จึงควรดูแลให้มันมีความสุขบ้าง
18. สมจิตเลี้ยงพ่อพันธุ์วัวตัวหนึ่ง ในระยะที่พ่อพันธุ์วัวตัวนี้ผสมพันธุ์ได้ สมจิตจะให้อาหารแก่มันในแต่ละวันจำนวนน้อย ๆ เพราะกลัวว่าถ้าให้อาหารมากจะทำให้มันโตเร็วเกินไป จะใช้ประโยชน์ในการผสมพันธุ์ไม่คุ้มค่า นักเรียนเห็นด้วยกับการกระทำของสมจิตหรือไม่
- ก. เห็นด้วย เพราะพ่อพันธุ์วัวที่ต้องให้อาหารน้อย ๆ จึงใช้ประโยชน์มันนาน ๆ
 - ข. ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นการทรมาณสัตว์ที่มีประโยชน์ไม่ให้กินจนอิ่ม
 - ค. ไม่เห็นด้วย เพราะคนอื่น ๆ ที่เขาเลี้ยงพ่อพันธุ์สัตว์ก็ไม่ได้ทำเช่นนั้น
19. บ้านของบุญเลี้ยงควายไว้สองตัว ถ้าเช้าวันใดพ่อของบุญจะใช้ควายไถนา บุญจะยังไม่ให้ควายกินหญ้า เพราะกลัวว่าถ้าควายอิ่มจะทำให้มันเดินช้าทำให้ไถนาได้ช้า ถ้าบ้านของนักเรียนเลี้ยงควายไว้ไถนา นักเรียนจะทำเหมือนบุญหรือไม่
- ก. ทำ เพราะต้องการให้ควายไถนาให้ได้มาก ๆ
 - ข. ไม่ทำ เพราะชาวนาส่วนใหญ่เขาก็ไม่ทำกัน
 - ค. ไม่ทำ เพราะควายมันคงหิวและอาจไถนาไม่ไหว
20. นกเค้าแมวจะกินหนูเป็นอาหารเหมือนแมว แต่บุญนำเกลียดนกเค้าแมวเพราะมีตาโต กลับกลอกไปมาและยังร้องเสียงดังตอนกลางคืน เย็นวันหนึ่งบุญนำพบนกเค้าแมวตัวหนึ่งเกาะอยู่บนหลังคาบ้าน ถ้านักเรียนเป็นบุญนำ นักเรียนจะทำอย่างไร
- ก. ใช้ไม้ยาวไล่ตีเพื่อไม่ให้มาเกาะที่หลังคาบ้านอีก
 - ข. ไม่รบกวนมันเพราะนกมันเกาะที่หลังคาไม่ทำอะไรให้เราเดือดร้อน
 - ค. ไม่รบกวนมันเพราะมันช่วยจับหนูตอนกลางคืน จึงไม่ควรรังแกมัน

21. สมปองเลี้ยงชะนีไว้ดูเล่นตัวหนึ่งและมันชอบเล่นกับสมปองทุกวัน วันหนึ่งเพื่อน ๆ มาเที่ยวบ้านสมปอง เมื่อเห็นชะนีตัวนี้ เพื่อนคนหนึ่งจึงเอาไม้แหลยชะนีให้มันโกรธ สมปองเห็นดังนั้นจึงรู้สึกไม่ค่อยพอใจ ถ้านักเรียนเป็นสมปอง นักเรียนจะอย่างไร
- ทำเฉยเสีย เพราะนาน ๆ เพื่อนจะมาสักครั้ง
 - ตักเตือนเพื่อนว่าอย่าทำ เพราะเป็นหน้าที่ของเจ้าของที่จะต้องป้องกันสัตว์เลี้ยง
 - ตักเตือนเพื่อนว่าอย่าทำ เพราะชะนีมันก็มีชีวิตเหมือนเราจึงไม่ควรรังแกมัน
22. แมวเป็นสัตว์ที่ขี้ขลาดขี้อายอยู่เต็มตัว ในช่วงอากาศหนาววาสนาจะเอาเศษผ้าหรือวัสดุนุ่ม ๆ ใส่ที่นอนของแมวที่เลี้ยงไว้ เพื่อให้เวลามันนอนจะได้อุ่น ถ้านักเรียนเลี้ยงแมว นักเรียนจะทำเหมือนวาสนาหรือไม่
- ไม่ทำ เพราะแมวมีขี้ขลาดขี้อายเต็มตัวแล้วมันคงไม่หนาว
 - ทำ เพราะคนที่เขาเลี้ยงแมวส่วนใหญ่ก็ทำเช่นนี้
 - ทำ เพราะต้องการดูแลสัตว์ที่เลี้ยงไว้ให้ได้รับความสุข
23. ประชาคิดว่าสัตว์ที่เลี้ยงไว้ใช้งาน เช่น วัว ควาย ช้าง ม้า ไม่จำเป็นต้องให้อาหารแกมันอย่างเต็มที่ก็ได้ เพราะเราเลี้ยงไว้ใช้งาน ไม่ได้เลี้ยงไว้เป็นอาหารเหมือนหมู เป็ด ไก่ นักเรียนเห็นด้วยกับความคิดของประชาหรือไม่
- เห็นด้วย เพราะสัตว์ที่เลี้ยงไว้ใช้งานมักจะซื้อขายเป็นตัว ไม่ได้ซื้อขายเป็นน้ำหนัก
 - ไม่เห็นด้วย เพราะสัตว์ที่เลี้ยงไว้ใช้งาน ควรตอบแทนมันด้วยการดูแลเลี้ยงดูอย่างดี
 - ไม่เห็นด้วย เพราะคนส่วนใหญ่ที่เลี้ยงสัตว์ก็คงไม่คิดเหมือนประชา
24. ในช่วงเทศกาลกินเจ คนจีนจะละเว้นการฆ่าสัตว์ ไม่กินเนื้อสัตว์ ปล่อยนก ปลา และยังไม่ทำบุญอุทิศส่วนบุญให้สัตว์ต่าง ๆ ที่ถูกฆ่ามาเป็นอาหาร นักเรียนคิดที่จะทำเหมือนคนจีนทำในช่วงเวลาของเทศกาลนั้นหรือไม่
- ไม่คิดที่จะทำ เพราะการกินเจเป็นประเพณีของคนจีน
 - คิดที่จะทำ เพราะเพื่อน ๆ หลายคนก็กินเจในช่วงเทศกาลนี้
 - คิดที่จะทำ เพราะเป็นการตอบแทนบุญคุณของสัตว์ที่ถูกนำมาเป็นอาหาร

25. สุวรรณเลี้ยงแมวไว้ตัวหนึ่ง มันช่วยจับหนูทุกคืน วันหนึ่งมันได้รับบาดเจ็บเป็นแผลที่ขา จนไม่สามารถเดินได้ ถ้านักเรียนเป็นสุวรรณ นักเรียนจะทำอย่างไร

- ก. รักษามันให้หายดี เพราะถ้าแมวตายก็จะมีหนูมากและอาจนำเชื้อโรคมาสู่คน
- ข. ทำแผลและใส่ยาให้มัน เพราะเป็นหน้าที่ของเจ้าของที่จะต้องดูแลสัตว์เลี้ยงให้ดี
- ค. ไม่ต้องรักษามัน เพราะแมวเป็นสัตว์ที่ออกทน ปล่อยไว้มันก็หาย

แบบทดสอบชุดที่ 3

1. พรุ่งนี้เป็นวันอาทิตย์จะมีการทอดผ้าป่าที่วัดใกล้บ้านของวินัย วันนี้จึงมีเพื่อนๆ มาช่วยกันจัดเตรียมงานสำหรับวันพรุ่งนี้มากมาย วินัยก็เป็นคนหนึ่งที่ทำรื้อบ้านชาวนี้อ่านนักเรียนเป็นวินัย นักเรียนจะทำอย่างไร
 - ก. ไปช่วยจัดเตรียมงาน เพราะเป็นการช่วยเหลืองานเพื่อส่วนรวม
 - ข. ไปช่วยจัดเตรียมงาน เพราะคนอื่น ๆ เขาก็ไปช่วยกัน
 - ค. ไม่ไปช่วยจัดเตรียม เพราะมีคนช่วยเหลือทางวัดมากมายแล้ว
2. ในวันต้นไม้แห่งชาติ ทางโรงเรียนต้องการนักเรียนอาสาสมัคร เพื่อช่วยกันปลูกต้นไม้รอบ ๆ รั้วโรงเรียน คุณดีและเพื่อน ๆ ไม่มีงานที่จะต้องรับผิดชอบในวันนี้ ถ้านักเรียนเป็นคุณดี นักเรียนจะทำอย่างไร
 - ก. รับอาสาปลูกต้นไม้ เพราะเพื่อน ๆ อีกหลายคนก็คงทำเหมือนกัน
 - ข. รับอาสาปลูกต้นไม้ เพราะต้นไม้มีประโยชน์จึงควรช่วยกันปลูก
 - ค. ไม่รับอาสาปลูกต้นไม้ เพราะถ้าเราปลูกต้นไม้สักวันหนึ่งคนอื่นก็มาตัด
3. ทางโรงเรียนนำเข็มกลัดชาดอันละ 2 บาท มาจำหน่ายแก่นักเรียน เพื่อรวบรวมรายได้ไปจัดซื้ออุปกรณ์ทางการแพทย์ให้แก่โรงพยาบาลที่ขาดแคลนอุปกรณ์ สุรชัยเป็นนักเรียนของโรงเรียนนี้และเขามักจะเก็บเงินที่เหลือจากค่าใช้จ่ายในแต่ละวันไว้เพื่อซื้อของเล่นที่ต้องการ ถ้านักเรียนเป็นสุรชัย นักเรียนจะซื้อเข็มกลัดชาดหรือไม่
 - ก. ซื้อ เพราะต้องการให้โรงพยาบาลมีอุปกรณ์ไว้รักษาคณไข
 - ข. ถ้าเพื่อน ๆ หลายคนช่วยกันซื้อก็คงซื้อด้วย
 - ค. ไม่ซื้อ เพราะเก็บเงินไว้ซื้อของเล่นที่ต้องการดีกว่า
4. ขณะที่สุพรและปรีชาเดินทางกลับบ้านพร้อมกันก็พบพระภิกษุรูปหนึ่ง สุพรเห็นพระภิกษุแล้วยกมือไหว้ ส่วนปรีชาไม่ไหว้เพราะไม่คุ้นเคยกับพระภิกษุ ถ้านักเรียนเดินทางกลับบ้านพร้อม กับคนทั้งสอง นักเรียนจะทำอย่างไร
 - ก. ไหว้พระภิกษุ เพราะคนทั่ว ๆ ไปเห็นพระภิกษุก็ไหว้เหมือนกัน
 - ข. ไหว้พระภิกษุ เพราะเป็นการแสดงความเคารพต่อสถาบันศาสนา
 - ค. ไม่ไหว้พระภิกษุ เพราะเราไม่รู้จักพระภิกษุรูปนั้นมาก่อน

5. รณชัยและเพื่อน ๆ เป็นนักกีฬาของโรงเรียน ทุกครั้งก่อนการแข่งขันจะมีการฝึกซ้อมอย่างหนัก และทุกคนก็ได้รับเบี้ยเลี้ยงจำนวนหนึ่ง แต่การแข่งขันในครั้งที่จะมาถึงนี้ ทางโรงเรียนให้เบี้ยเลี้ยงแก่นักกีฬาน้อยกว่าทุก ๆ ครั้งที่ผ่านมา ถ้านักเรียนเป็นรณชัย นักเรียนจะทำอย่างไร -
- ไม่มาฝึกซ้อม เพราะไม่ใช่ว่าการแข่งขันนั้นสำคัญ
 - มาฝึกซ้อมตามปกติ เพราะต้องการสร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียน
 - มาฝึกซ้อมตามปกติ เพราะเพื่อน ๆ ร่วมทีมก็มาฝึกซ้อมด้วยเหมือนกัน
6. คณะลูกเสือของโรงเรียนหนึ่งได้ประชุมตกลงกันว่าเพื่упระโยชน์เนื่องในวันสำคัญ โดยมติที่ประชุมให้ลูกเสือทุกคนช่วยชุลลอกคลองระบายน้ำเสียรอบ ๆ โรงเรียน ประชาเป็นสมาชิกคนหนึ่งในคณะลูกเสือนี้และพอดีระยะเล็กน้อยในตอนเช้าวันสำคัญ ถ้านักเรียนเป็นประชา นักเรียนจะทำอย่างไร
- ไม่มาช่วยชุลลอกคลอง แล้วแจ้งให้ทางคณะลูกเสือทราบว่าเราป่วย
 - มาช่วยชุลลอกคลอง เพราะกลัวเพื่อน ๆ จะหาว่าเห็นแก่ตัว
 - มาช่วยชุลลอกคลอง เพราะต้องการทำประโยชน์ให้กับโรงเรียนบ้าง <
7. ในวันเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ ทางราชการได้ประกาศเชิญชวนให้เฉลิมพระเกียรติ วิชัยและเพื่อน ๆ ทราบข่าวนี้ ถ้านักเรียนเป็นวิชัย นักเรียนจะวิ่งไปเฉลิมพระเกียรติหรือไม่
- ไม่วิ่ง เพราะคนส่วนใหญ่เขาก็ไปวิ่งเฉลิมพระเกียรติกัน
 - ไม่วิ่ง เพราะเป็นการแสดงความจงรักภักดีต่อพระองค์
 - ไม่ไปวิ่ง เพราะเด็ก ๆ คงจะไปร่วมงานนั้นน้อย
8. ขณะที่คุณและเพื่อน ๆ กำลังยืนรอรถเมล์อยู่ก็มีขบวนเสด็จของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวผ่านมา เพื่อน ๆ ขอให้คุณเห็นขบวนเสด็จผ่านมาจึงถวายความเคารพต่อพระองค์ ถ้านักเรียนเป็นคุณ นักเรียนจะทำอย่างไร
- ถวายความเคารพเพื่อแสดงความจงรักภักดีต่อพระองค์
 - ถวายความเคารพ เพราะเพื่อน ๆ ก็ทำความเคารพเหมือนกัน
 - ไม่ถวายความเคารพ เพราะขบวนเสด็จผ่านไปโดยเร็วไม่ได้หยุด

9. ทางโรงเรียนจักนำไปสวนอุทยานแห่งหนึ่ง การเข้าชมสวนอุทยานแห่งนี้ทุกคนจะต้องเสียค่าเข้าชมคนละ 5 บาท ถ้านักเรียนเป็นคนหนึ่งในคณะนำเที่ยวนี้และมีเงินที่จะจ่าย หากต้องการเข้าชมนักเรียนจะทำอย่างไร

- ก. ยินดีจ่ายค่าเข้าชม เพราะจะทำให้ทางเจ้าหน้าที่นำเงินไปปรับปรุงสวนอุทยานต่อไป
- ข. คงต้องจ่ายค่าเข้าชม เพราะเป็นระเบียบของการเข้าชมสวนอุทยานแห่งนี้
- ค. ไม่เข้าชมสวนอุทยาน เพราะเก็บเงินไว้ใช้จ่ายเรื่องอื่นดีกว่า

10. ประชาเรียนวิชาลูกเสือ ได้ผ่านการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างหนักมาแล้ว จึงเป็นคน ที่รู้จักเสียสละและช่วยเหลือโรงเรียนเป็นอย่างดี จนได้รับเลือกเป็นลูกเสือดีเด่นของโรงเรียน ได้รับโล่เป็นรางวัล นักเรียนคิดที่จะทำตัวให้เหมือนประชาบ้างหรือไม่

- ก. คิด เพราะนักเรียนทุกคนต้องเรียนลูกเสืออยู่แล้ว
- ข. คิด เพราะจะได้ทำประโยชน์ให้กับโรงเรียนและสังคมส่วนรวม
- ค. ไม่คิด เพราะเป็นนักเรียนต้องสนใจเรียนให้มากที่สุด

11. เมื่อเทียบกับเพื่อน ๆ ในชั้น ป.6 แล้ว สุดาเป็นนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนมากกว่าคนอื่น ๆ ทั้งที่เขารเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ถ้านักเรียนเป็นสุดา นักเรียนจะ ทำเหมือนสุดาหรือไม่

- ก. ไม่ทำ เพราะจะเป็นนักเรียนควรรีให้ความสำคัญกับการเรียนมากที่สุด
- ข. ทำ เพราะเพื่อน ๆ ที่เรียนส่วนใหญ่ก็มีส่วนร่วมในกิจกรรมเหมือนกัน
- ค. ทำ เพราะเป็นการแบ่งเวลาเพื่อทำประโยชน์ให้กับโรงเรียนบ้าง

12. ปีนี้ทางโรงเรียนจะจัดงานสังสรรค์ศิษย์เก่า ทางโรงเรียนจึงขอความร่วมมือจากนักเรียนชั้น ป.6 ให้มาช่วยงานต่าง ๆ เช่น เสริฟอาหาร ล้างจาน เป็นต้น โดยที่นักเรียนที่มาช่วยงานไม่ได้รับค่าตอบแทนใด ๆ แต่งเป็นนักเรียนชั้น ป.6 ของโรงเรียน ถ้านักเรียนเป็นแดง นักเรียนจะทำอย่างไร

- ก. ไม่มาช่วยงาน เพราะจะจบ ป.6 แล้วจึงไม่มา
- ข. มาช่วยงาน เพราะต้องการทำประโยชน์ให้กับโรงเรียน
- ค. มาช่วยงาน เพราะนักเรียนชั้น ป.6 ส่วนใหญ่คงจะมากัน

13. ช่วงเทศกาลเข้าพรรษา ในหมู่บ้านที่ลำควนอาศัยอยู่ได้จัดงานแห่เทียนเข้าพรรษา ลำควนจึงไปช่วยงานครั้งนี้ตั้งแต่แรกเริ่มหล่อเทียนและร่วมขบวนแห่เทียนไปวัดในหมู่บ้าน ถ้านักเรียนเป็นลำควน นักเรียนจะกระทำเหมือนลำควนหรือไม่
- ไม่กระทำ เพราะคงมีคนไปร่วมงานนี้มากแล้ว
 - กระทำ เพราะเป็นประเพณีที่ประชาชนส่วนใหญ่ทำบุญกัน
 - กระทำ เพราะต้องการมีส่วนร่วมในการทำบุญให้กับวัดในหมู่บ้าน
14. วัฒนาและเพื่อนอีก 5 คน เป็นเวรทำความสะอาดรอบ ๆ โรงเรียนในวันนี้ ซึ่งในวันนั้นถนนมาถึงโรงเรียนก่อน และถนนกำลังคิดอยู่ว่าจะอ่านหนังสือหรือทำความสะอาดรอบ ๆ โรงเรียน ถ้านักเรียนเป็นถนน นักเรียนจะตัดสินใจทำอะไร
- อ่านหนังสือ เพราะถึงไปทำความสะอาดครูก็ไม่รู้
 - ทำความสะอาด เพราะเป็นการทำงานตามหน้าที่
 - ทำความสะอาด เพราะจะทำให้โรงเรียนสะอาดน่าอยู่ยิ่งขึ้น
15. เมื่อมีคนกล่าวถึงประเทศไทยในทางที่ไม่ดีหรือในทางที่ไม่เป็นจริง เราคนไทยทุกคนจะต้องช่วยกันโต้แย้งให้ได้มาซึ่งความเป็นจริงและถูกต้อง นักเรียนเห็นด้วยกับคำกล่าวนีหรือไม่
- เห็นด้วย เพราะเป็นการรักษาชื่อเสียงของประเทศ
 - เห็นด้วย เพราะคนส่วนใหญ่ก็คงคิดเช่นนี้
 - ไม่เห็นด้วย เพราะไม่ใช่หน้าที่ของเรา
16. ทุกครั้งที่นิยายหนังสือจากห้องสมุดของโรงเรียน นิภาจะเก็บรักษาอย่างดีและเวลาอ่านจะเปิดอ่านอย่างทะนุถนอมเพื่อไม่ให้หนังสือชำ ถ้านักเรียนยืมหนังสือจากห้องสมุด นักเรียนจะปฏิบัติเหมือนนิภาหรือไม่
- ปฏิบัติ เพราะเป็นระเบียบของการใช้หนังสือจากห้องสมุด
 - ปฏิบัติ เพราะต้องการรักษาหนังสือให้ใช้ประโยชน์นาน
 - ไม่ปฏิบัติ เพราะหนังสือเป็นของโรงเรียนไม่ใช่ของส่วนตัว
17. เมื่อมีเวลาว่างสมพงษ์มักจะไปช่วยเจ้าหน้าที่ห้องสมุดจัดหนังสือเข้าที่เดิม และบางครั้งก็ช่วยซ่อมแซมหนังสือที่ขาด นักเรียนจะทำเหมือนสมพงษ์หรือไม่
- ไม่ทำ เพราะไปเล่นกับเพื่อน ๆ จะสนุกกว่า
 - ทำ เพราะทุกคนใช้ประโยชน์จากห้องสมุดจึงควรช่วยงานห้องสมุดบ้าง
 - ทำ เพราะเป็นหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากครูประจำชั้น

18. แดงเป็นนักเรียนที่เคยได้รับรางวัลชนะเลิศการวาดภาพในประเทศหลายครั้ง จึงทำให้ได้รับเลือกเป็นตัวแทนของประเทศที่จะเดินทางไปแข่งขันการวาดภาพที่ญี่ปุ่น แต่ช่วงเวลาก่อนออกเดินทางอีกประมาณ 3 เดือน แดงจะต้องฝึกวาดภาพอย่างหนักทุกวัน ถ้านักเรียนเป็นแดง นักเรียนจะทําอย่างไร

ก. ไม่รับเป็นตัวแทน เพราะเบื่อกว่าจะฝึกอีกเป็นเวลานาน

ข. รับเป็นตัวแทน เพราะเป็นการทำตามความต้องการของผู้สนับสนุน

ค. รับเป็นตัวแทน เพราะเป็นการเผยแพร่ชื่อเสียงของประเทศ

19. ในห้องสมุดของโรงเรียนมีหนังสือเล่มหนึ่งที่นักปราชญ์มาอ่านที่บ้าน แต่เจ้าหน้าที่ห้องสมุดไม่อนุญาตให้ยืมหนังสือเล่มนี้ออกจากห้องสมุด เพราะเป็นหนังสือหายากและตามท้องตลาดก็ไม่มีขาย ถ้านักเรียนเป็นนิภา นักเรียนจะทําอย่างไร

ก. แอบหยิบหนังสือเล่มนี้ใส่กระเป๋านักเรียนเพื่อนำกลับบ้าน

ข. อ่านหนังสือเล่มนี้ในห้องสมุด เพราะเป็นระเบียบของห้องสมุดนี้

ค. อ่านหนังสือเล่มนี้ในห้องสมุด เพราะเป็นหนังสือที่คนอื่นคงต้องการอ่านเหมือนกัน

20. เนื่องจากป่าไม้ของประเทศไทยเหลือน้อย คณะรัฐบาลจึงประชุมกันเพื่อลงมติให้ปิดป่าคัมภีรทาน ทำให้ทุกชนิดทั่วประเทศ จึงมีหลายฝ่ายที่เห็นด้วยและอีกหลายฝ่ายคัดค้าน นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับพระราชบัญญัตินี้

ก. ไม่เห็นด้วยให้ปิดป่า เพราะจะทำให้มีผู้ลักลอบตัดไม้ทำลายป่ามากยิ่งขึ้น

ข. เห็นด้วย เพราะป่าไม้มีประโยชน์ทุกคนควรช่วยกันรักษา

ค. เห็นด้วย เพราะคนส่วนใหญ่เห็นด้วยให้ปิดป่า

21. บริเวณใกล้กับคูหาหน้าประตูโรงเรียนมีพระพุทธรูปองค์ใหญ่ ทุกเช้าที่นิพนธ์เดินเข้าประตูโรงเรียน จะยกมือไหว้พระพุทธรูปก่อนที่จะเดินผ่านไป ถ้านักเรียนเป็นคนหนึ่งของโรงเรียนนี้ นักเรียนจะทําเหมือนนิพนธ์หรือไม่

ก. ทํา เพราะเป็นระเบียบของโรงเรียนจึงต้องทํา

ข. ทํา เพราะเป็นการระลึกถึงในพระคุณของพระพุทธเจ้า

ค. ไม่ทํา เพราะเดินเข้าออกประตูโรงเรียนทุกวัน จึงไม่จำเป็นต้องทําเช่นนั้น

22. สุคาและเพื่อน ๆ มักจะเดินไปโรงเรียนพร้อมกัน สุคาเห็นเพื่อน ๆ ชอบทั้งเล่นกระดานและ
ดูขมลงบนพื้นถนนเป็นประจำ ถ้านักเรียนเป็นสุคา นักเรียนจะทำอย่างไร เมื่อเห็นเพื่อน ๆ
ทั้งเล่นกระดานและดูขมลงบนพื้นถนนอีก

ก. เฉย ๆ เพราะเป็นเรื่องส่วนตัวของแต่ละบุคคล

ข. ดักเตือนเพื่อนไม่ให้ทำอีก เพราะถ้าตำรวจเห็นจะถูกปรับ

ค. ดักเตือนเพื่อนไม่ให้ทำอีก เพราะถนนเป็นสมบัติส่วนรวมที่ทุกคนควรช่วยกันรักษา

23. ถ้าเป็นงานส่วนรวมแล้วบุญมีไม่เคยขาด เธอตั้งใจช่วยเหลือโดยไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย
โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเป็นงานของโรงเรียนที่ตนเรียนอยู่ เธอจะยอมเสียสละผลประโยชน์
ของตนโดยไม่หวังผลตอบแทนอื่นใด นักเรียนชอบประพฤติกัลยาบุญมีหรือไม่

ก. ชอบประพฤติ เพราะคนอื่นก็ช่วยเหลือส่วนรวมกันมาก

ข. ชอบประพฤติ เพราะต้องการทำประโยชน์ให้กับส่วนรวม

ค. ไม่ชอบประพฤติ เพราะเรื่องส่วนตัวต้องมาก่อน

24. ทุก ๆ ครั้ง ที่อุมาได้ยินเพลงสรรเสริญพระบารมี อุมาจะยืนตรงจนกว่าเพลงจะจบ แม้ว่า
ขณะนั้นจะอยู่ในที่ลับตาคนหรืออยู่ในระหว่างเดินทางก็ตาม นักเรียนปฏิบัติเช่นเดียวกับอุมาหรือไม่

ก. ไม่ปฏิบัติ เพราะไม่รู้จุดมุ่งหมายว่ายืนตรงเพื่ออะไร

ข. ปฏิบัติ เพราะเป็นระเบียบของทางราชการที่ทุกคนต้องปฏิบัติ

ค. ปฏิบัติ เพราะเป็นการถวายความเคารพต่อพระเจ้าอยู่หัว

25. หมู่บ้านแห่งหนึ่งอยู่ริมคลองน้ำ มีอยู่บางบ้านที่ต่อหน้าเสียลงในคลองน้ำนี้ บ้านของประภาอยู่
ในหมู่บ้านนี้เหมือนกัน ถ้านักเรียนเป็นประภา นักเรียนจะมีวิธีการกำจัดน้ำเสียอย่างไร

ก. ปล่อยน้ำเสียลงคลอง เพราะบ้านอื่นก็ทำเหมือนกัน

ข. ขุดบ่อเล็ก ๆ กักน้ำเสีย เพราะการปล่อยน้ำเสียลงคลองผิดกฎหมาย

ค. ขุดบ่อเล็ก ๆ กักน้ำเสีย เพราะถ้าปล่อยน้ำเสียลงคลองจะทำให้ น้ำเสียส่งกลิ่นเหม็น

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายทวีศักดิ์ ชื้อสกุล จงประคับเกียรติ

เกิดวันที่ 24 เดือนกรกฎาคม พุทธศักราช 2504

สถานที่เกิด อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านพักครูโรงเรียนท่าม่วงราษฎร์บำรุง อำเภอท่าม่วง
จังหวัดกาญจนบุรี 71110

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน อาจารย์ 1 โรงเรียนท่าม่วงราษฎร์บำรุง

สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนท่าม่วงราษฎร์บำรุง อำเภอท่าม่วง
จังหวัดกาญจนบุรี 71110

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2522 ม.ศ.5 (แผนกวิทยาศาสตร์) จากโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย
จังหวัดนครปฐม

พ.ศ.2526 กศ.บ. (วิชาเอกการวัดผลการศึกษา วิชาโทคณิตศาสตร์) จาก
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

พ.ศ.2533 กศ.ม. (วัดผลการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

การสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทดแทน
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

บทคัดย่อ
ของ
ทวีศักดิ์ จงประทับเกียรติ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการวัดผลการศึกษา

กุมภาพันธ์ 2533

การศึกษาครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีที่มีคุณภาพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีประกอบด้วยแบบทดสอบ 2 ฉบับ คือ แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีชนิดข้อความ และแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีชนิดสถานการณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2532 ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขต ภาษีเจริญ จำนวน 1,276 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน วิธีการศึกษาได้ทำการทดสอบสามครั้ง การทดสอบครั้งที่ 1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบเพื่อคัดเลือกพร้อมทั้งปรับปรุง การทดสอบครั้งที่ 2 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบอีกครั้งหนึ่งและคัดเลือกข้อสอบ การทดสอบครั้งที่ 3 เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก ความเชื่อมั่น ความเที่ยงตรง และสร้างเกณฑ์ปกติในรูปคะแนนพิพาท

ผลการศึกษาพบว่า ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบทั้งสองฉบับ คำนวณโดยใช้สูตร t - test แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีชนิดข้อความ มีค่าตั้งแต่ 4.9476 ถึง 14.7150 และแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีชนิดสถานการณ์ มีค่าตั้งแต่ 4.8068 ถึง 13.0829 ทุกค่าสูงกว่าเกณฑ์ที่เอ็ดเวอร์คกำหนด ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งสองฉบับ คำนวณโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีชนิดข้อความ มีค่าเท่ากับ .8585 แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทีชนิดสถานการณ์ มีค่าเท่ากับ .8689 และรวมทั้งสองฉบับมีค่าเท่ากับ .8781 ทุกค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความเที่ยงตรงตามสภาพของแบบทดสอบ คำนวณโดยใช้สูตรสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบกับคะแนนจากการสังเกตของครูที่ปรึกษากับเพื่อนนักเรียน พบว่า แบบทดสอบแต่ละฉบับและรวมทั้งสองฉบับ มีค่าความเที่ยงตรงตามสภาพสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบหาโดยใช้เทคนิคกลุ่มที่รู้ชั้อยู่แล้ว พบว่า แบบทดสอบแต่ละฉบับและรวมทั้งสองฉบับ มีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแบบทดสอบทั้งสองฉบับมีความสัมพันธ์กับทางบวกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

A CONSTRUCTION OF A MORALITY TEST IN GRATEFULNESS
FOR PRATHOM SUKSA VI STUDENTS

AN ABSTRACT

BY

THAWEESAK JONGPRADUBGIAT

Presented in partial fulfilment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Measurement
at Srinakharinwirot University

February 1990

The purpose of this study was to construct an appropriate, Morality Test in Gratefulness for students in Prathom Suksa VI. This test comprised of two subtest: The statement test and the situational test. The samples, of this study, randomized by using the multistage random sampling technique, were 1,276 Prathom Suksa VI students of the academic year 1989 in the Phasichareon region of Bangkok. The tests were tried out three times. The first test was to review and select the test items, and to find the discriminating power. The second test was to refine the discriminating power and to reselect the test items. The third test was to get the discriminating power, the reliability, the validity, and the normalized T - Score norms.

The results of this study showed that the discriminating power of two subtests calculated by t - test, that the statement test ranged from 4.9476 to 14.7150 and the situational test ranged from 4.8068 to 13.0829, were higher than Edwards' criteria. The reliability of the statement test, the situational test and the whole test, calculated by alpha - coefficient formula, was .8585, .8689 and .8791 respectively. Each reliability was highly significant at the .01 level. The concurrent validity of each subtest, using the correlation between the test scores and the observing scores from the teachers and their classmates, calculated by Pearson Product Moment Correlation Coefficient was highly significant at the .01 level. The constructed validity of each subtest, using the known group technique, was highly significant at the .01 level. The intercorrelation of the subtest was significantly correlated at the .01 level.